

Møte fredag den 5. desember 2008 kl. 10

President: Eirin Faldet

Dagsorden (nr. 26):

1. Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2009, kapitler under Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet og Fiskeri- og kystdepartementet (rammeområde 7) (Budsjett-innst. S. nr. 15 (2008–2009), jf. St.prp. nr. 1 (2008–2009))
2. Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2008 under Arbeids- og inkluderingsdepartementet (Innst. S. nr. 80 (2008–2009), jf. St.prp. nr. 16 (2008–2009) unntatt kap. 651, 670, 681, 691, 3651 og 3670)
3. Referat

Presidenten: Representanten Odd Einar Dørum, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Representanten Ketil Solvik-Olsen vil framsette et representantforslag.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [10:00:45]: Jeg har gleden av å fremme forslag på vegne av representantene Tord Lien, Ingrid Skårmo, Ivar Kristiansen, Peter S. Gitmark og meg selv om en petroleumsmelding.

Presidenten: Forslaget vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Før sakene på dagens kart tas opp til behandling, vil presidenten foreslå at formiddagens møte om nødvendig fortsetter utover den reglementsmessige tid, kl. 16, til dagens kart er ferdigbehandlet. – Ingen innvendinger har kommet mot presidentens forslag.

– Det anses vedtatt.

Sak nr. 1 [10:01:34]:

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2009, kapitler under Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet og Fiskeri- og kystdepartementet (rammeområde 7) (Budsjett-innst. S. nr. 15 (2008–2009), jf. St.prp. nr. 1 (2008–2009))

Presidenten: Etter ønske fra arbeids- og sosialkomiteen vil presidenten forslå at debatten blir begrenset til 1 time og 30 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene: Arbeiderpartiet 30 minutter, Fremskrittspartiet 20 minutter, Høyre 10 minutter, Sosialistisk Venstreparti 10 minutter, Kristelig Folkeparti 5 minutter, Senterpartiet 5 minutter og Venstre 5 minutter.

I tillegg foreslås det at statsråd Anniken Huitfeldt får en taletid på inntil 5 minutter.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anled-

ning til replikkordskifte på inntil tre replikker med svar etter innlegg av hovedtalerne fra hver partigruppe og fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Karin Andersen (SV) [10:03:05] (komiteens leder): I de tre årene Regjeringen har sittet, er arbeidsløsheten blitt halvert sammenliknet med nivået under den forrige regjering. Det er den lave arbeidsløsheten og tryggheten for inntekt som nå trues av en internasjonal finanskrise. Hindrer vi arbeidsløshet, hindrer vi fattigdom og pessimisme. For SV er det kampen mot fattigdom og klimatrusselen som er de viktigste sakene.

Budsjettet for 2009 er ekspansivt i seg sjøl og vil gi økt aktivitet i forhold til årets budsjett. Budsjettet sikrer inntekt og tiltak for mange som faller ut av eller ikke kan være i arbeidslivet. Tiltakspakker er vedtatt for å få bankene til å fungere, for å få ned renten, og for å få eksportbedriftene til å kunne produsere. Norges Bank har satt ned renten to ganger og varslet en ny rentenedgang. Nå må bankene følge etter. Kommunalbanken har fått økt utlånene med 10–20 milliarder kr. GIEK har fått en økning på 50 milliarder kr, og ordningen med byggelånsgaranti for skip er utvidet med 8 milliarder kr. Innovasjon Norges låneramme økes med 1 milliard kr – alt for å sikre arbeidsplasser og bedrifter over hele landet. I tillegg har Regjeringen varslet en ny tiltakspakke mot økt arbeidsløshet over nyttår.

Målet om arbeid til alle står like fast nå. Det er derfor viktig at Regjeringen sørger for at Nav bruker nødvendige tiltaksmidler når behovet nå øker, slik at arbeidsløse som vil ha nytte av tiltak, ikke blir gående uten. Derfor legger flertallet fram et forslag i salen i dag om det, og jeg tar opp det forslaget.

Tiltakene må bli reelt individrettet, særlig for dem som trenger sammensatte og lengre løp for å få og beholde jobb. Sjøl om mange andre nå trenger bistand fra Nav, må ikke trykkes på å gi kvalitetstiltak til dem som trenger omfattende bistand, trappes ned.

Så kritiske som utsiktene framover kan se ut, er det helt uforståelig at Høyre og Venstre mener at det er riktig å kutte i tiltaksplasser nå. Det er feil. Kvalifiseringsprogrammet har kommet i gang saktere enn vi ønsket, men noen kommuner, f.eks. Horten, har nådd måltallene, satset modig på samarbeid med organisasjonen KREM, på utradisjonelle virkemidler, og har stor støtte lokalt. De fortjener ros på samme måte som alle andre som nå jobber steinhardt for å få fram gode tilbud til vanskeligstilte.

Forsøk med tidsbegrenset lønnsstilskudd utvides til 1 000 plasser, og jeg håper inderlig at det vil gi muligheter til noen av dem som er trygdet, og som ønsker seg ut i arbeidslivet igjen.

Ungdomsgarantien utvides og kommer i tillegg til eksisterende ungdomsgaranti for dem under 20 år, og oppfølgingsgarantien for dem mellom 20 år og 24 år videre-

føres. For ungdom er det jo enda viktigere å komme raskt i aktivitet og oppleve mestring og tro på framtida.

Nav-reformen er riktig og viktig, men stor og vanskelig, både for brukere og ansatte. Nå er det av største viktighet at Regjeringen løpende og gjennom den varslede tiltakspakken sikrer Nav nok og riktige ressurser, og kommer til Stortinget hvis det er behov for endringer, slik det skjedde i høst. Når det er behov for at flere skal få hjelp fra Nav, og køene på telefon og for å få vedtak og oppfølging er lange, er det med vantro jeg ser at Fremskrittspartiet også i år kutter store summer til Nav og pålegger dem store nye oppgaver. I 2008 mente de at Nav trengte ca. 0,5 milliarder kr mindre for å ansette folk og lære dem opp, og for 2009 har de ikke engang våget å vise fram tallet. Kuttene er store. Det betyr lengre køer, at færre får hjelp, at problemer for brukere og ansatte fårner seg opp – et opplegg for kaos for arbeidsløse, pensjonister og ansatte, hilsen Fremskrittspartiet.

Regjeringen styrker Handlingsplan mot fattigdom – meget viktig – med 1,2 milliarder kr i tillegg til den økningen vi har gitt før. Økning i sosialhjelpen og 300 mill. kr mer til rusbehandling er positivt.

Takket være organisasjonenes egen vilje til omfordeling i trygdeoppgjøret i vår har minstepensjonen økt med 16 000 kr, og Regjeringen har lagt inn 2,1 milliarder kr til neste års trygdeoppgjør. Da blir minstepensjonen 1,97 G, og i 2010 når vi målet om 2 G. Det er meget viktig for dem som lever på de aller laveste ytelsene i folketrygden. De trenger virkelig disse pengene, for de har dårlig råd.

Når vi nå også øker bostøtten med en årsvirkning på over 1 milliard kr, vil 40 000–50 000 flere husstander få rett til bostøtte. Det er viktig, for boutgiftene har økt mye.

Når det blir tøffere på arbeidsmarkedet, er det viktigere enn noen gang å sikre dem som er mest utsatt for å bli presset til å godta farlige arbeidsforhold og underbetaling, et bedre vern. Derfor er SV veldig fornøyd med de tiltakene Regjeringen varsler mot sosial dumping. Styrket arbeidstilsyn, solidaritetsansvar, enklere allmenngjøringslov, ID-kort i renholdsbransjen og regionale verneombud i renholds- og hotell- og restaurantbransjen vil være virkningsfulle tiltak.

Fremskrittspartiet kutter 50 mill. kr til Arbeidstilsynet. Det betyr mindre kontroll med at arbeidsforhold og lønninger er lovlige. Det åpner ei låvedør av smutthull for dem som driver ulovlig, slik at de skal få ture fram. Det er sikkert uparlamentarisk, men jeg mener det er et ballespark mot ærlige og hardt arbeidende ansatte og bedrifter som vil være på rett side av loven. Verken Fremskrittspartiet, Høyre eller Venstre støtter nye tiltak som ville kunne gi bedre vern for arbeidsfolk som sliter med underbetaling og farlige arbeidsforhold, f.eks. renholdere, stuepiker og bygningsarbeidere. De som lever utryggest og med lav lønn, skal nå finne seg i å konkurrere om lønn, mener de borgerlige. Det betyr å gå ned i lønn – og ikke noe annet. Men sjøl må de ha mer i lønningsposen. Det hørte vi da vi diskuterte lønn her på tirsdag. De ønsker større forskjeller mellom seg sjøl og folk flest, og det er SV uenig i.

Under behandlingen i finanskomiteen ble det gjort tre viktige økninger på vårt felt. Tilskuddet til Aleneforeld-

reforeningen og Gjeldsoffer-Alliansen økte med en halv million kroner til hver. Det er viktig at slike organisasjoner kan fungere godt, særlig i situasjoner der flere kan fryktes å få vanskeligheter og trenge hjelp og rådgivning. Det er lagt inn 10 mill. kr til mestring og aktivitetstiltak for tidligere rusmiddelavhengige i større byer og pressområder, noe som er meget viktig, for på rusområdet er det nesten endeløse behov, både for behandling, rehabilitering, bolig og kvalifisering. Det er lagt inn 3 mill. kr til oppstart av forsøk med servicehunder, et hjelpemiddel som kan fylle viktige behov for mennesker med funksjonsnedsettelse. Regjeringen må merke seg at dette tiltaket har enstemmig støtte i Stortinget, med eneste forskjell at opposisjonen ikke vil gå vegen om forsøk, men rett på etablering. SV er veldig glad for at vi kommer i gang med dette.

I tillegg har vi under komiteens behandling omdisponert 6,3 mill. kr og fått på plass rett til leselys og andre synstekniske hjelpemidler til PC for blinde og svaksynte som ikke er i arbeid eller utdanning. Det er meget viktig for å sikre likestilling og mulighet til å skaffe seg informasjon og kunne kommunisere med andre, f.eks. følge opp egne barn i skolearbeid. Hvis man er blind og mister jobben, er det meget viktig ikke å bli isolert. Det er viktig for alle ikke å være isolert, men kanskje enda viktigere for dem med en funksjonsnedsettelse.

Arbeidsplasser, tilgjengelighet og miljø må være overskriften på den tiltakspakken som Regjeringen nå skal legge fram for å hindre økt arbeidsløshet. Pakken må innrettes slik at vi ikke risikerer at renten flyr opp igjen. Da går vinninga opp i spinninga. Det er oppgaver nok – i vedlikehold og i opprustning av skoler og sjukehjem. Det er også behov for flere hender i omsorg, pleie, rusbehandling og barnevern. Det kan vi få hvis kommunene får mer penger.

Tiltak for tilgjengelighet og universell utforming vil gi mange arbeidsplasser og gjøre at mennesker med funksjonsnedsettelse kan bruke samfunnet på lik linje med alle andre. Det kan skaffe mange arbeidsplasser og gjøre samfunnet bedre. Investeringer i vedlikehold av jernbane, energisparing i bygg og fornybar energi vil gi arbeidsplasser og spare klima. Men det er utrolig viktig at de tiltakene som vi nå setter inn, også bidrar til bedre fordeling av goder og byrder i samfunnet, og at vi ikke nå går inn på tiltak som gjør at forskjellene mellom de som har arbeid og de som ikke har arbeid, blir større, eller at de som er godt stilt og har trygge jobber og god økonomi, drar fra dem som lever i utrygghet for inntekt og arbeid.

Jeg mener at det budsjettet som nå er lagt fram, er et veldig viktig skritt i riktig retning, både når det gjelder fordeling og det å sikre større aktivitet i offentlig sektor. Jeg ser fram til den tiltakspakken som skal bli lagt fram, slik at vi kan få enda kraftigere virkemidler i den vanskelige tida som vi har foran oss.

Presidenten: Representanten Karin Andersen har tatt opp det forslaget hun refererte til.

Representanten Karin Andersen har helt rett i at det uttrykket hun brukte, «ballespark», ikke er parlamentarisk. Det blir replikkordskifte.

Kenneth Svendsen (FrP) [10:13:17]: Under avsnittet om Dagpenger på side 49 i budsjettinnstillingen er Sosialistisk Venstreparti med på en merknad der man

«vil peke på at det under arbeidet med statsbudsjettet for 2009 ble klart at konjunktorene var i ferd med å snu, og at finanskrisen ville få realøkonomiske konsekvenser. Dette er det tatt høyde for i budsjettet».

Så snakker man nå om pakker som skal komme. SSB sier at man må regne med 100 000 arbeidsledige framover, og det er etter at tiltakspakken for finanssektoren og tiltakspakken for eksportsektoren har kommet. Vi ser allerede i 2008 at selskapet Notar har gått over ende. Ekornes trapper ned. Og vi har ikke kommet til 2009 ennå! Hvorfor er det ikke lagt inn tiltakspakker i budsjettet for 2009 som kan ordne opp i forholdene for 2009? Bevilgninger til dagpenger og arbeidsmarkedstiltak er ikke hevet. Betyr det at når det kommer 100 000 ekstra arbeidsledige, skal man sette ned satsene for dagpenger til de arbeidsledige?

Karin Andersen (SV) [10:14:20]: Nei, det gjør det ikke. Representanten Svendsen har kanskje lagt merke til at det ligger et forslag på representantenes bord i dag, der vi ber Regjeringen bruke mer av tiltaksmidlene i Nav dersom det er behov for det tidlig.

Det er varslet store økninger i arbeidsledigheten, men foreløpig har vi ikke sett de tallene. Arbeidsledigheten har faktisk ikke gått veldig mye opp ennå, sjøl om det er noe. Vi ønsker å gi Regjeringen det handlingsrommet nå. I tillegg har en del av de tiltakspakkene som er vedtatt, ikke begynt å virke, og Regjeringen har varslet en ny tiltakspakke. Men det er utrolig viktig at vi bruker de pengene rett, sånn at det blir arbeidsplasser av det, at det ikke bare gir bedre økonomi til dem som har mye fra før, og at de som mister jobben og har lite, står igjen uten noe. Det er vi veldig opptatt av. Derfor må vi bruke tid på den pakka, slik at vi vet at det er det resultatet vi får av det, og ikke skattelette til dem som har mest, slik Fremskrittspartiet ønsker.

Martin Engeset (H) [10:15:24]: Jeg skal ikke frakjenne representanten Karin Andersen hennes ekte og ærlige engasjement mot fattigdom, men jeg har lyst til å peke på hva som stod i lederartikkelen i Aftenpostens aftenutgave den 3. desember, altså for to dager siden:

«Mens Frelsesarmeens slumstasjon for to år siden hadde 2 000 registrerte brukere, er tallet mot slutten av 2008 steget til det dobbelte. Fredag i forrige uke var køen utenfor Fattighuset rundt 40 meter lang da tiden for utlevering av matposene nærmet seg. Opptil 450 personer oppsøker huset hver dag.»

Er representanten Karin Andersen stolt eller flau over de resultatene hennes egen regjering har fått til i løpet av sin regjeringstid med flertall alene? Og hvorfor i all verden kunne ikke Karin Andersen støtte Høyres forslag om ekstra støtte til Fattighuset?

Karin Andersen (SV) [10:16:43]: Jeg er glad for det vi har fått til når det gjelder fattigdom. Det har vært mye, men det vil aldri være nok.

Det vi har greid nå, og som har vært helt nødvendig,

har vi greid fordi pensjonistorganisasjonene var villige til å omfordele på trygdeoppgjøret i år. Vi har greid å løfte alle de laveste ytelsene i folketrygden, og til neste år når vi 2 G. Det er noe av det aller viktigste vi kan gjøre for å bekjempe fattigdom.

Vi legger nå også inn en stor økning i bostøtten. 40 000–50 000 flere husstander får økt bostøtte.

Og ja, det er riktig, køene øker utenfor Frelsesarmeen og Kirkens Sosialtjeneste. Jeg tror at mange av dem er pensjonister som har for lite, og at noen av dem har dårlig lønn, enslige forsørgere, f.eks., som vi løfter de laveste ytelsene for nå, og som kan få mer bostøtte.

Men jeg tror også dessverre det er noen der som kvier seg for å gå på Nav, fordi de føler at de blir dårlig behandlet. Det er av de tingene vi er nødt til å ta på største alvor, for mange av disse menneskene kunne kanskje hatt rett til bistand fra Nav hvis de hadde gått dit.

Åse Gunhild Woie Duesund (KrF) [10:17:55]: Komitélederen bruker å ha et sterkt engasjement både for familier og enkeltpersoner som møter store utfordringer i hverdagen. Det skal hun ha ros for.

Kristelig Folkeparti har i budsjettet hatt fokus på familier med funksjonshemmede barn. I noen tilfeller er omsorgsbehovet så stort at foreldrene må hjelpe til på heltid, og da gis det pleiepenger. Men i motsetning til hvordan det er med de aller fleste trygdeordningene, følger ikke pleiepengene utviklingen i folketrygdens grunnbeløp. Blir en avhengig av dette over lang tid, står beløpet nominelt uendret. Kristelig Folkeparti ønsker at pleiepengene skal indeksreguleres dersom personen har mottatt dem i mer enn tolv måneder.

Synes ikke representanten denne ordningen er usosial, og har ikke disse foreldrene et legitimt krav på samme behandling som andre når det gjelder G-regulering?

Karin Andersen (SV) [10:18:48]: Det finnes mange hull i det sikkerhetsnettet vi har. Representanten Åse Gunhild Woie Duesund peker på én gruppe, familier med sterkt funksjonshemmede barn. Jeg tror det er åpenbart at det er behov for bedre samordning, sånn at de sjøl slipper å koordinere hjelpeapparatet, men sikkert også for bedre inntektssikringsordninger når de sjøl må påta seg veldig tunge omsorgsoppgaver.

Det pågår nå et arbeid i Regjeringen, mellom Arbeids- og inkluderingsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet, for å se på ordninger for disse familiene spesielt. Men jeg skal ta med meg det innspillet som representanten kommer med. Når vi regulerer alle andre likt, må vi se over hele systemet, slik at det i hvert fall ikke er noen ubegrunnede forskjeller.

Presidenten: Replikskordskiftet er omme.

Lise Christoffersen (A) [10:19:57]: Jeg har lyst til å starte med et sitat fra Høyres merknader i finanskomiteens innstilling:

«Disse medlemmer viser til at statsbudsjettet for 2009 er Regjeringens siste».

Det er det vel kanskje litt tidlig å slå fast. Det vi kan enes om, er at det er det siste i denne stortingsperioden, men det gjelder faktisk også for opposisjonen. Sett i det perspektivet, og med opposisjonspartiernes opplagte ambisjoner for valget i 2009, er de alternative budsjettforslagene forbausende lite samkjørt, også i den budsjettinnstillingen vi skal behandle i dag. Der opposisjonen er mest samstemt, er i opplistingen over alt de mener Regjeringen ikke har fått til. Det er ikke småtterier: Budsjettet er lite ambisiøst, det er dårlig tilpasset de utfordringene vi står overfor, vi har tre tapte år i fattigdomsbekjempelse bak oss, osv. osv.

La oss repetere lite grann: Under forrige regjering økte antallet fattige, det ble gjennomført usosiale kutt, og arbeidstakerrettigheter ble forsøkt svekket på mange områder. Det var prisen å betale for den såkalte dynamiske skattepolitikken. Så fort denne regjeringen overtok, ble mye rettet opp, og fattigdomssatsingen ble økt betydelig allerede etter tre uker. En halv milliard da ble til 700 mill. året etter. Med 336 mill. i fjor og 1,249 milliarder for neste år blir det til sammen en økning på nesten 3 milliarder kr.

Nå blir kvalifiseringsprogrammet landsdekkende, og sosialhjelpssatsene økes igjen med 5 pst. reelt. Bostøtten utvides til å omfatte 50 pst. flere og blir på 1,9 milliarder kr når den er ferdig utbygd.

Vi har igjen hatt et historisk trygdeoppgjør, der minstepensjonister og unge uføre fikk et betydelig påslag. Målet er et minstenivå på 2 G i 2010. Minsteytelsene i de midlertidige stønadene økes. Samlet snakker vi om utgifter på godt over 2 milliarder kr. Ungdomsgarantien gjeninnføres, og handlingsplan 2 med åtte nye tiltak mot sosial dumping er på plass. Dette kommer i tillegg til mange større og mindre tiltak fordelt på flere departementers områder. Arbeidsmarkedstiltakene holdes på et historisk høyt nivå sett i forhold til ledigheten. Den nye diskriminerings- og tilgjengelighetsloven iverksettes sammen med ny plan- og bygningslov, og handlingsplan for gjennomføring kommer.

Opposisjonen hevder på sin side at moderniseringen av offentlig sektor har stoppet opp. Nei da, den har ikke det, den har bare antatt nye former. Det er ikke veldig moderne å kutte i fellesgoder for å finansiere skattelette for de få. Ikke virker det heller, jf. Aftenposten i dag, der Statistisk sentralbyrå sier at 19 milliarder kr i skattelette bare gir 2 500 jobber. Det er heller ikke veldig moderne å strupe kommunene økonomisk, slik at også de må kutte i viktig velferd. 28 milliarder kr i pluss er mye bedre og mer moderne. Nav-reform, forenklinger i stønader og tiltak skal avbyråkratisere saksbehandlingen og gi bedre tjenester. Det er vel også ganske moderne?

Fremskrittspartiet hevder på sin side at antall fattige har steget kraftig siden den rød-grønne regjeringen overtok. Jeg lurer på hva de bygger slike påstander på. At det er 200 000 flere i jobb? At det har blitt 20 000 færre på sosialhjelp? At antall årsverk i kommunene er økt med 37 000? At snart 5 500 av de svakest stilte har startet et kvalifiseringsløp som faktisk ser ut til å virke? At de siste tilgjengelige inntektstallene viser at inntekten til de 10 pst. rikeste vokste fram til 2005, for så å gjøre en knekk ned-

over? At inntekten i det nederste 10 pst.-intervallet viste en knekk oppover fra 2005?

Opposisjonen er relativt høyrøstet i sin kritikk av Regjeringen og stortingsflertallets fattigdomspolitik. Men hvor er opposisjonens alternative handlingsplan mot fattigdom? Vi burde vel kunne forvente et synlig og samlet alternativ? Men det er ganske vanskelig å finne. Regjeringen har ikke tatt finanskrisen inn over seg, heter det, samtidig som særlig Fremskrittspartiet, men også til dels Høyre, serverer den samme gamle skattelettepolitikken, selv om de fleste andre nå mener at markedsliberalismen står for fall. Og konsekvensen er som før, usosiale kutt. Fremskrittspartiet kutter for sikkerhets skyld hele kvalifiseringsstønadene, utdanningsstønadene for enslige forsørgere, mens Høyre kutter i arbeidsmarkedstiltak, ventelønn og dagpenger. Med Fremskrittspartiets opplegg ryker mye av stillingsbudsjettet i Nav, handlingsplan mot sosial dumping, og 16 000 uførepensjonister må skaffe seg jobb rett over nyttår. Sammen med Høyre har Kristelig Folkeparti med dette budsjettet sagt opp IA-avtalen, mens Venstre som Høyre kutter i tiltak. De fjerner nettolønnsordningen for sjøfolk, øker renten i Husbanken og strammer inn på bilordningen for funksjonshemmede.

Beklager, men jeg er altså ikke i stand til å finne opposisjonens alternative fattigdomspolitik midt oppi alt dette. For de fattige og de fleste av oss andre vil det nok heller lønne seg å satse på den handlingsplanen og beredskapen som Regjeringen har fremmet, både for å bekjempe fattigdom og for å møte de utfordringene konjunkturedgangen kommer til å stille oss overfor.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Robert Eriksson (FrP) [10:25:31]: Jeg synes det er interessant å høre på den virkelighetsoppfatningen som regjeringspartiene har.

Jeg har to spørsmål. Representanten Christoffersen viser til markedsliberalismen og skattepolitikken. I forbindelse med G20-møtet gikk Gordon Brown ganske krysstallklart ut og sa at vi måtte ha en betydelig skattelettepakke for å få økonomien på plass igjen. Det G20-møtet vedtok, var jo faktisk å prøve å rette opp en del av feilreguleringene i markedet – ikke begynne å begrense markedsmekanismene, men feilreguleringene.

Spørsmål 1: Er Lise Christoffersen enig med Europas kanskje største sosialdemokrat, Gordon Brown?

Spørsmål 2 går på det forslaget som flertallet nå har lagt fram i salen. Slik jeg leser budsjettinnstillingen, er dette midler som kan overføres. Det er jo allerede i dag lagt inn at man kan disponere slik som regjeringspartiene foreslår. Kan Christoffersen tydeliggjøre hva man mener med å iverksette arbeidsmarkedstiltak på et riktig tidspunkt? Betyr det at man i dag ikke gjør det?

Lise Christoffersen (A) [10:26:42]: Tidligere denne uken var jeg på et stort møte i Madrid, det europeiske sosialistpartiets møte, hvor en forberedte manifestet fram mot valg til EU-parlament neste år. Gordon Brown var en av arkitektene bak det manifestet, og det det inneholder fra

A til Å, er forslag til å regulere markedskreftene, nettopp fordi markedsliberalismen har spilt fallitt. Det kan godt hende at Gordon Brown har brukt litt tid til å tenke seg om, men det var det entydige og klare budskapet fra det møtet, og der var jeg altså selv til stede.

Når det gjelder det forslaget som er lagt fram i salen, går ikke det bare på å kunne overføre penger. Forslaget som ligger i salen her nå, sier til Regjeringen: Hvis det skjer uforutsette ting, eller utfordringene vokser raskere enn vi hittil har klart å forutse, kan Regjeringen bruke arbeidsmarkedstiltakene i et høyere tempo enn det som er forutsatt, og da vil det i så fall bli fylt på med mer penger etter hvert. Så det er en del av beredskapen.

Martin Engeset (H) [10:27:57]: Nå er det ikke noe nytt at representanten Lise Christoffersen er strålende fornøyd med tingenes tilstand. Det begynner vi i grunnen å bli ganske vant til. Men jeg vil nok gi det råd at det for henne og hennes partis del i tiden fremover kanskje er formålstjenlig å anlegge en litt annen tone, for hvis dette skal bli plata i den kommende valgkampen, tror jeg at den konstruerte virkelighetsbeskrivelsen som Lise Christoffersen betjener seg av, kommer til å stå i ganske stor kontrast til hva velgerne faktisk ser rundt seg.

En av fire i arbeidsfår alder står fremdeles utenfor arbeidslivet i Norge. Er det slik at representanten Lise Christoffersen virkelig mener at dagens budsjett tar høyde for de utfordringene vi nå står foran, og at det på noen som helst måte kan løse disse utfordringene, med 700 000 mennesker utenfor arbeidslivet?

Lise Christoffersen (A) [10:29:02]: Det er nok en feil oppfatning hvis representanten Engeset har den formening at jeg er strålende fornøyd med tingenes tilstand. Jeg er også i stand til å se de mørke skyene i horisonten. Det som er mitt poeng, er at den beskrivelsen som opposisjonen gir av manglende handlekraft og at ingenting er skjedd, er feil, og det kommer vi selvfølgelig fortsatt til å ønske å rette opp. Samtidig har vi jo gjennom det at vi har varslet at det kommer ytterligere krisepakker over nyttår, sagt at vi tror ikke at dagens budsjett er nok til å kunne møte den situasjonen som kommer. Men foreløpig er det altså for tidlig å si noe om akkurat hva som er de mest målrettede tiltakene. Regjeringen følger situasjonen fra dag til dag og kommer med målrettede tiltak i nye pakker.

Åse Gunhild Woie Duesund (KrF) [10:30:00]: Jeg tror vi alle er bekymret for det som nå skjer rundt om i landet, med permitteringer og nedbemanninger ved store bedrifter som Posten, Notar og Hydro på Karmøy. Ledigheten øker, og nye tall fra Statistisk sentralbyrå viser at det kan bli 120 000 ledige til neste år.

I en slik situasjon er det merkelig at Regjeringen kan sitte i ro og ikke straks få på plass en tiltakspakke mot ledighet, slik som Kristelig Folkeparti foreslo for allerede en måned siden. Vi foreslo økt satsing på investeringer og vedlikehold i samferdselssektoren, i omsorgssektoren og i undervisningssektoren, og å målrette investeringslysten i næringslivet gjennom reduserte avskrivingssetser.

Ligger ikke dette tett opp til det man forventer å legge fram til neste år? Hvorfor ikke gi kommunene, som har planene klare – de ligger ferdige for mye av dette – en slik julegave?

Lise Christoffersen (A) [10:31:04]: Mange av den type tiltak som representanten Åse Gunhild Woie Duesund nevner, ligger jo allerede inne i statsbudsjettet, f.eks. ligger vi jo nå 2,4 milliarder kr over på rammene for Nasjonal transportplan på samferdselssektoren. Vi vet at 1 milliard kr investert i samferdsel gir ca. 1 000 nye arbeidsplasser.

Som vi tidligere har understreket, ligger ledigheten foreløpig på 1,8 pst. Vi vet ikke helt hvor ledigheten kommer til å slå til. Den kommer til å variere geografisk rundt omkring i landet, og den kommer til å variere fra bransje til bransje. Det er altså ennå for tidlig å si at de helt målrettede tiltakene skal settes inn akkurat der og der. Men Regjeringen følger, som sagt, situasjonen nøye, og kommer med nye tiltak når en vet hvilke tiltak som er påkrevd. Og det er det, som sagt, litt for tidlig å si ennå.

Presidenten: Replikskordskiftet er dermed omme.

Kenneth Svendsen (FrP) [10:32:17]: Det er skremmende å høre representanten Lise Christoffersen si her fra talerstolen at man skal vente på at arbeidsledigheten slår til istedenfor å sette inn tiltak før den slår til.

Fremskrittspartiet legger i sitt alternative budsjett for 2009 fram forslag og endringer av rammene som har som hovedmål å unngå massearbeidsledighet som følge av finanskrisen samt å få større deler av befolkningen ut i arbeid. Dette gjelder både den delen av befolkningen som står i kø for å få seg arbeid, og ikke minst dem som i dag mottar en eller annen form for ytelse fra det offentlige.

Det å ha en arbeidsplass å gå til, hel- eller deltid, er en verdi i seg selv, noe som gir selvtilitt, i tillegg til at det er en viktig sosial arena. Det betyr selvfølgelig ikke at de som er syke, eller de som ikke kan delta i arbeidslivet, skal måtte arbeide. For Fremskrittspartiet er det viktig at de som kan arbeide, deltar i arbeidslivet med den arbeidskraft de har. Ved at flest mulig av dem som kan det, er i arbeid, legger man forholdene til rette for at de som ikke kan arbeide, kan motta en trygd som det er mulig å leve av.

Dit kommer vi ikke uten å gjøre betydelige grep, og disse grepene gjør dessverre ikke Regjeringen. Budsjettforslaget som vi har til behandling i dag, er i sin helhet utarbeidet før finanskrisen slo til. Det at en ikke øker bevilgningene til verken dagpenger eller arbeidsmarkedstiltak, må jo bety at Regjeringen mener at arbeidsledigheten ikke vil øke. Regjeringen setter heller ikke i gang tiltak for å stimulere økonomien, som økte bevilgninger til samferdsel, lavere skatter til folk flest for å få stimulere til økt forbruk, eller ekstra midler til vedlikehold, renovering eller nybygging av kommunale bygg.

Men rett skal være rett: Regjeringen har kommet med et par såkalte pakker, noe som Fremskrittspartiet har støttet, men de har som fellesnevner at de kommer når problemene har fått utvikle seg til mer enn de burde. Og de er heller

ikke innrettet for å skape økt aktivitet innenlands. Siden man ikke har gjort grep i budsjettet for 2009 med hensyn til dagpenger eller arbeidsmarkedstiltak, må jo det bety at Regjeringen planlegger å sette ned satsene til dem som er arbeidsledige, noe Fremskrittspartiet på det sterkeste vil gå imot. Eller har regjeringspartiene ikke tatt inn over seg at det faktisk er en finanskriser på gang, og at bedrift etter bedrift melder om permitteringer og oppsigelser?

I budsjettforslaget fra Fremskrittspartiet tas det flere grep for å unngå at flere går ut i arbeidsledighet, og for at flere som i dag er ute av arbeidsmarkedet, skal kunne komme inn og gjøre en jobb både for seg selv og for samfunnet som helhet.

Det viktigste grepet er å sørge for at det er arbeidsplasser nok i samfunnet. Dette grepet har dessverre ikke regjeringspartiene gjort for de bedrifter som har sin omsetning basert på innenlands etterspørsel. Hittil har Regjeringen ikke gjort noe for denne gruppen, som sysselsetter den desidert største delen av arbeidsstyrken. Dette har ført til at bygging og omsetning av boliger har stoppet helt opp, noe som bl.a. førte til konkursen av Notar i forrige uke og innføring av fire arbeidsdager pr. uke på Ekornes møbelfabrikk i går.

Det finnes mange tiltak som kan igangsettes for å få hjulene i gang. De viktigste grepene er å øke investeringene innen områder som i årevis har vært neglisjert av flertallet i denne salen, og legge til rette for at rammevilkårene for næringslivet og enkeltmennesker forbedres.

Gjennom å senke skatte- og avgiftsnivået øker vi etterspørselen av varer og tjenester, noe som vil føre til høyere aktivitet. Spesielt vil dette gi en god virkning hvis det når dem som har middels eller lav inntekt. Både USA og flere land i Europa lanserer nå skattepakker for å løse problemene, og det har ikke manglet på gode råd fra statsledere. Sist gav statsministeren i Storbritannia, Gordon Brown, som kommer fra Arbeiderpartiets søsterparti, Labour, råd om at Norge burde senke skattene. Dessverre har Stoltenberg avvist dette. Men det er håp, for jeg leser i media at selv SV lukter på slike løsninger i krisetider, og det kan jo love godt. Dessverre ser det ut som om Regjeringen også her sitter på gjerdet og venter, noe som fører til at tusener på tusener står i fare for å miste arbeidet eller bli permittert.

Nå er ikke tiden inne for å sitte på gjerdet, tiden er inne for handling.

Gjennom å øke bevilgningene til samferdselsformål vil flere fra bygg- og anleggssektoren kunne få seg arbeid. Dette er en bransje hvor det, bl.a. fra Maskinentreprenerens Forbund, er varslet at det vil bli en betydelig økning i arbeidsledigheten som følge av finanskrisen.

Å sette inn slike tiltak for tiltakenes skyld alene vil gi en dårlig gevinst, men i dette tilfellet handler det om å sette inn tiltak som vil dekke et betydelig etterslep som må dekkes inn på et gitt tidspunkt. Dette tidspunktet er etter Fremskrittspartiets syn nå.

Et slikt tiltak vil i tillegg til den kortvarige gevinsten være med på å styrke norsk næringsliv og konkurransekraft på lang sikt, bl.a. på grunn av nedgang i fraktkostnadene. En opprusting av offentlige bygg, som det er et stort behov for, vil også gi både kortvarige og langvarige

gevinster i arbeidsmarkedet. Ja, på grunn av enkelte byggs tilstand vil det også kunne gi nedgang i sykefraværet i enkelte kommuner.

Gjennom Fremskrittspartiets satsing på rask behandling av personer som er sykmeldt, både gjennom behandling i helsevesenet og gjennom rehabiliteringstiltak, vil en kunne spare store beløp på sykepengeutbetalinger. Fremskrittspartiet ser ingen grunn til at personer over lang tid skal gå sykmeldt fordi de må vente på behandling, når de raskt kan komme tilbake til arbeidslivet ved å få behandling. Dette vil føre til at mange av dem som i dag mottar sykepenger, kan motta ordinær lønn, noe som vil bety reduksjon i de offentlige utgifter til sykelønn.

Mange som i dag mottar uføretrygd, har ingen mulighet til å gå tilbake til arbeidslivet, og skal heller ikke det. De som derimot har en restarbeidsevne, eller som har havnet på uføretrygd uten selv å ønske det, vil Fremskrittspartiet hjelpe tilbake til arbeidslivet. Dette skal skje gjennom opplæring, arbeidsutprøving og bruk av hjelpemidler. En stor gruppe som er utestengt fra arbeidslivet, er de som har en eller annen form for funksjonshemming. Gjennom å fjerne egenandelen bedrifter må betale for kjøp av hjelpemidler, samt å etablere et fond som skal hjelpe til med å legge til rette for universell utforming, vil mange av denne gruppen kunne komme tilbake til arbeid. Derfor foreslår Fremskrittspartiet i sitt alternative budsjett at det bevilges 25 mill. kr for å tilrettelegge forholdene på arbeidsplassen for personer med funksjonshemming. I tillegg blir det fremmet forslag om å fjerne egenandelen på 40 pst. som næringslivet må betale for tilrettelegging på arbeidsplassen. Den store egenandelen har ført til at mange bedrifter har kviet seg for å ansette personer hvor en måtte ombygge arbeidsplassen.

I forbindelse med Stortingets behandling av Innst. O. nr. 68 for 2007–2008 la Fremskrittspartiet, sammen med Kristelig Folkeparti, fram følgende forslag:

«Stortinget ber Regjeringen utrede alternative finansieringsordninger og nivå for finansiell støtte til universell utforming av eksisterende bygg/anlegg og uteområder rettet mot allmennheten. Det forutsettes at støtteordningen ikke skal fullfinansiere tiltak og at det ikke skal iverksettes utbetalinger før de aktuelle virksomhetene bruker egne midler på tiltakene. Det forutsettes at støtteordningene ikke skal dekke kostnader til ordinært vedlikehold eller oppussing.»

Hvis dette forslaget hadde blitt vedtatt, ville det etter Fremskrittspartiets syn ha ført til at arbeidet med universell utforming hadde kommet godt i gang, og at langt flere med en funksjonshemming hadde kunnet ta seg ordinært arbeid. En økning av disse budsjettpostene vil gi store besparelser på kapitlet «Uførhet», samtidig som mange gjennom deltagelse i arbeidslivet vil få et langt bedre og rikere liv.

For Fremskrittspartiet er seniorpolitikk særdeles viktig. Derfor ønsker Fremskrittspartiet at de som velger å arbeide utover pensjonsalderen, skal ha muligheten til det uten å få avkorting av pensjonen. For Fremskrittspartiet er det uforståelig at pensjonister mellom 69 og 70 år skal få redusert pensjon hvis de tjener over 2 G.

Mange pensjonister, spesielt minstepensjonister, sliter med å betale sine daglige utgifter. Fremskrittspartiet ønsker derfor at minstepensjonen for gifte og enslige pensjonister settes til 2 G, og at grunnpensjonen ikke avkortes hvis en er gift eller samboer. For Fremskrittspartiet er det viktig at de som gjennom et langt liv har spart opp sin pensjon, får sin rettmessige utbetaling. Det er derfor uakseptabelt at økningen til minstepensjonister kun gis til enslige minstepensjonister, og at den finansieres med å gi de øvrige pensjonistene en lavere lønnsvekst enn arbeidstakere ellers i landet, noe Stortinget har vedtatt at de ikke skal ha. Fremskrittspartiet ønsker at alle pensjonister skal ha minst samme lønnsvekst som arbeidstakere har ellers, noe Fremskrittspartiet foreslo i Innst. S. nr. 305 for 2007–2008, som fullt ut skulle finansieres med statlige midler. Jeg har hørt i debatten at Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet har hevdet at dette var et solidarisk oppgjør mellom de forskjellige typer pensjonister. Jeg vil bare gjøre oppmerksom på at regjeringspartiene tydeligvis har misoppfattet Robin Hood-metoden. Robin Hood tok fra de rike og gav til de fattige, han tok ikke fra dem som hadde lite fra før, og gav til dem som hadde mindre. I dette tilfellet sitter staten med et overskudd for 2008 på langt over 400 milliarder kr, men regningen for pensjonistoppgjøret sender de til pensjonister som har en liten tilleggspensjon. Jeg synes det er beklagelig.

Jeg tar herved opp de forslag jeg har fremmet selv eller sammen med andre.

Presidenten: Representanten Kenneth Svendsen har tatt opp de forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Eva Kristin Hansen (A) [10:41:35]: Den 25. november hadde vi en interpellasjonsdebatt om Nav her i salen, og i et av sine innlegg forsvarte representanten Svendsen det at Fremskrittspartiet gjentatte ganger har ønsket å kutte i driften til Arbeids- og velferdsetaten, og han begrunnet det med at Fremskrittspartiets politikk, med store skattemottelseter, ville føre til at mange flere kom i arbeid, noe som for øvrig SSB tilbakeviser i dagens Aftenposten.

Jeg har lyst til å spørre representanten Svendsen om på hvilken måte Fremskrittspartiet ønsker å gjennomføre kuttet i Arbeids- og velferdsetaten – eller å effektivisere, som de kaller det. Skal det kuttes i antall ansatte? Og hvis ikke, hvor ønsker man å gjennomføre kuttet?

Kenneth Svendsen (FrP) [10:42:20]: Jeg takker for et godt spørsmål. Jeg skal gi et bedre svar.

Det er 12 784 ansatte i Nav. I den styrken er det altså 7,9 pst. som er sykmeldte til enhver tid. Det betyr at det er litt over 1 000 ansatte som er sykmeldte. Det er over den statlige normen og over gjennomsnittet i Norge. Det betyr at hvis man hadde satt inn tiltak i denne etaten som skal sørge for at resten av Norge får en lavere prosent sykmeldte, kunne vi spare store beløp på det. I tillegg leies det inn personer som skal gjøre den jobben som de sykmeldte skulle ha gjort, noe som betyr at man i store deler der har en dobbel lønnsutbetaling.

I tillegg vil Fremskrittspartiet bruke betydelig med penger for å kjøpe helsetjenester. Vi vil bruke betydelig med penger til å rehabilitere sykmeldte, som gjøre at flere og flere vil komme tilbake i arbeid, og man får dermed mindre behov for midler til Nav.

Så der fikk representanten et meget godt forslag.

Martin Engeset (H) [10:43:31]: Som vi sier i Østfold: Det er en ting jeg «lurær» på. Det er i grunnen flere ting jeg «lurær» på ved Fremskrittspartiets budsjett, men la meg konsentrere meg om ett forhold, nemlig Fremskrittspartiets påplussing på arbeidsmarkedstiltak.

I fjorårets budsjettforslag hadde de store kutt, og nå gjør de det stikk motsatte. Betyr det at Fremskrittspartiet har mistet troen på sin egen politikk med tanke på det å kunne skape nye jobber? Eller betyr det at Fremskrittspartiet i realiteten forsøker å være mer ansvarlig enn Regjeringen i den utviklingen vi ser for oss?

Kenneth Svendsen (FrP) [10:44:14]: Om man er fra Østfold eller andre steder, er i hvert fall dette plassen å lure på tingene. Og her skal man få svar også.

Vi ser for oss at det blir en utvikling i arbeidsledigheten til neste år, hvis man ikke setter inn tiltak. Derfor har Fremskrittspartiet i sitt budsjett foreslått å sette inn betydelige tiltak, bl.a. en kraftig økning i bevilgningene til samferdsel og en kraftig økning i bevilgningene til opprustning av skolebygg og av andre kommunale bygg, noe som vil føre til at man får mange flere i arbeid. På den måten demmer vi opp for massearbeidsledighet, og i tillegg går vi inn for å senke skattenivået i Norge for å få opp aktiviteten. Når vi gjør dette, vil det føre til at vi ikke får økning, men allikevel vil vi ikke få den nedgangen om vi hadde satt inn de samme tiltakene i fjor. Dermed havner vi opp med at vi beholder dagpenger på samme nivå som det Regjeringen har foreslått.

Karin Andersen (SV) [10:45:27]: I en tid da det er vanskelig på arbeidsmarkedet, velger Fremskrittspartiet å kutte 50 mill. kr på Arbeidstilsynet. De støtter ingen nye tiltak mot sosial dumping som kunne ha vernet folk flest, slik som reinholdere, stuepiker på hotell og bygningsarbeidere, mot helsefarlige arbeidsforhold og underbetaling. Det betyr at Fremskrittspartiet mener – og det sier de i klartekst i innstillingen – at dette er folk som skal konkurrere mer på lønn, altså gå ned i lønn.

Jeg vil da spørre Fremskrittspartiet om hvorfor de mener at det er riktig at de som har de vanskeligste og tøffeste arbeidsforholdene nå, skal få mindre hjelp av myndighetene til å kunne ha verdige arbeidsforhold, og hvorfor de mener at det er riktig at disse gruppene skal gå ned i lønn, mens de mener at f.eks. stortingsrepresentanter trenger store lønnsøkninger.

Kenneth Svendsen (FrP) [10:46:25]: For det første mener ikke vi at det er riktig at disse bør gå ned i lønn. For det andre er det opp til enhver stortingsrepresentant om han vil motta lønnsøkninger eller ikke. Han kan gi det til et godt formål hvis han vil. Jeg vil anbefale dem som

er imot lønnsøkninger, å sende disse pengene til Kirkens Nødhjelp eller andre organisasjoner.

Når det gjelder de forslagene som er beskrevet i proposisjonen, har jeg forstått det slik at disse forslagene skal Regjeringen vurdere. Fremskrittspartiet er ikke av den kaliber at vi tar det over bordet når det er varslet at det skal foretas en vurdering fra Regjeringens side. Da venter vi til vurderingen er foretatt. Så vil vi gjøre en vurdering av det som er utredet av Regjeringen, for da har vi fakta på bordet om hvilke tiltak som det er fornuftig å bruke, hvilke tiltak som vil passe på de forskjellige områdene. Da skal vi ta stilling til disse tiltakene.

Når det gjelder Arbeidstilsynet, er det helt åpenbart, som det også står i vårt forslag, at ved en forenkling av regelverket og en forenkling av lovverket vil ikke Arbeidstilsynet ha behov for å ta de grepene som de tar i dag, og man kan da kutte der.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Martin Engeset (H) [10:47:57]: På mange måter er de budsjettdebatter Stortinget gjennomfører nå om dagen, en nærmest surrealistisk opplevelse. Aldri noen gang har det vært større avstand mellom kart og terreng, mellom det budsjett stortingsflertallet trumfer igjennom, og den økonomiske virkelighet som dette budsjettet er ment å virke i. Derfor blir nok også den debatten vi skal ha i dag, en slags liksomdebatt, fordi vi jo skal behandle et «liksombudsjett».

Best illustreres dette ved den forventede utviklingen i arbeidsledigheten. På side 37 i Nasjonalbudsjettet skriver Regjeringen:

«Arbeidsledigheten vil likevel være på et historisk lavt nivå ved utgangen av 2009, og arbeidsmarkedet vil fortatt være preget av knapphet på arbeidskraft i flere sektorer.»

I går la Statistisk sentralbyrå frem sine nye prognoser. Der skriver byrået bl.a. følgende:

«Arbeidsledigheten vil imidlertid trolig komme til å øke i lang tid. Vi tror at antall arbeidsledige personer vil komme over 100 000 i løpet av 2009, og at arbeidsledigheten vil nå 4,6 prosent av arbeidsstyrken i 2010.»

Regjeringens budsjettforslag, som flertallet trumfer igjennom i Stortinget, er derfor ikke på noen som helst måte tilpasset den økonomiske utviklingen vi nå står foran. Høyres alternative budsjett er et budsjett for ny jobbpolitikk, ikke ny tiltakpolitikk. Vi ønsker handling nå, ikke ørkesløse utredninger og handlingslammelse – for det haster.

Regjeringen skjemper skattene for næringslivet. Høyre reverserer skatteskjerpelsene. Det siste hardt arbeidende nordmenn nå trenger, er et statsbudsjett som strammer til skatteskruen overfor de bedriftene og arbeidsplassene som holder hele velferdssamfunnet oppe.

Regjeringens overordnede mål i skattepolitikken er riktignok et snevert ønske om å ta mer fra de såkalt rikeste, og det legger den da også opp til i dette budsjettet. Problemet er bare at de skatteskjerpelsene som nå trumfes igjennom, vil øke skatten på eierskap på et tidspunkt hvor be-

drifter skriker etter kapital. Mens de fleste land rundt oss i denne situasjonen fjerner formuesskatten, reduserer arveavgiften og stimulerer næringslivet med skattelettelser, går altså den rød-grønne regjeringen stikk motsatt vei. Det gjør Regjeringen med fullt overlegg, fordi den mener det er både riktig og nødvendig. Den trenger pengene til å innfri sine valgløfter, må vite. Problemet er bare – og det er dessverre det de ikke forstår i regjeringskontorene – at de med dette gir et puff i ryggen til mange av de bedriftene som nå står på kanten av stupet.

Når bedrifter går over ende og folk blir arbeidsløse, sitter de rød-grønne igjen med økte offentlige utgifter til arbeidsledighetstrygd og sosialhjelp og tapte skatteinntekter. Den onde økonomiske sirkel slår inn. Hvem er det som taper på det? Selvfølgelig er det de aller svakeste, de som har minst fra før. Familier mister hus og hjem, og landets kommuner må redusere sitt tjenestetilbud.

De som mister jobben nå, eller som står i fare for å miste den, er i all hovedsak kvalifisert for arbeid. Det de vil ha, og det de trenger, er en ny jobb. En dreven fagarbeider trenger ikke et truckførerbevis ekstra for å være kvalifisert. Han er kvalifisert. Han trenger en jobb. Han trenger heller ikke et jobbsøkerkurs til et arbeidsmarked uten ledige jobber. Han trenger en bedrift som går med overskudd, og som kan tilby en jobb. Da nytter det ikke med en næringsfiendtlig skattepolitikk. Bedriftene må stimuleres og oppmuntres til å investere i nye arbeidsplasser, ikke straffes fordi de lykkes i å skape noe.

I tre år har den rød-grønne regjeringen og flertallet i Stortinget misbrukt den eventyrlige anledningen til å hjelpe mennesker som står langt utenfor arbeidslivet, ut i jobb. Regjeringspartiene skryter gjerne av at sysselsettingen er historisk høy – ja, så lenge det varer, den er det akkurat nå, og det skal vi være glad for. Men skyldes dette Regjeringens politikk? Den registrerte arbeidsledigheten er halvert, og det er vel og bra, men antallet yrkeshemmede er bare marginalt redusert. Omtrent like mange mennesker er avhengig av økonomisk sosialhjelp i dag som for tre år siden, og køene foran Fattighuset vokser. Økningen i antall uføretrygdete er høy, det samme er avgangen til AFP. Da har jeg ikke engang nevnt sykefraværet, som skal ned med 20 pst. i forhold til 2001-nivå innen utløpet av 2009. Dette målet snakker ikke flertallet om. Selv ikke ekstrabevilgninger på 605 mill. kr i 2007-budsjettet og videre har hatt noen effekt.

Høyre styrker i sitt alternative budsjett satsingen på yrkeshemmede med 1 000 flere plasser enn det som ligger inne i flertallets innstilling. Dette har vi gjort hvert eneste år i denne stortingsperioden. Vi mener det er denne gruppen som bør løftes, ganske enkelt fordi vi mener det er denne gruppen som trenger det mest. I den lange og sterke oppgangskonjunkturen vi har vært gjennom, har ikke antallet yrkeshemmede gått merkbart ned. Som sagt, det er bra med høy sysselsetting, men er det ikke litt enkelt å skryte av det overfor dem som faktisk ikke slipper til. Vi vet at yrkeshemmede kan komme ut i jobb, men vi vet også at dette krever tid, grundighet og kvalitet i attføring, planmessig og individuell oppfølging av den enkelte, kvalifisering og jobbprøving. Men faren er stor for den

som er yrkeshemmet – i nedgangstider ligger ikke forholdene like godt til rette for at arbeidslivet skal slippe disse til. Mestring, kvalifisering og attføring av god kvalitet er disse menneskenes behov for å få en sjanse i arbeidslivet.

Regjeringen har brukt mye energi på å snakke om å få folk fra trygd over til arbeid, men hva sier flertallet til de yrkeshemmede i dag? Er flertallet virkelig fornøyd med at antallet yrkeshemmede kun er redusert med 7 000 i en periode hvor det har vært skrikende mangel på arbeidskraft? Er det dette som er å bruke de store pengene på de store oppgavene?

Så noen betraktninger omkring temaet knyttet til sosial dumping. Høyre er for arbeidsinnvandring. Arbeidsinnvandring bidrar til å dekke behov for arbeidskraft og bidrar i tillegg til å løfte tusenvis av mennesker som har levd i fattigdom og elendighet i andre land, til å få et bedre liv for seg og sine. Arbeidsinnvandring skaper faktisk sosial utjevning, hvor mennesker fra land med mindre velstand enn Norge får komme hit og tjene gode penger, for senere å bidra til å heve økonomisk levestandard hjemme. Dette er grunnleggende positivt. Derfor er det trist å se at deler av det politiske Norge ikke kan snakke om arbeidsinnvandring uten nesten alltid å ha med en bisetning om sosial dumping. Det fremstilles nærmest som om sosial dumping er det dominerende ved arbeidslivet i Norge. Det er det ikke. Arbeidslivet i Norge er velfungerende, og arbeidstakere har jevnt over gode lønns- og arbeidsvilkår. Det er bra, og sånn skal det være. Men: Hvert tilfelle av sosial dumping hvor useriøse bedrifter behandler ansatte dårlig, er alvorlig. Det er alvorlig for dem som rammes direkte, det er alvorlig for konkurranseforholdene i næringslivet, og det er ikke minst også alvorlig for omdømmet til ulike bedrifter og bransjer. Derfor er Høyre opp-tatt av at vi skal bekjempe sosial dumping. Men i denne kampen er det viktig at vi bruker virkemidler som virker, ikke virkemidler som virker mot sin hensikt.

Så hva er sosial dumping? Sosial dumping er først og fremst utnyttelse av enkeltmennesker. Det er ikke alltid det er timelønnen som er det avgjørende. Like ofte kan det vises til eksempler hvor arbeidsforholdene er en trussel for liv og helse, hvor innkvarteringen er kummelig og arbeidstiden uforsvarlig lang. De arbeidsgiverne som tilbyr slike forhold, skal spores opp og tas. Dette er det useriøse arbeidslivet. Derfor mener Høyre det fortsatt er behov for å styrke Arbeidstilsynet. I Høyres alternative statsbudsjett styrker vi for tredje året på rad Arbeidstilsynet. Dette gjør vi fordi vi mener tilsyn med arbeidslivet er et offentlig ansvar. Vi får også rapporter om at Arbeidstilsynets styrkede arbeid mot sosial dumping fører frem. De useriøse aktørene blir raskere tatt nå enn tidligere, og det er bra.

Solidaransvar, som Regjeringen nå vil utrede, må jeg si litt om til slutt. Det er jo slik at solidaransvar har vært tema i Stortinget flere ganger. Forrige gang var ikke Regjeringen villig til å gå inn for det. Nå skal saken utredes. Jeg er litt spent på hva Regjeringen faktisk kommer til å gå inn for. Dette er et meget inngripende tiltak som vi har liten tro på fra Høyres side. Vi har erfaringer fra andre land som viser at det både er byråkratisk og kostbart, og det presser også ut en del små og mellomstore bedrif-

ter som ikke greier å ha det administrative systemet som dette krever. Som et alternativ til dette har Høyre, sammen med Venstre og Fremskrittspartiet, foreslått en sjekkliste – dette er inntatt i innstillingen. Dette kommer vi nærmere tilbake til senere i debatten, for jeg ser at tiden går.

Jeg vil helt til slutt ta opp forslagene i innstillingen.

Presidenten: Representanten Martin Engeset har tatt opp de forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Per Rune Henriksen (A) [10:58:22]: Jeg er enig med Høyre i at arbeidsinnvandring og fri bevegelse av arbeidskraft i seg selv er et gode, men sosial dumping er en uønsket nisse som følger med på lasset.

Arbeiderpartiet og denne regjeringen har satt mye inn på å stoppe sosial dumping. Forslaget om solidaransvar er et ledd i dette. Vi har sett altfor mange eksempler på arbeidstakere som ikke får den lønnen de skal ha, og at uærlige arbeidsgivere fordufter. Jeg mener det skal være mulig for disse arbeidstakerne å følge kontraktskjeden oppover, dvs. at man følger pengestrømmen for å få ut pengene som man har krav på. Dette er i tråd med EUs utstasjoneringdirektiv, der vi er forpliktet til å sørge for at utstasjonerte arbeidstakere får den lønnen de skal ha og anstendige arbeidsvilkår.

Høyre er imot dette sies det i merknadene, og representanten Engeset har også bekreftet dette. Med hensyn til dem som må svi fordi de har hyret inn useriøse underleverandører, har vi i dag solidaransvar for skatter og avgifter i enkelte typer kontraktsforhold. Er det sånn at Høyre har gått imot disse former for solidaransvar da de ble vedtatt, eller er det bare når det er snakk om arbeidsfolks lønn at Høyre er imot solidaransvar?

Martin Engeset (H) [11:00:06]: Jeg mener at solidaransvar svekker det alminnelige rettsprisipp som gjelder for øvrig i Norge, om at det er den som bryter lov, som skal straffes ved at en oppdragsgiver gis ansvar for å rette opp lovbrudd begått av en underleverandør. Jeg, og Høyre, tror ikke at dette vil bidra til mindre useriøsitet hos useriøse underleverandører. Snarere tvert imot, vi tror det motsatte kan være tilfellet. Erfaringene fra andre land tyder på at dette ikke er noe veldig godt egnet virkemiddel. Vi har tydelig større tro på at det som vi har kalt en sjekkliste, som også er nevnt i innstillingen, er et virkemiddel som kan egne seg bedre. Men hvis dette er så fortreffelig som representanten Henriksen forsøker å fremstille det som – jeg ser han nikker intenst – er jeg litt overrasket over at man ikke allerede har vedtatt dette, og heller ikke i dag er i stand til å si at det skal vedtas, men bare foreslår at det skal utredes.

Kenneth Svendsen (FrP) [11:01:30]: Jeg vil først opplyse om at det ikke bare er i Østfold man lurert på ting. Det gjør man i Nordland også. Jeg registrerte at representanten brukte store deler av sitt innlegg på å beskrive det liksom budsjettet som er framlagt, noe som jeg langt på vei er enig i, for det tar ikke høyde for de utfordringene som man har.

Men det kan se ut til at Høyre ikke tar inn over seg finanskrisen, for jeg registrerer at man kutter 67 mill. kr i dagpenger og 130 mill. kr i arbeidsmarkedstiltak. Betyr det at man regner med en nedgang i arbeidsledigheten til neste år?

Martin Engeset (H) [11:02:15]: Nei, det gjør vi definitivt ikke – dessverre. Med det vårt alternative statsbudsjett inneholder, er for det første en rekke konkrete tiltak som gjør at det vil skapes flere jobber. Det betyr at flere av dem som blir ledige, faktisk lettere vil finne seg en ny jobb. For det andre omprioriterer vi fra dette til det som kalles Program for basiskompetanse i arbeidslivet, som vil bidra til at de som mister jobben, får tilført ny kompetanse og lettere kan komme seg over i ny jobb. Det som egentlig er poenget, er at det ikke kan være slik at forskjellen mellom en sosial og en usosial arbeidsledighetspolitikk handler om hvorvidt det tar kort eller lang tid å få seg ny jobb. Problemet er jo at Regjeringens skatteskjerpelser kommer til å tvinge en del bedrifter over ende, slik at flere blir arbeidsledige. Det ønsker ikke vi. Derfor føler vi at vårt budsjett er det som er forsvarlig og fornuftig.

Karin Andersen (SV) [11:03:30]: Når det er trange tider, mener SV det er viktig at de som har sterkest rygg, skal ta de tyngste takene. Derfor har vi endret formuesskatten og arveavgiften nå, slik at de som har små formuer og de som arver litt, får skattelette – ganske store også. Høyre og Fremskrittspartiet synes visst det er helt uviktig at vanlige folk får skattelette på disse områdene, og er veldig sinte fordi de som har veldig store formuer, må betale litt mer.

Men i dag ser vi at SSB slår fast at i den tida vi er i nå, er skattelett en veldig dårlig medisin mot arbeidsledighet. Tvert imot er det en økning på områder som kan gi arbeidsplasser, som ville være mye mer riktig. Da er spørsmålet mitt: Har Høyre som prinsipp at de rike skal ha skattelette, eller er de villig til å ta inn over seg at i den situasjonen vi er i nå, er det uriktig å gi store skatteletter til dem som har store formuer, og at det vil være viktigere å satse mer på tiltak som kan gi direkte virkning på arbeidsplasser?

Martin Engeset (H) [11:04:44]: Den populistiske skatteplata kan representanten Karin Andersen like godt legge av seg med én gang. Hun beskriver Høyres politikk på en helt karikert måte. Det er ikke det vi foreslår. Vi er opptatt av en skatte- og avgiftspolitik som gir større handlingsrom for dem med lavere og midlere inntekter. Når hun peker på dette med formuesskatten, er det altså slik at Statistisk sentralbyrå ikke sier at økning i skatten er fornuftig i denne situasjonen. For det er jo faktisk det Regjeringen foreslår overfor en rekke små og mellomstore bedrifter, som må ta penger ut av arbeidsplassene og bedriftene, svekke egenkapitalen, for at det skal bli mulig å betale formuesskatt ut fra verdier som ikke lenger er til stede. Det er grovt urimelig, og det er det siste næringslivet trenger i den situasjonen vi står overfor. Det vil bare skape ytterligere tusener av arbeidsledige, og jeg forstår

ikke med min beste vilje at Regjeringen med åpne øyne manøvrerer seg inn i en slik situasjon at man nå gir det puffet i ryggen til mange småbedrifter som står på kanten av stupet. Det burde man vært spart for.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Åse Gunhild Woie Duesund (KrF) [11:06:14]: Da statsbudsjettet ble behandlet i Stortinget i forrige uke, foreslo Kristelig Folkeparti en ramme for arbeids- og sosialkomiteens budsjettområde som var 58 mill. kr høyere enn rammen som regjeringspartiene vedtok.

Likevel har vi funnet rom for å gjenta i all hovedsak de satsingsforslagene som vi fremmet i finansinnstillingen. Det er alltid hyggeligere å snakke om satsinger enn om kutt, men et troverdig budsjettforslag betyr at man snakker om begge deler.

La meg derfor starte med reduksjonene. Vi gjentar forslaget fra Bondevik II-regjeringen om en innstramming og forenkling i lønnsgarantiordningen. Den forrige regjeringen fremmet forslag både om utvidelser og innstramminger i denne ordningen. Samlet sett ville totalresultatet være en god, enklere lønnsgarantiordning. Stortinget stemte for utvidelsene, men ikke for innstrammingsene. Vi står fortsatt for hele pakka.

Utviklingen i sykepenger og oppfølgingen av IA-avtalen viser med all tydelighet at det nærmest må et under til om sykefraværet skal falle med vel 20 pst. fram til utgangen av 2009. Særlig alvorlig er det at det er vist store mangler i bruken av et viktig redskap for å begrense sykefraværet, nemlig dialogmøtene.

Kristelig Folkeparti mener at både den negative utviklingen i sykefraværet og de rapporterte tallene for dialogmøter tilsier at det er behov for nye grep. Vi foreslår å gi både arbeidsgivere og arbeidstakere sterkere incentiver til å følge opp dialogmøtene og samtidig gi Nav større økonomiske rammer til å følge opp sitt ansvar.

Det er samtidig viktig å understreke at ingen vil miste sin rett til sykepenger dersom man faktisk gjennomfører de dialogmøtene som IA-avtalen sier skal gjennomføres.

Kristelig Folkeparti gjentar forslaget om å gi selvstendig næringsdrivende kvinner samme rett til sykepenger i forbindelse med graviditet og fødsel som ordinære arbeidstakere har.

Vi foreslår også full avvikling av avkortingen av pensjon mot arbeidsinntekt for alle ordinære alderspensjonister. Ingen 69-åringer skjønner hvorfor akkurat deres pensjon skal avkortes.

Våre omprioriteringer gir sterkere satsing på arbeidsstimulerende tiltak.

Kristelig Folkeparti er skuffet over at verken statsråden eller regjeringspartiene ser behovet for å forbedre pleiepengeordningen for foreldre som er helt avhengige av dette for å kunne utøve omsorgsansvar for egne sterkt funksjonshemmede barn. Det er en avgrenset gruppe, og det koster ikke all verden. Det er fristende å sammenligne retorikken når det gjelder økningen av minstepensjonen. Det er altså en ytelse som automatisk blir indeksert, og som i tillegg nå løftes ytterligere gjennom ompriori-

teringer. Pleiepengene holdes på samme nominelle nivå. Kristelig Folkeparti foreslår at også pleiepengene skal indeksreguleres når personer mottar slike over mer enn en sammenhengende tolv månedersperiode.

Kristelig Folkeparti er fornøyd med at regjeringspartiene i siste sving fant 3 mill. kr ekstra til forsøksordning med servicehunder for funksjonshemmede. Selv har Kristelig Folkeparti lagt inn 11 mill. kr, da vi mener at ordningen bør bli permanent.

Vi er også fornøyd med og støtter den ekstra satsingen på frivillige organisasjoners integreringstiltak som gjelder botrening og fritidsaktiviteter for personer med rusproblemer. Kristelig Folkeparti styrker dette området ytterligere for å utvikle flere partnerskap mellom frivillige organisasjoner og kommuner. Blå Kors' prosjekt «Steg for Steg» er et godt eksempel på arbeidstrening for personer med liten arbeidsevne – et prosjekt som vi gjerne ser utvidet.

Det er dessverre god grunn til å tro at det blir betydelig større press på Nav det kommende året, som følge av finanskrisen og svekket sysselsetting. Det er et enormt press på etaten allerede, noe et utall henvendelser fra brukere er et klart bevis på. Jeg anmoder statsråden om å holde Stortinget løpende orientert og foreslå de satsinger på kompetanseutvikling og andre organisasjonstiltak som måtte være nødvendige for å bedre arbeidssituasjonen for de ansatte og bedre tilbudet til brukerne.

Jeg har merket meg at Regjeringen ønsker en dugnad hvor stat og kommune går sammen om tiltak for å motvirke arbeidsløsheten. Kommunene har planene klare for bygge- og vedlikeholdsprosjekter for 30 milliarder kr som kan settes i gang snarest. Dette er helt i tråd med Kristelig Folkepartis tiltakspakke. Det er ingen grunn til å vente i to måneder!

Jeg vil med dette ta opp Kristelig Folkepartis budsjettforslag og de verbalforslag vi har fremmet alene eller sammen med andre. Og vi støtter forslag nr. 41, fra regjeringspartiene, som ble levert i dag.

Presidenten: Representanten Åse Gunhild Woie Duesund har tatt opp de forslagene hun refererte til, og har også gitt en stemmeforklaring.

Det blir replikkordskifte.

Anita Orlund (A) [11:12:02]: IA-avtalen er en bytteavtale mellom Regjeringen og arbeidsgiversiden hvor endringer skal skje gjennom forhandlinger. Gjennom IA-avtalen har man dialogmøter for å følge opp sykmeldte, som representanten sier. Jeg slutter meg helt til den vurderingen at fokuseringen på disse dialogmøtene må bli større.

Kristelig Folkeparti foreslår å avkreve både arbeidsgiver og/eller arbeidstaker et medvirkningsansvar på 10 pst. – uten forutgående forhandlinger – hvis betingelsene for disse dialogmøtene ikke overholdes. Med andre ord: Man foreslår å kutte i sykelønnsordningen. Min erfaring med dialogmøter er at det nettopp er arbeidsgiver og arbeidstaker som er pådrivere for møtene. Utfordringen er faktisk at man sliter med å få de andre partene til bordet, som leger og representanter fra Nav.

Mitt spørsmål blir derfor: Ser Kristelig Folkeparti at de med sitt forslag rammer økonomisk grupper som faktisk er pådrivere for dialogmøter, samtidig som forslaget i realiteten er en oppsigelse av IA-avtalen? Er det dette Kristelig Folkeparti ønsker?

Åse Gunhild Woie Duesund (KrF) [11:13:14]: Nei, det er ikke en oppsigelse av IA-avtalen, men fordi vi ser at IA-avtalen ikke har virket – det har ikke vært noen endring i det hele tatt – ser vi på om vi kan gjøre nye grep.

Dessuten sies det i en rapport fra Riksrevisjonen at det ikke er noen oppfølging, 72 pst. av dem som går på tidsbegrenset uførestønad, får ikke oppfølging. Derfor har vi foreslått å gjøre denne endringen. Men ingen mister noen rettigheter – det synes jeg er viktig. Og vi kommer til å følge dette nøye.

Vi har også gitt mer penger til Nav, slik at de kan følge opp flere, ikke bare dem som er syke, men også dem som etter hvert blir arbeidsledige. Vi ser problemer framover som vi ønsker å være med og løse på en god måte.

Kari Kjønaas Kjos (FrP) [11:14:23]: Blinde og svaksynte får innenfor dagens regelverk ikke stønad til synstekniske hjelpemidler som f.eks. leselys og tale- eller forstøringsprogram til bruk på pc-en.

Regjeringspartiene vil tilby dette, men mener at det bør finansieres ved å øke egenandelen på datautstyr til personer med nedsatt funksjonsevne. Jeg er litt overrasket over at Kristelig Folkeparti støtter dette. Er det slik å forstå at Kristelig Folkeparti nå har endret politikk, ved å innføre omprioriteringer mellom svakere grupper?

Åse Gunhild Woie Duesund (KrF) [11:15:01]: Først vil jeg si at hadde Kristelig Folkepartis alternative budsjett blitt vedtatt, hadde vi hatt 58 mill. kr mer. Da tror jeg faktisk at jeg hadde ønsket å omprioritere den inndekningen.

Når vi likevel støtter forslaget fra Regjeringen, er det fordi blinde og svaksynte i dag ikke får noe tilbud, de får ikke noe tilskudd. Jeg synes det er viktig at de skal kunne kommunisere med omverdenen gjennom IKT, slik at de kan følge med og få informasjon på lik linje som oss andre.

Samtidig er jeg glad for de forslagene som Framskrittspartiet og Kristelig Folkeparti har sammen i budsjettet for å hjelpe nettopp den gruppen. Jeg tenker på merking av glassflater, vi ønsker å oppheve taket for lese- og skrivehjelp, og vi ønsker å innføre tidsfrister i tilknytning til IKT.

Alf Ivar Samuelson (Sp) [11:16:20]: Jeg registrerer at Kristelig Folkeparti i sitt budsjett går inn for å gi selvstendig næringsdrivende den samme rett til sykepenger, omsorgspenger, pleiepenges og opplæring i forbindelse med graviditet og fødsel som ordinære arbeidstakere har. Dette er et prisverdig tiltak, men det er vanskelig å se hvordan Kristelig Folkeparti vil dekke inn disse merutgiftene. Da Regjeringen foreslo lignende tiltak, dekket man det inn ved å øke trygdepremien. Jeg kan ikke se at Kristelig Folkeparti har gjort det.

Spørsmålet er: Skal dette dekkes inn ved ordinære kutt i bevilgningene til de øvrige arbeidstakerne?

Åse Gunhild Woie Duesund (KrF) [11:17:16]: Kristelig Folkeparti er stolt over at vi har greid å få lagt dette inn i budsjettet, og vi har lagt inn penger til det.

Jeg synes det er viktig at selvstendig næringsdrivende får de samme rettighetene, spesielt kvinner som har barn. De sliter med å drive egne bedrifter, for når barn blir syke, har de ikke rettigheter. Jeg synes at Senterpartiet burde være med på det – hvis ikke må man øke tilleggsforsikringen. Da får de bare 65 pst., mens med vårt budsjett betyr det at de får 100 pst. fra første dag. Det tror jeg ikke minst vil være med på å skape kvinnearbeidsplasser i distriktene, som Senterpartiet normalt er opptatt av.

Presidenten: Replikskordskiftet er omme.

Alf Ivar Samuelsen (Sp) [11:18:24]: Jeg konstaterer at Kristelig Folkeparti ikke svarer på hvordan de vil dekke inn de økte merutgiftene. Jeg klarte i hvert fall ikke å oppfatte det.

Så til dagens budsjett. Vi står oppe i en meget vanskelig tid. Jeg finner innledningsvis grunn til å minne alle om at det er i nedgangstider vi bør ha ekstra oppmerksomhet på arbeidskraften vår, eller folk og kunnskap, som er vår viktigste ressurs – og vi er nå inne i en tid da omstilling er nødvendig. Det er viktig at en legger opp til en politikk som holder flest mulig sysselsatt, men det er like viktig at sysselsettingen en legger opp til i en omstillingstid, er framtidsrettet.

I Senterpartiet er vi opptatt av å utvikle en tiltakspolitikk som legger opp til en samfunnsbyggende og bærekraftig forvaltning av folks arbeidsplasser og av norsk økonomi.

Det er ikke økningen i privatforbruket som til nå har hindret oss i å løse en rekke viktige fellesoppgaver. Men ved å ta i bruk denne aktiviteten nå har vi muligheter for å dempe effekten av det vi er inne i, og kanskje snu den negative utviklingen mot en mer positiv utvikling. Vi må satse på utbygging av infrastruktur, vedlikehold av vei, bane og havner og ruste opp offentlige bygninger som skoler, sykehjem og kirker. Vi må satse på produksjonsarbeidsplasser og foredling av naturressursene. Vi må satse på fornybar energi. Frivillige organisasjoner og sterke lokalsamfunn er nå viktigere enn noen gang før. Styrking av Husbanken og bostøtteordningen er et bidrag til dem som nå trenger trygghet for bolig.

Mange opplever nå permitteringer og oppsigelser, og enda flere frykter at dette skal ramme dem. Sårbare grupper i arbeidsmarkedet kan nå bli enda mer utsatt enn før. En riktig arbeidsmarkedspolitikk er et effektivt tiltak mot fattigdom og for å redusere sosiale forskjeller.

Regjeringen har holdt oppe et høyt tiltaksnivå i de gode tidene vi har bak oss. Dette har vært riktig, og det har gitt oss et viktig bidrag til en rekordhøy sysselsetting. De gode tallene fra tidligere år kan nå være en viktig ballast å møte vanskeligere tider med.

Vi trenger et robust Nav som kan løse utfordringene.

Omstillingen i forbindelse med Nav-reformen har vært – og er fortsatt – tøff. Jeg har stor respekt for alle dem som nå trenger Nav, men som føler at hjelpen de får, ikke er god nok, og for de ansatte i Nav som føler at de kommer til kort. Jeg mener at vi med dette budsjettet og den tidligere styrkingen av Nav også stiller opp for Nav-ansatte, slik at de kan gjøre en god jobb overfor dem som henvender seg. Jeg har tro på at vi skal komme igjennom omstillingen med et bedre tilbud på den andre siden.

Alle må nå bidra til stabilitet og trygghet i forvaltningen. Nå er ikke tiden inne for å kutte i arbeidsmarkedstiltakene, slik Høyre og Venstre gjør. Tiden er heller ikke inne for egenmarkering og eksperimentering, slik Framskrittspartiet legger opp til når de vil utradere kvalifiseringsprogrammet, som er et målrettet tiltak for å hjelpe de fattigste og vanskeligstilte på arbeidsmarkedet. Det er urealistisk at så mange skal bli friske i løpet av kort tid ved at Framskrittspartiet nå bevilger 628 048 mill. kr til kjøp av helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte. Noen kan ikke bli helt friske uansett offentlig merforbruk av penger over helsebudsjettet. Noen er allerede uføre og syke, og disse skal også hjelpes i framtiden.

Å kutte i sykelønn, kutte til uføre, avskaffe kvalifiseringsprogrammet, kutte til enslige foreldre og til gamle som ikke har vært i landet lenge nok til å ha selvstendig opptjening i folketrygden, er usosialt, og det er urealistisk politikk. Men det er forutsigbart. Det er de svakeste som taper når Framskrittspartiet skal lage budsjett.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Robert Eriksson (FrP) [11:23:51]: Jeg registrerer at også Senterpartiets representant er mer opptatt av å snakke om Framskrittspartiets politikk enn om egen politikk. Han avslutter innlegget sitt med å si at han er veldig opptatt av de svakeste.

Jeg husker tilbake til før stortingsvalget 2005. Da gikk Senterpartiet kraftig ut og var i harnisk over at den daværende regjering valgte OECDs fattigdomsdefinisjon. Det kommer tydelig fram i det som Magnhild Meltveit Kleppa uttalte til Aftenposten den 10. september 2004, der det stod at Regjeringen «komfortabelt nok har valgt den metoden som gir klart færrest fattige» – når det gjelder definisjonsvalg.

Samtidig registrerer jeg at da Regjeringen la fram sin handlingsplan mot fattigdom, valgte også Regjeringen å bruke OECDs fattigdomsdefinisjon.

Hva er det som gjør det mer riktig å bruke den definisjonen nå, når man sitter i regjering, i forhold til da man ikke satt i regjering? Betyr det at også den sittende regjering har valgt den mest komfortable definisjonen?

Alf Ivar Samuelsen (Sp) [11:25:03]: Jeg kan ikke gå inn i den debatten som var før jeg kom inn som stortingsrepresentant. Jeg kjenner ikke til argumentasjonen. Jeg bare konstaterer at vi i dag har et betydelig fattigdomsproblem, som Regjeringen tar høyde for og møter på best mulig måte. Vi har vel ikke til dags dato vært flinke nok, men

vi jobber fortsatt med å løse de store utfordringene vi har på den siden.

André N. Skjelstad (V) [11:25:49]: Til å begynne med lurte jeg på om representanten Samuelsen hadde tatt med seg et innlegg fra tidligere tider da også Senterpartiet ville hegne om småbedrifter og enkeltmannsforetak. Det kan jo på det nåværende tidspunkt se ut som om det er en politikk som Senterpartiet har forlatt.

Men over til det jeg vil spørre om. Det er et økende antall konkurser i Kommune-Norge, spesielt distriktene blir hardt rammet. I mitt eget fylke er økningen på 164 pst. i forhold til tredje kvartal i fjor. Ser ikke Senterpartiet at Regjeringens skattepolitikk fører til at flere mister arbeidsplassene sine i distriktene? Hadde det ikke da vært bedre å gi en målrettet skattelette til bedriftene enn det som gjøres pr. i dag?

Alf Ivar Samuelsen (Sp) [11:26:41]: For det første vil svaret på det spørsmålet være at Senterpartiet fortsatt er opptatt av småbedrifter og deres forhold i Bedrifts-Norge i dag.

Det kan godt være at den skattepolitikken som føres, ikke har den positive effekten for bedriftene som Venstre-representanten her refererer til. Men hvis man ser seg rundt om i verden, og ser til det land der den nedgangstiden vi er inne i, startet, har man der nettopp ført en skattelettepolitikk som er langt sterkere enn den vi har i Norge. Og det er få – hvis det i det hele tatt er noen – som ser at den skattepolitikken har gitt et positivt resultat. Så jeg tror vi skal ha et edruelig forhold til både skattepolitikken og andre tiltak i denne situasjonen.

Kenneth Svendsen (FrP) [11:27:56]: I budsjettinnstillingen skriver bl.a. Senterpartiet at de vil «peke på at det under arbeidet med statsbudsjettet for 2009 ble klart at konjunktorene var i ferd med å snu, og at finanskrisen ville få realøkonomiske konsekvenser. Dette er det tatt høyde for i budsjettet».

Nå har vi sett at på grunn av finanskrisen har Notar gått over ende, Ekornes har varslet at de innfører firedagers uke, Maskinentreprenørenes Forbund – MEF – sier at de i løpet av første kvartal 2009 kommer til å få ledig kapasitet på 30 pst., etter et halvt år vil de ha 50 pst., og etter ett år vil de ha 80 pst. ledig kapasitet. I store deler av den anleggsvirksomheten de driver, er det personer fra bl.a. Nordland. Og det er ikke ett tiltak for å løse dette i budsjettet – og vi behandler altså statsbudsjettet for 2009 nå.

Da lurer jeg på: Er det slik at man ikke tar høyde for den finanskrisen som nå kommer? Akter man å sitte og se på at flere og flere blir ledige og blir permittert?

G u n n O l s e n hadde her tatt over presidentplassen.

Alf Ivar Samuelsen (Sp) [11:28:59]: Nei, det akter ikke Regjeringen – og heller ikke Senterpartiet – å gjøre. Vi er vel kanskje rimelig enige når det gjelder å definere hvilke utfordringer vi står overfor, men det er forskjell på de tiltak vi ønsker å sette inn.

Det er forunderlig at man uten å definere klart hvilke tiltak man tror virker, ser bort fra det forhold at det er markedet som svikter. Det er markedet som ikke etterspør de varer som produseres i dag, og som vi i hovedsak eksporterer. Det kunne vært interessant å få diskutert i denne sal hva Fremskrittspartiet akter å gjøre med markedet for å bedre situasjonen. Den medisinen tror jeg ikke vi har.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

André N. Skjelstad (V) [11:30:12]: Det er vanskelige tider for mange, og arbeidsledigheten øker. Mange frykter hva som vil skje på nyåret, og det er nok mange som ikke slapper så godt av i juleferien. Derfor trenger vi en regjering som over jul kommer med mye sterkere lut for å forhindre arbeidsledighet og gjeldsproblemer for den enkelte familie.

Framtidens velferdssamfunn avhenger av et nyskapende næringsliv, i dag mer enn noen gang. Framtidens arbeidsplasser er ennå ikke skapt, og Venstre vil ha en politikk som støtter nyskapere og gründere, forskning, utdanning og et skattesystem med viktige forutsetninger for framtidens arbeidsplasser og velferd. Vi kan ikke, som noen later til å tro, bare leve av det offentlige her i landet.

Fordi vi er avhengige av at flere sikrer morgendagens velferd, vil Venstre i sitt alternative budsjett styrke selvstendig næringsdrivendes sosiale rettigheter ved å øke potten for sykepenger for selvstendig næringsdrivende med 13,4 mill. kr i forhold til Regjeringens forslag. Omsorgs- og pleiepenger ved barns sykdom foreslås økt med 10 mill. kr. Dekningsgraden for selvstendig næringsdrivende til sykepenger og omsorgs- og pleiepenger er i dag 65 pst., mens den økningen som Venstre foreslår i sitt alternative budsjett, vil innebære 100 pst. dekning.

Vi har alle et ansvar for menneskene rundt oss. Det offentlige kan aldri kompensere fullt ut for virkninger av omsorgssvikt, misbruk eller andre problemer, men må i større grad ta ansvar og sette inn tiltak der foreldre eller andre pårørende ikke makter omsorgsoppgavene. Ingen velger sin barndom. Det offentlige skal gripe inn ved omsorgssvikt, mishandling eller overgrep mot barn samt når det foreligger alvorlige atferdsvansker hos barn eller ungdom. Det offentlige har også et forebyggende ansvar. I dag preges det forebyggende arbeidet for barn og unge av sektorisering, manglende helhetlig tenkning, svak ledelse og lav politisk status.

Det er en åpenbar sammenheng mellom familier med veldig lav inntekt og problemer med rus, psykiske lidelser og andre problemer. Derfor er det så viktig at vi når disse familiene. Dette er kampen mot fattigdom som denne regjeringen skulle løse. Nå har vi vært gjennom tre år med denne regjeringen og kan konstatere at fattigdomsproblemer i hvert fall ikke er løst. Mesteparten av barna med store problemer er fattige. Derfor legger Venstre det inn i sin budsjettprioritering, og tror at det er en fornuftig politikk for å forebygge dårlige levevilkår hos barn og unge.

Muligheten for at forebyggende opplegg skal lykkes, avhenger ofte av forhold som fritidsmuligheter, utdanning

og tilgang til stabil arbeids- og bosituasjon. I de fleste norske kommuner er det ulike instanser som skal kunne ta seg av det forebyggende arbeidet, uten at det er noen som koordinerer den overordnede styringen. Venstre vil derfor styrke forebyggingsarbeidet og samhandling på en rekke områder for å forhindre fattigdom og gi alle så like levevilkår som mulig.

Venstre foreslår i sitt alternative statsbudsjett en samlet ramme på over 1 milliard kr i forhold til målrettet fattigdomsbekjempelse spesielt rettet mot barn og unge, fordelt på ulike bevilgninger.

Stadig flere arbeidstakere går usikre tider i møte. Alle rapporter tyder nå på at ledigheten går langt fortere oppover enn tidligere antatt, og også raskere enn det Regjeringen har lagt til grunn i forbindelse med statsbudsjettet for 2009. Tidligere erfaringer har vist at det er de med kortest tilknytning til arbeidsmarkedet som først får problemer med å komme ut i arbeid og beholde arbeidet. Yrkeshemmede er blant dem med størst problemer med å komme inn i arbeidslivet. Derfor er det så viktig at de blir prioritert i budsjettet. Det har Venstre gjort.

En ny sosial boligpolitikk er et annet viktig virkemiddel for å treffe dem med de dårligste levevilkårene. Derfor har Venstre foreslått en ny boligpolitikk og vil i budsjettet arbeide for å styrke det framover.

Vi styrker overføringene til frivillige organisasjoner som har mulighet til å drive lavterskeltilbud som de kan gi. Venstre ønsker å bidra til å få bostedsløse vekk fra gaten og gi den gruppen et verdig tilbud. Det er en gruppe mennesker som i liten grad forholder seg til det offentlige hjelpeapparat, og derfor er det viktig å hjelpe dem til å komme ut på en ubyråkratisk måte. I Venstres alternative budsjett foreslår vi en økning på 25 mill. kr til frivillige organisasjoner for å styrke tiltak for bostedsløse med dårlig boevne.

Venstre ønsker en satsing på støttekontakter for å hjelpe barn og unge fra lavinntektsfamilier. En styrket støttekontaktjeneste kan ha mange positive effekter i en vanskelig hverdag. En trygg voksen eller ungdom som kan bidra med aktiviteter, kan bidra til at barn får økt selvtillit. Økt tilgang på støttekontakter vil i så måte være positivt, og derfor har vi økt bevilgningen med 30 mill. kr. Tiltakene for støttekontakt og lavterskel boligtiltak foreslås dermed i Venstres alternative budsjettforslag bevilget til en samlet kostnad på 55 mill. kr.

Barn i lavinntektsfamilier deltar i mindre grad i organiserte fritidsaktiviteter enn barn i familier flest. Dette er med på å stigmatisere og kan føre til mindre deltakelse i samfunnet på andre områder.

Familier med funksjonshemmede barn har ofte en tøff hverdag, og mange uttrykker at kampen mot systemet er den verste delen av deres hverdag. Det er en jungel av regelverk som det er vanskelig å få oversikt over. Derfor har vi også bevilget til omsorgslønn for familier med funksjonshemmede barn, og i vårt alternative budsjett foreslått 70 mill. kr ekstra til omsorgslønn til foreldrene til funksjonshemmede barn.

I tillegg vil Venstre støtte forslag nr. 14, og jeg vil ta opp de forslagene vi er alene om og med på.

Presidenten: Representanten André N. Skjelstad har tatt opp de forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Lise Christoffersen (A) [11:35:34]: I finansinnstillingen sier Venstre at det er avgjørende med generelt gode rammevilkår for alle deler av næringslivet. Jeg har et spørsmål som går på akkurat det.

På vårt rammeområde fremmer Venstre en egen fattigdomspakke som representanten Skjelstad har redegjort for i sitt innlegg. Men det er én hake ved det, og det er at den fattigdomspakken i sin helhet finansieres ved å avvikle nettolønnsordningen for sjøfolk. Det er jo en ordning som ikke bare sikrer sysselsetting for den enkelte sjømann eller -kvinne. Det er også en ordning som sørger for at vi beholder rederier i Norge, med de ringvirkninger det kan få for andre deler av maritim næring som verft, skipsutstyrsleverandører, forsikring mv.

Spørsmålet mitt til representanten Skjelstad er: Ser ikke Venstre de konsekvensene en avvikling av nettolønnsordningen får for deler av maritim næring i Norge, eller er ikke Venstre opptatt av den næringen i det hele tatt?

André N. Skjelstad (V) [11:36:37]: Venstre er veldig opptatt av maritim sektor, og ikke minst skipsfart. Vi støtter det i forhold til våre rammer totalt sett, og mener at dette også vil bidra til en positiv utvikling for næringslivet. Vi ønsker en mye sterkere og presis inngang enn det Regjeringen har lagt opp til. Jeg må påpeke at slik det har vært nå, er det ikke tvil om at de grepene Venstre har skissert i sitt alternative budsjett, har vært riktige. Jeg bare stusser litt over hvordan dette blir, for Regjeringen kom sent på banen, og vi hører også i salen i dag at det skal komme ekstra tiltak til – det er varslet at i løpet av februar kommer det på en måte et nytt budsjett.

Hva er det vi vedtar i dag? Er det et skinnbudsjett, eller er det realiteter som ligger bak det? Uansett mener vi at Venstre har en riktig tilnærming til det som representanten spurte om.

Kenneth Svendsen (FrP) [11:37:40]: Jeg har et spørsmål om arbeidsmarkedstiltak.

Venstre skriver i innstillingen at Venstre «konstaterer at stadig flere arbeidstakere går usikre tider i møte. Alle rapporter tyder nå på at ledigheten går langt fortere oppover enn tidligere antatt og også raskere enn det Regjeringen har lagt til grunn i forbindelse med statsbudsjettet for 2009. Tidligere erfaringer har vist at det er de med kortest tilknytning til arbeidsmarkedet som først får problemer både med å komme ut i arbeid, og beholde arbeid».

Konklusjonen fra Venstre er et kutt på 1 250 tiltaksplasser og en reduksjon i budsjettet på 138 mill. kr.

Sett i sammenheng med merknaden, lurer jeg på: Hvor er logikken?

André N. Skjelstad (V) [11:38:24]: Venstre er mer målrettet i sitt arbeid. Vi øker antall tiltaksplasser for yrkeshemmede med 200. De yrkeshemmede er lengst unna

arbeidsmarkedet. Vi skriver også at hvis det blir nødvendig å sette inn tiltak på et senere tidspunkt, vil vi komme tilbake til det.

Uavhengig av det stusser jeg over at det tidligere her i debatten er pekt på tiltak etter tiltak, men det beste tiltaket, uansett, er å ha en næringspolitikk som vil fungere ved at man gir bedriftene skikkelige, gode rammevilkår, slik at vi får et arbeidsmarked der vi ikke har arbeidsledighet i så stor grad som vi ser en økende tendens til i dag. Jeg tror at det nå hadde vært riktig å vurdere – noe ikke Regjeringen gjør, men som de borgerlige partiene gjør – å gi skikkelige, gode rammevilkår til bedriftene, slik at vi holder flest mulig i arbeid. Det ser vi dessverre lite av fra regjeringspartiene.

Karin Andersen (SV) [11:39:26]: Venstre etterlyser «sterkere lut» når ledigheten øker. Det får de tidlig med Venstres forslag, der det er kutt i tiltakene til de ledige.

Det er overraskende at Venstre er imot de tiltakene som vi setter inn nå for dem som er mest marginale i arbeidsmarkedet, og som må konkurrere hardere for å beholde jobbene sine – altså de tiltakene vi setter inn mot sosial dumping, som skal verge lønns- og arbeidsvilkår for helt vanlige folk.

Representanten var i innlegget sitt opptatt av enslige forsørgere og familier som har det vanskelig. Ja, i disse yrkene – altså innenfor renhold, hotell og restaurant – er det mange kvinner som er veldig utsatt. Og så skriver Venstre i denne innstillingen at de mener at dette er folk som skal konkurrere hardere på lønn for å beholde jobbene sine. Det må jeg si er ganske hard lut å bli servert i en vanskelig tid!

Jeg har lyst til å spørre: Hvorfor mener Venstre at disse vanlige arbeidstakerne skal gå ned i lønn for å kunne beholde jobbene sine nå framover?

André N. Skjelstad (V) [11:40:34]: Det er vel ingen her som mener at noen skal gå ned i lønn.

Jeg legger merke til at representanten Andersen ikke har den samme inngangen til meg som hun hadde til representanten Svendsen. Jeg vil svare representanten Andersen på følgende måte: Hvis man ser på det generelle, synes jeg også – med egen erfaring fra næringslivet – at det på mange måter er beklagelig at vi har en slik holdning til enkeltmannsforetak og småbedrifter, som er med på å skape disse arbeidsplassene. Det synes jeg er et problem med tanke på dem det gjelder, for dette er ingen rikmannsklubb, som SV i ulike ordelag har henvist til. Det er disse som på mange måter skaper verdiene og er byggeklosser ute i distriktene.

Dette savner jeg i den retorikken som kommer fra regjeringspartiene. Det synes jeg er meget beklagelig.

Presidenten: Replikordskiftet er over.

Statsråd Dag Terje Andersen [11:41:45]: Tall over antall registrerte ledige viser at den registrerte ledigheten var på 1,8 pst. i november. Arbeidsledigheten er fortsatt lav, men ledigheten har økt betydelig de siste månedene.

Antall helt ledige utgjør nå 45 200. Den økte ledigheten er særlig knyttet til lavere aktivitet i bygg- og anleggssektoren, men vi ser også en gradvis økning av ledigheten i flere næringer og særlig i industrien. Det er betydelig usikkerhet om utviklingen. Det gjenspeiler seg i økende omfang av permitteringer, også her fra et lavt nivå. 0,1 pst. – 3 097 personer – av arbeidsstyrken var helt eller delvis permittert i november.

Sysselsettingsveksten var sterk fram til andre kvartal for så å stoppe opp. Svekkelsen i arbeidsmarkedet viser seg også i tilgangen på ledige stillinger. I november var det registrert 31 pst. færre nye ledige stillinger enn i samme måned i fjor. Det er særlig stillingstilgangen i bygg og anlegg, industri og salgsjobber hvor det er betydelig nedgang.

I budsjettet tok vi høyde for at toppen av konjunkturoppgangen ble passert i begynnelsen av året, og prognosen i nasjonalbudsjettet innebærer lav sysselsettingsvekst i 2009. Forventningen om moderat økning i ledigheten må ses i sammenheng med at arbeidstilbudet i Norge erfaringsmessig er svært konjunkturfølsomt. Mange unge trekker seg ut av arbeidsmarkedet og går over til fulltidsstudier når tilbudene om jobb blir mindre. I tillegg er det flere arbeidsinnvandrere her på midlertidige kontrakter enn i tidligere oppgangskonjunkturer.

Konjunkturnedgangen er forsterket siden budsjettet ble lagt fram. Særlig er det internasjonale bildet blitt betydelig svakere. De fleste prognosemakerne har nedjustert sine anslag for veksten. Finanskrisen har både forsterket nedgangen og økt usikkerheten om utviklingen i store deler av verden.

Når vi i dag diskuterer budsjettet for 2009, bør vi ha i mente at Norges utgangspunkt er meget godt og mye bedre enn for mange andre land. I andre og tredje kvartal i år hadde vi en rekordhøy sysselsettingsprosent på 72,4 pst. i aldersgruppen 15 til 74 år. Den registrerte ledigheten var nede på 1,5 pst., og det var betydelige pressproblemer i arbeidsmarkedet.

Regjeringens hovedmål for den økonomiske politikken er full sysselsetting og lav ledighet. Hensynet til en balansert utvikling i norsk økonomi må derfor være retningsgivende for alle deler av politikken. I denne sammenhengen vil jeg også peke på den betydningen en forsvarlig ramme for lønnsoppjøret våren 2009 kan ha for utviklingen når det gjelder sysselsetting og ledighet. Det er viktig at også ledere på alle nivå i næringslivet tar ansvar og bidrar til dette.

Det har vært sterk vekst i lederlønningene de siste årene. Tall fra Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppjørene viser at lederlønningene i 2007 i store aksjeselskaper og børsnoterte selskaper økte med hele 21 pst. mot 5,4 pst. for lønnstakere ellers. Bonusordninger og aksje- og opsjonsgevinster har vært viktige drivkrefter bak lederlønnsutviklingen den siste tiden. Dette viser hvor viktig Regjeringens tiltak for å få kontroll på lederlønnsutviklingen og å stoppe inngåelser av opsjonsavtaler er.

Det foreligger foreløpig lite informasjon om lønnsutviklingen for ledere i 2008, men jeg har merket meg at tall

fra Statistisk sentralbyrå viser at lønnsveksten for ledere i finansnæringen var 28 pst. fra 2007 til 2008. Dette er et veldig høyt tall for ledere i en næring i krise.

Et viktig kjennetegn ved det norske samfunnet er relativt små lønnsforskjeller. Hvis lederlønningene framstår uten noen årsak eller forklaring, utfordrer de våre likhets- og rettferdsnormer. Det er viktig at ikke noen få ledere bidrar til å undergrave den økonomiske likheten vi ønsker å fremme. Lederlønnen bør bli fastlagt gjennom åpne ordninger med basis i oppnådde resultater. Da vil de lettere forstås og oppfattes som legitime.

Regjeringens hovedmål for den økonomiske politikken er, som før nevnt, full sysselsetting og lav ledighet. Det budsjettet vi diskuterer, er et ekspansivt budsjett. Om det skal gjøres enda mer ekspansivt, er for tidlig å ta beslutning om. Regjeringen følger imidlertid situasjonen nøye og vil ta nødvendige initiativ om det er behov for det. Til nå har det vært nødvendig å ta initiativ for å sikre at økonomien ikke stopper opp på grunn av dårlig fungerende kredittmarkeder. Fallende rente vil på sikt også virke ekspansivt. Som dere er kjent med, har Regjeringen varslet at den vil legge fram en finanspolitisk tiltakspakke i månedsskiftet januar/februar.

I perioder med økende arbeidsledighet er det avgjørende å ha gode og universelle ordninger som fanger opp dem som faller utenfor arbeidsmarkedet. Regjeringen har et særlig øye for dem som er vanskeligst stilt. Innsatsen for å bekjempe fattigdom og motvirke forskjeller videreføres på bred front og med målrettede tiltak. Regjeringen foreslår å styrke innsatsen mot fattigdom med 1,25 milliarder kr i 2009. Kvalifiseringsprogrammet for utsatte grupper utvides neste år til å omfatte stadig flere kommuner i takt med etableringen av Nav-kontorer. Regjeringen foreslår en betydelig styrking av bostøtten, som vil åpne for anslagsvis 40 000–50 000 nye mottakere innenfor ordningen. Regjeringen styrker sosialhjelpen som det siste økonomiske sikkerhetsnettet og øker innsatsen overfor rusmiddelavhengige som et ledd i Opptrappingsplan for rusfeltet. Regjeringen foreslår også å styrke innsatsen knyttet til Handlingsplan for integrering og inkludering av innvandrerbefolkningen med 125 mill. kr i 2009.

I den situasjonen vi står overfor nå, er det etter mitt syn viktigere enn noen gang å fortsette arbeidet for å motvirke en todeling i norsk arbeidsliv, mellom norske arbeidstakere og arbeidsinnvandrere. Arbeidet med handlingsplan 2 mot sosial dumping, som ble presentert i budsjettet, står derfor høyt på min prioriteringsliste, og i disse dager er vi i ferd med å sende ut på høring en mulig modell for et solidaransvar og forslag som vil effektivisere allmenngjøringsordningen. Arbeidstilsynet har blitt en svært sentral aktør i arbeidet mot sosial dumping og for et trygt og sikkert arbeidsliv for alle, og for å sørge for at etaten kan fortsette å være en sentral aktør, foreslår vi å styrke etaten med ytterligere 10 mill. kr i 2009, øremerket for innsatsen mot sosial dumping.

Folketrygden bidrar til utjevning av inntekter og levekår og til å forhindre fattigdom i brede lag av befolkningen. Som en del av trygdeoppgjøret i 2008 ble det enighet om å heve minstepensjonen for enslige, noe som isolert sett øker

overføringene for 2009 med knapt 1,5 milliarder kr. Samtidig ble ordningen med garantert tilleggspensjon for unge uføre styrket. Det gir merutgifter på om lag 270 mill. kr. Regjeringen har videre foreslått å øke minstestøtten for rehabiliteringspenger, attføringspenger og tidsbegrenset uføretrygd samt å øke overgangsstonaden for enslige forsørgere, noe som isolert sett vil øke bevilgningsbehovet med om lag 610 mill. kr. Samlet gir denne innsatsen en betydelig forbedring av den økonomiske situasjonen blant dem med lavest inntekt i samfunnet.

Arbeids- og velferdsetaten har i 2008 erfart at gjennomføringen av Nav-reformen er mer krevende enn forutsatt. Både etableringen av forvaltningsenhetene og opprettelsen av Nav-kontorer har bidratt til å gi en betydelig og uheldig økning i restanser. For å snu denne utviklingen er det allerede vedtatt en bevilgning på 100 mill. kr mer til Arbeids- og velferdsetaten i år. I forslaget til statsbudsjett for neste år er styrkingen videreført. Til sammen blir dermed etaten styrket med 200 mill. kr for 2008 og 2009 til målrettet innsats for å redusere restanser. Arbeids- og velferdsdirektoratet har tett oppfølging av alle fylkene. Denne ekstra innsatsen gir nå resultater, i september og oktober har antallet restanser gått ned.

2009 vil bli et nytt krevende år for Arbeids- og velferdsforvaltningen. Innen utgangen av 2009 vil nær alle kommuner ha etablert Nav-kontor. Noen kontorer vil først bli etablert i 2010 i påvente av egnede lokaler. I 2009 skal de fleste store Nav-kontorene etableres. Det skal skje samtidig som de skal opprettholde produksjonen og trappe opp bruken av nye virkemidler.

Økt ledighet vil kreve ytterligere innsats fra Arbeids- og velferdsforvaltningen. Flere personer skal ha dagpenger og oppfølging. Arbeids- og velferdsetaten forbereder seg på dette. Etaten har mye erfaring fra tidligere perioder med rask økning i ledigheten og vil trekke på den erfaringen.

Jeg registrerer at det er framlagt forslag om at Stortinget ber meg disponere tiltaksbevilgningen slik at arbeidsmarkedstiltak kan settes inn når situasjonen på arbeidsmarkedet tilsier det. Jeg er enig i at det kan være behov for det, og vil selvfølgelig følge opp dersom Stortinget vedtar det.

I arbeidsmarkedspolitikken har vi de senere årene styrket innsatsen overfor grupper som ofte har problemer med å få fotfeste i arbeidsmarkedet. Det gjelder grupper av ungdom og innvandrere i tillegg til personer med nedsatt arbeidsevne. Den politikken videreføres i 2009. For enkelte grupper er det en styrking. Vi innfører en ungdomsgaranti for langtidsledige unge mellom 20 og 25 år, slik at disse vil være blant de prioriterte gruppene for deltakelse på tiltak.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Kari Kjønaas Kjos (FrP) [11:52:15]: For en tid tilbake ble jeg fortalt en historie om en person med nedsatt funksjonsevne som i månedsvis hadde frekventert sitt Nav-kontor med et ønske om å komme i arbeid. Til slutt tok hun kontakt med et privat arbeidsformidlingsbyrå, og dette byrået skaffet henne en jobb i løpet av to uker. Nav-kontorene sliter i disse dager voldsomt med saksbehandlings-

tiden. Dette er bekymringsfullt med tanke på den økende arbeidsledigheten som vi ser i disse dager.

Vil statsråden åpne for at private arbeidsformidlingsbyråer kan overta en del av denne jobben, på linje med det systemet som man har innført i Danmark, for å sikre at folk flest får den hjelpen som er riktig og nødvendig for å komme raskest mulig ut i jobb igjen?

Statsråd Dag Terje Andersen [11:53:03]: Svaret på spørsmålet er å få til en mer effektiv og raskere saksbehandling i Nav. Det viktigste vi kan gjøre for det, er jo å sørge for at de vedtak som Fremskrittspartiet inviterer til, ikke blir vedtatt. Det er ganske spesielt stadig å være i diskusjon med bl.a. Fremskrittspartiet – mange andre partier er ordentlig opptatt av Nav – som i årets budsjett har kuttet over en halv milliard kr på Nav, og som til neste år også foreslår et kutt på Nav, men da bedre kamuflert. Jeg registrerer at Fremskrittspartiet ønsker å kamuflere sin politikk på det området. Det er kamuflert ved endringer i forholdet mellom sykeforvaltning og de ordningene som nå ligger i Nav.

Men det viktigste vi kan gjøre, er å styrke Nav. Det betyr altså å avvise de kutforslag som Fremskrittspartiet legger fram, og å oppnå de resultater som vi nå begynner å se, at restansene går ned, og at antallet kvalifiseringsprogram, som Fremskrittspartiet foreslår å kutte helt ut, økes gjennom året og til neste år.

Martin Engeset (H) [11:54:29]: Den gang Stortinget behandlet siste lovproposisjon om sosial dumping, sa Regjeringen nei til solidaransvar, med henvisning til at dette bl.a. var et for sterkt virkemiddel. Det vil si at konsekvensene av å innføre det ville være for store i næringslivet. Derfor er det med forundring jeg ser at Regjeringen nå foreslår å utrede dette, og Regjeringens støttespillere i Stortinget har vist stor begeistring for dette forslaget. Utredningen er på gang. Vi har ikke sett fullt ut effekten av de iverksatte tiltakene og vurdert dette. Erfaringene fra Tyskland viser at solidaransvar er en kostbar og byråkratisk ordning med begrenset effekt.

Det jeg lurer på, er om statsråden mener at å innføre solidaransvar, kombinert med Regjeringens næringsfiendtlige skatteskjerpelser, er en god oppstart i forhold til den dramatiske økonomiske utviklingen vi nå ser.

Statsråd Dag Terje Andersen [11:55:37]: For det første er den bemerkningen om skatteskjerpelse helt på ... ja, det er helt feil, for det er ikke noen skatteskjerpelser i årets statsbudsjett. Det er en omfordeling av skattebyrden, slik at de som har minst å betale med, skal betale mindre skatt, og de som har mest å betale med, skal betale litt mer skatt. Det er ingen skatteskjerpelse. Tvert imot er avskrivningsreglene for installasjoner i industribygg f.eks. redusert, noe som har vært et viktig krav for næringslivet i lang tid.

Men når det gjelder solidaransvar, kan jeg si at Høyre var imot tiltak mot sosial dumping da vi la fram handlingsplan 1, og Høyre forneker seg ikke og er fremdeles imot tiltak mot sosial dumping når vi legger fram handlingsplan

2. Handlingsplan 1 har vist seg å virke ved å avsløre mange tilfeller av sosial dumping, og den har bevist at vi trenger flere virkemidler. Derfor fremmer vi nå handlingsplan 2, der solidaransvar er aktuelt å innføre. Jeg er uenig i representantens beskrivelse av erfaringene fra Tyskland. Tvert imot bidrar solidaransvar til å ansvarliggjøre arbeidsgivere i forhold til å ha seriøse underleverandører.

Åse Gunhild Woie Duesund (KrF) [11:56:53]: I andre kvartal i år oppgav over en halv million personer at de har helseproblemer som kan medføre begrensninger i det daglige liv. Av disse er ca. 45 pst. i arbeid, men av de 300 000 med nedsatt funksjonsevne, som ikke var i arbeid eller var arbeidsledige, oppgav 90 000, altså 30 pst., at de ønsket arbeid. Kristelig Folkeparti ønsker så inderlig at de skulle lykkes.

Derfor synes vi det er trist at denne gruppen sier at de blir møtt med lave forventninger i Nav, bare passive stønader og til dels negative holdninger. Kristelig Folkeparti tror at det kan skyldes mangel på kunnskap og kompetanse hos de ansatte.

Hva gjøres for å forbygge at det ikke blir slik i de 180 kontorene som skal etableres til neste år? Er det satt i gang tiltak allerede, eller er det slik at Regjeringen har andre tiltak klare for denne gruppen med nedsatt arbeidsevne?

Statsråd Dag Terje Andersen [11:57:59]: Når vi nå slår sammen både inntektsgrunnlaget som man har gjennom å være tilskudsberettiget gjennom Nav, og de virkemidlene Nav skal bruke for å hjelpe folk tilbake til jobb, er det min oppfatning at den gruppen som representanten Woie Duesund nevner, vil få et bedre tilbud. Det er hele ideen med Nav-reformen, som jeg vet vi to deler fullt ut.

Det er en gledelig utvikling når vi ser på perioden fra 2005 til tredje kvartal 2008, at 10 000 færre yrkeshemmede er arbeidsledige. Så vi begynner å oppnå ting på det området. Jeg er enig med representanten i at vi skal være utålmodige. Og nettopp nå, i en situasjon der arbeidsledigheten øker, skal vi fokusere spesielt på dem som er spesielt utsatt på arbeidsmarkedet, både de som er funksjonshemmet, og andre utsatte grupper.

Kenneth Svendsen (FrP) [11:59:08]: Statsråden sa i sitt innlegg at antall arbeidsledige hittil i den siste måneden har steget kraftig. For en måneds tid siden var jeg i en debatt i Skien med Yngve Hågensen, den tidligere sjefen i LO. Han har erfaringer fra flere nedgangstider. Han fortalte at i nedgangstider var det slik at i den første tiden av nedgangstiden steg arbeidsledigheten forholdsvis lite, men hvis det ikke var satt inn tiltak i rett tid, kunne man få en kraftig eskalering av antall arbeidsledige.

Regjeringspartiene sier at statsbudsjettet har tatt høyde for finanskrisen. Da lurer jeg på: Hvorfor snakker man om forskjellige tiltakspakker, hvis det er slik at det er tatt høyde for krisen? Det er faktisk slik at det er i statsbudsjettet vi behandler alle bevilgningene til neste år.

Til slutt vil jeg bare slå fast at jeg synes at statsråden bør ta seg tid til å lese Fremskrittspartiets budsjett. Frem-

skrittspartiet har ikke under noen omstendigheter foreslått å fjerne kvalifiseringsprogrammet.

Statsråd Dag Terje Andersen [12:00:07]: Fremskrittspartiet har meg bekjent foreslått å fjerne tilskuddet til kvalifiseringsprogrammet.

Når det gjelder sysselsettingssituasjonen, er det helt riktig som representanten sier, at en først får signalene, og så får en statistikkene som viser at folk blir ledige. Nettopp derfor har vi lagt fram et statsbudsjett denne gangen som skiller seg ut fra andre, tidligere statsbudsjett ved at vi nå faktisk spør etter mer sysselsetting.

Hovedgrepet til Regjeringen er å legge fram et statsbudsjett som punkt 1 kan føre til rentenedgang, og som altså går mot det Fremskrittspartiet gjør, å øke pengebruken slik at vi ville fått en renteoppgang, og punkt 2 prioriterer f. eks. istedenfor skattelette å ta oss råd til å bruke 14 milliarder kr ekstra på å etterspørre arbeidskraften til de snekkerne som mister jobben, til elektrikerne som mister jobben, til murerne som mister jobben, eller til anleggsarbeiderne som mister jobben, ved å øke bevilgningene til vei og jernbane. Det er aktiv motkonjunkturpolitikk.

André N. Skjelstad (V) [12:01:20]: De siste rapportene fra Statistisk sentralbyrå viser at veksten i norsk økonomi er kraftig redusert, og at arbeidsledigheten i det siste har begynt å øke kraftig. Hvorledes møter Regjeringen denne situasjonen? Jo, de gjennomfører en symbolpolitikk som sender signaler til næringslivet om at arbeidsplassene i det private næringsliv ikke betyr så mye. Det blir vanskeligere for små og mellomstore bedrifter å beholde sine ansatte med de skatteskjerpelsene som har skjedd. For Venstre er næringspolitikk også sosialpolitikk.

Og så til spørsmålet: Hvorledes vil Nav greie å håndtere arbeidsledigheten når mange bedrifter nå kommer til å gå konkurs i den nærmeste tiden? Hva slags konsekvenser mener statsråden det bør få hvis Nav ikke greier å håndtere den arbeidsledigheten vi står foran?

Statsråd Dag Terje Andersen [12:02:13]: Først til næringspolitikken. Jeg anbefaler folk både i små, mellomstore og store bedrifter å lese Venstres forslag til statsbudsjett. Som det ble påpekt fra representanten Christoffersen her i stad, er det bare på nettolønnsordningen, som har hatt avgjørende betydning for hele den maritime sektoren i Norge, foreslått et kutt på 1,4 milliarder kr fra Venstre. Så har de foreslått at vi skal ta bort de gratis CO₂-kvotene til bedrifter i Norge som bedrifter i alle andre europeiske land har, men som altså Venstre mener at norske bedrifter skal betale for, i tillegg til økning av avgift på diesel, mineralolje osv. Til sammen har altså Venstre angrep på næringslivet i Norge på over 2,4 milliarder kr. Så vi skal bidra ved ikke å gå inn på Venstres forslag. Det er god næringspolitikk.

Når det gjelder de utfordringene Nav har framover, er Stortinget nå invitert til å fatte et vedtak framsatt av representanten Karin Andersen om å ha fleksibilitet i forhold tiltakstidspunktene. Det er jeg veldig glad for. I tillegg må vi selvfølgelig sette Nav i stand til å bruke tiltakene på en

fornuftig måte. Det er en av de tingene vi kommer tilbake til i den proposisjonen som er varslet i januar/februar.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed over.

Per Rune Henriksen (A) [12:03:46]: I går kom Statistisk sentralbyrå med nye tall hvor de anslår at ledigheten i 2009 vil kunne komme opp i over 100 000 mennesker. Det er dystre utsikter. Det sies at den internasjonale krisen vil bli den verste siden 1930-årene, og det er åpenbart for oss alle at dette også vil få følger for Norge. I denne situasjonen må kampen for full sysselsetting gå foran alt annet.

Takket være valgresultatet i 2005 har vi nå en regjering som kan styre økonomien stødig, som har beslutningsdyktighet, og som har politisk evne og vilje til å gjøre jobben. Siden 2005 har vi fått redusert antall karensdager for arbeidsledige fra fem til tre, vi har sørget for at arbeidsledige får feriepenger, vi har sørget for en kraftig økning av arbeidsmarkedstiltak, og ledigheten har blitt halvert. Dette er en politikk for fattigdomsbekjempelse, det er en politikk som kommer dem til gode som virkelig trenger vår solidaritet. Når vi nå er på vei inn i dårligere tider, skal vi fortsatt føre en politikk for mer solidaritet, for anstendige vilkår for dem som er arbeidsledige, for et anstendig arbeidsliv, mot sosial dumping. Vårt budsjett er et ledd i det.

Høyre har andre prioriteringer. I denne situasjonen er det skattelette som trengs, sier Høyre. Det sa de også i fjor, og året før det og året før det. Skattelette står som en slags mirakelmedisin for enhver anledning, dette til tross for det vi kan lese i Aftenposten i dag, at 19 milliarder kr i skattelette bare vil gi 2 500 nye jobber, ifølge Statistisk sentralbyrå. I arbeidsmarkedspolitikken har de i hele denne perioden kjempet for å redusere dagpengeytelser og kutte i lønnsgarantiordningen som sikrer lønn for dem som har jobbet i en konkursrammet bedrift, og de har kuttet i arbeidsmarkedspolitikken. Økonomisk krise endrer ikke på dette heller. Fortsatt er det slik at partiet vil kutte hundrevis av millioner i ordninger som kommer arbeidsledige til gode. Høyres politikk er en konsekvent politikk for økte forskjeller i samfunnet, mot solidaritet og fattigdomsbekjempelse.

For Arbeiderpartiet er arbeid til alle jobb nummer én, men det er også viktig at vi har et godt arbeidsliv. Vi har styrket arbeidsmiljøloven og gjennomført en restriktiv politikk mot midlertidige ansettelser, vi har sørget for at vi har arbeidstidsordninger man kan leve med, og vi innfører registreringsordninger for arbeidsutleiefirmaer. Vi har også lagt ned et stort arbeid for å bekjempe sosial dumping, og vi har gjennomført mange effektive tiltak fra handlingsplanen. Nå lanserer Regjeringen handlingsplan 2, hvor vi går videre og gjør en jobb for å få på plass regionale verneombud i hotell- og restaurantbransjen og i renholdsbransjen. Vi sier også at vi vil innføre solidaransvar i en kontraktskjede der vi har allmenngjorte lønns- og arbeidsvilkår. På denne måten sikrer vi at arbeidstakerne faktisk får den lønn de har krav på, og vi imøtekommer et viktig krav som fagbevegelsen har reist på grunnlag av bitre erfaringer med arbeidsgivere som forduffer når lønningsda-

gen kommer. Vi skal også ha id-kort i renholdsbransjen, og vi fortsetter å styrke Arbeidstilsynet. Dette er en politikk for et anstendig arbeidsliv, et arbeidsliv hvor ærlig arbeid blir satt pris på, og hvor konkurransen mellom bedriftene handler om effektivitet, kvalitet og innovative løsninger framfor en hodeløs konkurranse om hvem som klarer å slippe unna med de minste arbeidskraftkostnadene.

Jeg ser at Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre i en felles merknad på prinsipielt grunnlag tar avstand fra en politikk som tar sikte på å forhindre konkurranse på lønn. Jeg undres på om disse partiene selv forstår hva de her sier. Kollektive avtaler i arbeidslivet har til formål å regulere lønns- og arbeidsvilkår og forhindre at arbeiderne må underby hverandre for å få jobb.

Vår kamp mot sosial dumping bygger på å styrke kollektive avtaler og bl.a. allmenngjøring. Når arbeiderne må underby hverandre for å få jobb, er vi tilbake til en situasjon vi så mye av i Norge i 1920- og 1930-årene, og vi ser det dessverre fortsatt i dag i andre deler av verden.

Arbeid er ikke en vare. Det er ikke bare en produksjonskostnad. Dette er et grunnleggende prinsipp i ILOs globale virksomhet for å skape et anstendig arbeidsliv. Arbeidet er for de fleste den eneste kilden til inntekt, og arbeidernes velferd og verdighet i arbeidslivet må respekteres.

Det er ingen nyhet at Fremskrittspartiet er fagforeningsfiendtlig, men at Høyre og Venstre også har utviklet en prinsipiell motstand mot kollektive avtaler, er en nyhet velgerne bør ta med seg. Her pekes det fram mot en samfunnsorden vi ikke har hatt siden 1930-tallet. Men det er kanskje slik at når krisen kommer, kommer også klassekampen.

Robert Eriksson (FrP) [12:08:55]: Det har vært interessant å følge denne debatten og det som er blitt sagt så langt. Jeg er enig i den virkelighetsbeskrivelsen som er kommet, at vi går inn i en tid med betydelig høyere arbeidsledighet. Statsråden var selv inne på Navs tall, som for november viser at vi har en økning på 18 pst. – 18 pst. økning! Så ser vi SSBs tall i dag, som viser at arbeidsledigheten vil stige til rundt 100 000.

Videre vet vi at hver bidige dag sender industribedrifter, bedrifter innenfor anleggsbransjen og bedrifter innenfor bygg ut permitteringsvarsler – hver bidige dag! Samtidig presterer regjeringspartiene å si at man har tatt høyde for dette i budsjettinnstillingen. Har man virkelig tatt høyde for en økt arbeidsledighet på 18 pst.? Representanten Svendsen viste til tidligere LO-sjef Yngve Hågenesen, som sier at arbeidsledigheten vil stige svakt i starten og eskalere mer etter hvert hvis man ikke iverksetter tiltak på et tidlig tidspunkt. Har man tatt høyde for det? Jeg tror neppe det er tatt høyde for det.

Derfor er det viktigere nå enn noen gang at vi har en filosofi, at vi har en målsetting om at vi skal få hele folket i arbeid, og det hadde kanskje også vært ønskelig at Arbeiderpartiet hadde sett tilbake på sine gamle slagord, sine gamle visjoner, og vært langt mer proaktive enn det de legger opp til i dette statsbudsjettet.

Virkeligheten er at vi er i en ekstraordinær situasjon, som krever ekstraordinære tiltak. Det er faktisk slik at det

er en Per som jobber i byggbedriften, som frykter for arbeidsplassen sin, det er en Pål som har vært ute i mange år på anlegg, som har fått beskjed om at han vil bli permittert fra desember av, og det er en Espen som ikke vet hva han skal gjøre etter nyttår fordi industribedriften, som han jobber i, ikke har flere oppdrag. Hva er mottiltaket, hva er svaret fra Regjeringen og fra statsråden? Jo, statsråden sa selv den 27. november, i finansdebatten for en uke siden, at man skulle vurdere en ny tiltakspakke i januar, og at man da skulle vurdere å utvide permitteringsreglene. Hvis man allerede på det tidspunkt så et klart behov for å utvide permitteringsreglene, hvorfor venter man da til januar/februar med å iverksette det? Hvorfor kunne man ikke gjøre det da, når det lå et konkret forslag i salen?

Det minner meg litt om den filosofien som en viss fotballtrener hadde i sin tid, der han sa til laget sitt at vi skal ikke gå ut på banen og skåre mål før motstanderen har skåret to mål. Med den strategi og med den filosofi skjønner man fort at man taper fotballkamper. Med den strategi og med den filosofi skjønner man også fort at det blir langt flere arbeidsledige, det blir langt flere som blir permittert enn det det er lagt opp til. Hvorfor skal man vente til folk har blitt arbeidsledige, før man gjør noe med permitteringsreglene? Jeg klarer ikke i min vildeste fantasi å skjønne det.

Så har jeg også lyst til å henvise til at det blir sagt – representanten Karin Andersen var inne på det, men også statsråden – at Regjeringen legger til rette for en motkonjunkturpakke. Jo, men det første aktørene i markedet sa, var at de tiltakene som kommer på kommunesektoren, og de tiltakene som kommer innen samferdsel, ikke er gode nok. De holder ikke for å få gjort noe med arbeidsledigheten. YS sa det, Unio sa det, flere fagforeninger sa det, at det var for dårlige tiltak, de ville ikke ha noen virkning. Hvis man er opptatt av, som representanten Karin Andersen var i sitt innlegg, flere hender i omsorg og flere hoder på skolen, og at vi må gjøre noe med og få en bedre kommuneøkonomi, hvorfor stemmer de da mot Fremskrittspartiets forslag om å øke bevilgningene til kommunesektoren med 4,9 milliarder kr? Det er et konkret tiltak som ville gjort at man hadde fått en bedre omsorg og mer til skole. I tillegg ville 3 milliarder kr ekstra for å gjøre noe med vedlikeholdsetterslepet, ha vært et meget viktig tiltak for at flere innenfor anleggsbransjen kunne beholde jobbene sine. Det hadde vært motkonjunkturiltak som virkelig hadde monnet, men som Regjeringen dessverre ikke er villig til å lytte til. De er mer interessert i å vente til folk har blitt arbeidsledige, før de setter i verk tiltak. Det synes jeg er synd.

Eva Kristin Hansen (A) [12:14:15]: Nav-reformen har vært gjenstand for mange debatter her i Stortinget. Det har vært tverrpolitisk enighet om at reformen er nødvendig og riktig, samtidig som vi hele tiden har visst at det kom til å bli en krevende prosess.

Nå er vi midt oppe i gjennomføringen. Mange steder lykkes de veldig godt, mens andre steder strever de mer med å få alt på plass. Det er ting vi visste kom til å skje. Da er det viktig at brukerne blir berørt i minst mulig grad.

Vi har hatt flere runder her rundt restanser og at saksbehandlingstiden har økt. Det er alvorlig. Det er bl.a. også derfor Regjeringen i år i to runder har lagt inn ekstra penger, senest en ekstrabevilgning til Arbeids- og velferdsetaten på 60 mill. kr, som ble behandlet den 13. november.

Nå ser vi at ting er i ferd med å gå i riktig retning, men det er fortsatt viktig at vi følger nøye med. I innstillingen som vi behandler i dag, er det en samlet opposisjon som kommer med ganske sterk kritikk i forhold til nettopp saksbehandlingstiden. Det er vi bekymret for alle sammen.

Men det som er litt spesielt, er at Høyre og Fremskrittspartiet samtidig som de er bekymret for det, mener at det nå er viktig at Arbeids- og velferdsetaten blir stilt overfor betydelige moderniserings- og effektiviseringstiltak. Modernisering er vel og bra, men f.eks. det å kutte kraftig i driften tror ikke jeg akkurat vil hjelpe en etat i kraftig omstilling.

I Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett flytter man helserefusjonene fra helsebudsjettet ved å ta av driftsbudsjettet for Helsedirektoratet på 339,7 mill. kr og flytte det over til Arbeids- og velferdsetaten – og kommer ut i pluss. Men det er tåkelegging, for de legger kun 79,7 mill. kr av disse pengene inn på driftsposten for Arbeids- velferdsetaten. Det betyr et kutt på 260 mill. kr. Hvis man skal klare å kutte så mye penger i driften, kan jeg ikke forstå annet enn at det vil føre til nedbemanning og en betydelig utfordring med gjennomføringen av Nav-reformen, selv om jeg registrerer at representanten Kenneth Svendsen tror noe annet. Jeg tror i alle fall ikke at saksbehandlingstiden, som Fremskrittspartiet er så opptatt av, vil gå ned som en følge av dette.

Nav-reformen er mer enn en organisatorisk reform. Det er også en innholdsreform, hvor vi skal ha større fokus på den enkelte og sørge for mer og bedre oppfølging, og hvor vi skal ha mer treffsikre virkemidler og forenkle dagens regelverk. Vi skal om kort tid behandle saken om arbeidsavklaringspenger i Odelstinget, og vi har allerede innført kvalifiseringsprogrammet der Nav-kontor er etablert. Det vil hjelpe mange av dagens sosialhjelpsmottakere over i aktivitet eller arbeid, og ikke minst sikre dem en bedre økonomi.

Nå ser vi at søkningen til programmet har økt, og jeg er glad for at mange nå får muligheten til å delta i det. Men jeg synes det er synd at ikke alle partiene støtter opp om kvalifiseringsprogrammet fullt og helt.

Fremskrittspartiet kutter i sitt alternative statsbudsjett hele bevilgningen som er satt på den posten, med den begrunnelse at de er for programmet, men mot stønaden, og at folk fortsatt skal gå på sosialhjelp, men ha en plikt til å være med på selve programmet. Sosialhjelp har aldri vært ment som en langtidsytelse. Det går ikke an å leve på det over tid.

Jeg tror at mange av dem som nå kan komme seg fra sosialhjelp som ytelse og over i kvalifiseringsprogrammet og få en bedre økonomi, også vil få et bedre liv.

Til slutt: Den internasjonale finanskrisen berører også Norge. Vi ser at arbeidsledigheten er på vei opp nå, og da særlig innenfor bygg- og anleggsbransjen. Å ha en

aktiv arbeidsmarkedspolitikk er derfor helt avgjørende for hvordan situasjonen vil bli i tiden framover.

Jeg er glad for at Regjeringen hele veien har hatt trykk på, selv i en tid med lav ledighet, å ha et høyt tiltaksnivå og få flere i arbeid, og på å sikre dagpengeordningen. Store kutt både i tiltak og i dagpengeordningen var situasjonen før regjeringsskiftet i 2005, og det er tydeligvis politikk for deler av opposisjonen fortsatt. I en tid med økende ledighet er det for meg helt uforståelig.

Kari Kjønaas Kjos (FrP) [12:19:00]: Da jeg begynte å planlegge hvilke områder av vårt budsjett som jeg hadde lyst til å kommentere, slo det meg at jeg strengt tatt kunne ha tatt det innlegget som jeg holdt for tre år siden, eller for to år siden, eller i fjor. Alle de problemstillingene, manglene og utfordringene som jeg har tatt opp fra denne talerstolen de tre siste årene, er der fortsatt.

Henvendelser fra enkeltpersoner omhandler akkurat det samme i dag som for tre år siden. Den eneste forskjellen jeg har opplevd, er at antall henvendelser bare øker.

Ifølge St.prp. nr. 1 for 2007–2008 var andelen sysselsatte blant personer med nedsatt funksjonsevne 45,3 pst. i andre kvartal av 2007. Dette var samme nivået som året før. Ifølge likestillings- og diskrimineringsombudet er tallet for 2008 45 pst., altså en liten nedgang. Til tross for en sterk fokusering og engasjement rundt dette temaet, er det fortsatt rundt 90 000 personer med nedsatt funksjonsevne som oppgir at de ikke er i arbeid, men som ønsker at de var det.

Mange opplever å bli funksjonshemmet på grunn av de løsninger som velges for utforming av bygninger, utemiljø, produkter, tjenester og ikke minst transportløsninger. Dette vet vi, og derfor var arbeidet med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven svært viktig for mange. Det var selvfølgelig derfor svært skuffende at loven manglet både tidsfrister og ikke minst oppfølging med penger.

Fremskrittspartiet har fremmet forslag om og bevilget penger til i sitt alternative statsbudsjett både konkrete tidsfrister og med oppfølging av finansiering. Vi tar i hvert fall loven på alvor.

Videre har Fremskrittspartiet i sitt alternative statsbudsjett samlet bevilget flere hundre millioner kroner ekstra til oppfølging og behandling av folk i forhold til sykdom og skade. Ved å fjerne ventetider i alle ledd vil vi oppnå betydelige besparelser på utbetalinger av alle typer ytelser.

Det er rett og slett umulig å forstå at Regjeringen foretrekker å betale uføretrygd år ut og år inn framfor å tilby nødvendig operasjon. Det er også umulig å forstå at Regjeringen synes det er greit at folk går sykmeldt i månedsvis mens de venter på operasjon, fysioterapi eller rehabilitering. Eksemplene på at dette skjer, er altfor mange.

Det virker som om det er helt umulig å ta enkle grep for å gjøre hverdagen bedre for dem som har det vanskelig: bilordningen, TT-kjøring, arbeids- og utdanningsreiser, servicehunder, lese- og skrivehjelp og omsorgslønn. Eksemplene er mange. Vi har ordninger, men de fungerer dårlig eller slår urettferdig ut, og ordningene er ofte prøveprosjekter i årevis med den usikkerhet dette medfører for brukere.

Dette kan umulig skyldes mangel på penger. I Telen den 17. september kunne vi lese om en mann som søkte Nav om 6 000 kr i støtte til opptrening. Han fikk avslag, men ble tilbudt 80 000 kr til en annen treningsform. Også slike historier er det mange av. Folk får avslag på det de selv mener er best, men blir tilbudt noe annet, som koster mye mer. Sunn fornuft kan det i hvert fall ikke kalles.

Vi vet hvor skoen trykker. Derfor har vi gjennom de siste tre årene og i stor grad i våre alternative budsjett fulgt opp henvendelser vi har fått, med å fremme forslag. Til tross for at forslagene tidligere har vært fremmet av regjeringspartiene, eller at regjeringspartiene sier til media at de skal rydde opp i dette, stemmer de ned forslagene når de ligger der. Det betyr at også neste år vil være fylt opp av henvendelser fra fortvilte mennesker som sliter i hverdagen. Og det betyr at verken sykefraværet, som Regjeringen selv har forutsatt skal være uendret i 2009, eller tilsig av nye på uføretrygd, vil gå ned. Dette budsjettet er rett og slett ingen invitasjon til å lykkes med de målene man har satt seg.

Steinar Gullvåg (A) [12:24:12]: Etter representanten Robert Erikssons innlegg kan jeg trekke to konklusjoner. Den ene er at han og jeg åpenbart har spilt fotball på helt ulike baner, trolig også banehalvdeler. Den andre er at Fremskrittspartiets alternative budsjett allerede har tatt høyde for den arbeidsledigheten som vil komme i løpet av neste år. Det er formodentlig derfor de kutter en kvart milliard kroner i bevilgningene til det apparatet som skal håndtere arbeidsledigheten, og at de kutter ytterligere over en halv milliard kroner i det som kan kalles kvalifiseringsprogrammene.

Høyrepartiene har i regelen bare en eneste løsning på de fleste problemer, nemlig skattelettelse til dem som har mest, mindre til fellesskapet og en usvikelig tro på at markedet ordner opp med resten. Konjunktorene for en slik politikk er heldigvis synkende for tida. Men hadde det vært slik det en gang var, at kapitaleierne umiddelbart satte kapitalen i produktivt arbeid, hadde skatteletteargumentasjonen kanskje hatt noe for seg. Men slik er det jo ikke! Den tidligere svenske kommunistlederen H. C. Hermansson, som sannelig ikke hadde så veldig mye godt å si om kapitalismen, hevdet i sin tid at han langt på vei foretrakk storkapitalister som Wallenbergene framfor de nyrike eiendomsbesitterne, fordi de førstnevnte førte kapitalen tilbake til bedriftene.

Som et resultat av den internasjonale finanskrisen svekkes nå investeringslysten i næringslivet. Vi har fått, og vil komme til å få, et økende antall konkurser fordi markedet simpelthen svikter. Når salget av nye biler halveres, rammes ikke bare bilbransjen, men også bil- og bildelsproducentene. Da rammes også shippingnæringen. Når vi slutter å investere i nye boliger, kontor- og forretningsbygg, blir det arbeidsledighet i byggfagene og byggvareindustrien. Men da er ikke svaret skattelettelse. Derfor er dagens oppslag i Aftenposten et slag i ansiktet på opposisjonspartiene. Her slås det fast at tre av fire som vil få skattelettelse, vil sette skattelettelsene i banken eller betale ned lån med dem. 19 milliarder kr i skatteuttak vil bare gi 2 500

nye jobber. Derfor er svaret snarere offentlige investeringer i skoler, sykehjem, veier og jernbane. Og vi må etablere ordninger som setter kommunene i stand til å ta fatt på etterlenget vedlikeholds- og rehabiliteringsarbeider. Det er Regjeringen godt i gang med. Igjen må vi bruke offentlig sektor for å bekjempe arbeidsledighet og skape nye arbeids- og tiltaksplasser.

Like viktig er det å ta vare på og videreutvikle den kunnskapen og kompetansen som finnes i arbeidslivet, og som kan gi grunnlag for nye og trygge arbeidsplasser i framtida. Derfor er det så viktig at vi gjør hva vi kan for å hindre at arbeidsføre mennesker blir gående ledige som passive trygdemottakere over tid. Vi vet hva arbeidsledighet gjør med mennesker, med deres selvfølelse, sosiale status og posisjon. Vi må kort og godt bruke den tida vi går inn i, til å oppgradere kunnskapen og kompetansen i arbeidslivet og oppmuntre innovasjonsevnen i samfunnet. Ordninger som bedriftsintern opplæring og utdanningsvikariat er vel egnet til det.

I de siste årene har etterspørselen etter arbeidskraft vært så stor at de aller fleste, også de som vanligvis er henviset til plassene bakerst i køen til arbeidslivet, har fått en jobb. Dessuten har vi importert tusener av arbeidstakere fra andre land. Jeg bare understreker at vi også i den tida som kommer, har et ansvar for disse.

Til slutt må jeg minne Venstres representanter om at Regjeringen i dag har lagt fram en innovasjonsmelding, en stortingsmelding, om nyskaping både i offentlig og privat virksomhet. Der vil Venstre finne mye god lesning!

Statsråd Anniken Huitfeldt [12:29:38]: Likestilling og ikke-diskriminering er grunnleggende verdier i vårt samfunn. Norge undertegnet i fjor FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne. Vi tar sikte på å legge fram en proposisjon om ratifisering av FN-konvensjonen i 2009.

Loven om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne trer i kraft 1. januar 2009. Loven fyller et tomrom i norsk diskrimineringslovgivning og stiller Norge i front i Norden når det gjelder diskrimineringsvern på dette området.

Regjeringen vil på nyåret 2009 legge fram en ny handlingsplan for økt tilgjengelighet og universell utforming som skal støtte opp under iverksettingen av loven. Sentrale innsatsområder for denne planen skal være bygg, uteområder og planlegging, transport, IKT og arbeid. Handlingsplanen skal inneholde konkrete tiltak med tidsfrister på prioriterte innsatsområder. Innholdet skal samsvare med sektorvise styringsdokumenter, som f.eks. Nasjonal transportplan.

Vi står i Norge overfor store investeringer på ulike sektorer. Mitt mål er at hver krone som går til nye investeringer eller vedlikehold, i størst mulig grad skal fremme universell utforming. Den nye handlingsplanen er et verktøy for å nå dette målet.

Når den nye loven trer i kraft, er vi inne i en ny fase. Vi har fortsatt mange utfordringer, men vi har nå fått et veldig viktig verktøy å jobbe ut fra.

Jeg merker meg at en samlet komité i hovedsak slutter

seg til forslagene fra Regjeringen. Jeg registrerer også at mindretallsmerknadene uttrykker utålmodighet. Jeg deler denne utålmodigheten og mener at Regjeringen gjennom et nytt lovmessig rammeverk og en prioritert tilnærming til ulike sektorer og bygningskategorier vil legge grunnlaget for gode resultater.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Kari Kjønaas Kjos (FrP) [12:31:58]: På Norges Handikapforbunds nettsider kan vi lese at generalsekretæren, Lars Ødegård, mener at det vil ta mange hundre år før alle publikumsbygg er tilgjengelige for alle. Dette sier han med henvisning til manglende oppfølging av diskriminerings- og tilgjengelighetsloven i dette budsjettet.

Er statsråden stolt av at Regjeringen allerede har glemt den nye loven?

Statsråd Anniken Huitfeldt [12:32:26]: Denne regjeringen jobber meget aktivt for å nå målene i den nye loven, og i handlingsplanen vil vi gå inn på de enkelte bygningskategorier. Men det er også viktig å huske på at dette samfunnet bruker masse, masse penger på vedlikehold og nyinvesteringer. Hovedutfordringen er å få disse pengene til å bidra til universell utforming. Så vil vi senere komme tilbake til hvilke bygningskategorier vi prioriterer først. Vi vil komme tilbake til det i den nye handlingsplanen, bl.a.

Åse Gunhild Woie Duesund (KrF) [12:33:01]: Først vil jeg ønske statsråden lykke til med ratifisering av FN-konvensjonen.

Mitt spørsmål gjelder anti-diskrimineringsloven, som var et stort framskritt når det gjelder å legge til rette for et samfunn som er tilgjengelig for alle. Men loven går ikke langt nok. Ta f.eks. døve og hørselshemmede. De ønsker teksting av film og tv-sendinger, slik at de kan få informasjon og følge med. Kristelig Folkeparti foreslår derfor sammen med resten av opposisjonen at all film og alle tv-sendinger må tekstes av hensyn til de hørselshemmede. De vil ha slutt på diskrimineringen som fører til at over 600 000 mennesker ikke får med seg viktig informasjon på tv.

Hva vil Regjeringen gjøre? Regjeringspartiene har som et av sine slagord: «Alle skal med.» Det er vel og bra, men *når* skal alle med?

Statsråd Anniken Huitfeldt [12:34:01]: Informasjons- og kommunikasjonsuttrykk var ikke tilstrekkelig utredet av Syse-utvalget. Derfor utreder vi det videre nå. Når det gjelder teksting av tv-sendinger og film, som representanten er opptatt av, utredes det nå videre av Kultur- og kirkedepartementet med sikte på å stille krav til lovverket.

André N. Skjelstad (V) [12:34:23]: Det er ikke så lenge siden vi i en annen sal hadde en åpen spørretime for barn.

I disse vanskelige tider er det ingen tvil om at barn i lavinntektsfamilier i mindre grad kan være med på fritidsaktiviteter enn barn i andre familier. Dette er med på å skape en stigmatisering. Nå ser vi, som vi tidligere har

vært innom, en rekke konkurser og at mange mister sine jobber. Jeg skal ikke stille noe næringsrelatert spørsmål til ministeren, men er hun enig med meg i at det er viktig å fokusere på dette nå når vi vil se at flere vil ha et utenforskap når det gjelder aktiviteter – flere barn som har det litt vanskelig hjemme?

Statsråd Anniken Huitfeldt [12:35:22]: Jeg er veldig glad for det spørsmålet, for et av de temaene som vi skal se nærmere på i barnevernet, er hvordan vi kan bruke en del av barnevernets hjelpetiltak til å bidra til at man blir inkludert i ulike fritidssektorer.

En ting er å ha en støttekontakt som en nær, voksen venn, men kanskje kan det være like viktig at den støttekontakten bringer en inn i fritidsaktiviteter. Det kan være en støttekontakt i barnevernet, eller det kan gjelde en støttekontakt for et barn med nedsatt funksjonsevne. Det er jeg opptatt av.

Jeg er også opptatt av at andre arenaer, som f.eks. kulturskole, skal være mer tilgjengelige for alle. Det er dyrt for mange.

Jeg er også opptatt av at kommunene kan legge til rette for gode, aktive fritidsmiljøer. Det er bl.a. det vi støtter i dette statsbudsjettet. Gjennom fattigdomssatsing legger vi i dette statsbudsjettet innenfor Barne- og likestillingsdepartementets område til rette for flere fritidsarenaer for alle barn.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Anita Orlund (A) [12:36:26]: Jeg må si som en møtende vararepresentant at det er veldig kaldt her.

Vi har i Norge lange og gode tradisjoner med treparts-samarbeid innenfor arbeidslivet, og i 2001 inngikk vi IA-avtalen, som alle er kjent med. Kanskje kan vi beskrive visjonen i IA-avtalen på følgende måte: Vi skal ta vare på det beste i velferdsstaten, men være kloke forvaltere av de felles goder.

Vi skal utvikle arbeidslivet til en inkluderende plass ved å tilpasse arbeidet til menneskene istedenfor menneskene til arbeidet. For å nå denne visjonen må det arbeides på ulike nivåer innenfor reparering, innenfor forebygging og innenfor utvikling. Dette krever endring av rutiner, teknologi, kompetanse og etter hvert kultur. Først når alt dette er en del av vår kultur, kan vi si at vi har fått til en endring.

De siste års arbeid har ført til en mye større fokusering på avtalens områder. Vi har større søkelys på måltall, personlig oppfølging og tilrettelegging, og erfaringen viser klart at jo tettere og raskere oppfølging vi klarer, jo raskere kommer folk tilbake på jobb. Hele IA-avtalen er jo en avtale, et bytte mellom regjeringen og arbeidsgiversiden. Avtalen skisserer ganske klare prosedyrer for arbeidet, og den inneholder til dels ganske omfattende bindinger for partene. Det er derfor jeg må gjenta hvor overrasket jeg er over forslagene fra Kristelig Folkeparti i budsjettinnstillingen om å avkreve arbeidsgiver og/eller arbeidstaker et medvirkningsansvar på 10 pst. hvis betingelsene for

et dialogmøte i sykefraværperioden ikke overholdes. Jeg gjentar: Dette er enkelt sagt et kutt i dagens sykelønnsordning. Forslaget er etter min mening et klart brudd på forutsetningene som ligger i IA-avtalen. Forslaget sier nemlig at Stortinget skal be Regjeringen utarbeide og fremme forslag, uten forutgående forhandlinger mellom partene. Da vil hele grunnlaget for avtalen falle bort. Det forundrer meg at Kristelig Folkeparti ønsker å sette dette samarbeidet på spill, og jeg registrerte også at jeg ikke fikk svar fra Kristelig Folkepartis representant i en tidligere replikk om dette faktisk var hensikten.

Min erfaring med dialogmøter viser at det ikke nødvendigvis er arbeidsgiver eller arbeidstaker som uteblir fra møter. Ufordringen er derimot stor når det gjelder andre aktører, som legestanden og representanter fra staten ved Nav. Da blir det etter min mening enda mer meningsløst å avkorte sykelønnen overfor de to partene som faktisk er de som er pådrivere i arbeidet.

Utfordringene innenfor IA-avtalen er store. Mange parter gjør arbeidet krevende. Men sett fra mitt ståsted vil det være umulig ikke å fortsette arbeidet og møte de utfordringene vi står overfor, på en positiv og offensiv måte. Kanskje skal vi snu på problemstillingen og stille oss selv følgende spørsmål: Hva er det som gjør at folk står i jobb? Hva er det som gjør at vi hver dag står opp og gjør vår innsats? Gjennom slike debatter vil vi få nye muligheter til å tilrettelegge og forebygge i enda større grad enn i dag, istedenfor å holde fokus på forslag som fører debatten i en helt gal retning.

Alf Ivar Samuelsen (Sp) [12:40:03]: Senterpartiet er opptatt av å begrense adgangen til midlertidige ansettelser. Fast ansettelse må opprettholdes som norm i norsk nærings- og arbeidsliv. Dårlige tider kan føre til et tøffere arbeidsliv. Det er nå viktig å få et bolverk mot sosial dumping på plass. Handlingsplan 2 mot sosial dumping ble lagt fram i dette statsbudsjettet.

I Senterpartiet er vi opptatt av at Norge til enhver tid skal holde seg med det lovverket mot sosial dumping landet finner nødvendig for å sikre et sunt næringsliv. Vi styrker kampen mot sosial dumping bl.a. ved å styrke Arbeidstilsynet. Forunderlig er det derfor at enkelte partier vil kutte i bevilgningene til Arbeidstilsynet, Petroleums-tilsynet og STAMI – Statens arbeidsmiljøinstitutt.

Tilrettelegging er viktig for å gjøre arbeid og utdanning tilgjengelig for personer med nedsatt funksjonsevne. Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven innførte plikt til individuell tilrettelegging av arbeidsplass og arbeidsoppgaver for arbeidsgivere og av lærested og undervisning for skole- og utdanningsinstitusjoner. For at vi skal kunne fylle intensjonen i loven, må ordningene for hjelpemidler fungere godt og med så korte ventetider som praktisk mulig.

Avslutningsvis vil jeg sette fokus på noen mindre, men allikevel viktige tiltak i dette omfattende budsjettet. Blinde og svaksynte har ikke fått stønad til synstekniske hjelpemidler som lese-list, tale- eller forstøringsprogram til bruk på PC. Nå er det ordnet. Det er vi veldig glade for, fordi slike hjelpemidler er helt avgjørende for at denne

gruppen skal kunne bruke PC i hverdagen. Det er svært mye av privatlivet vårt som etter hvert også organiseres fra PC-en. Det er derfor ikke rimelig at slike hjelpemidler kun knyttes til arbeid og utdanning.

Jeg synes det er godt at vi får være med på å viderføre et forsøk med opptrening av servicehunder. Det er ingen grunn til å legge skjul på at vi er utålmodige etter å få dette inn i mer faste former. Det er fantastisk å se disse hundene i aksjon. Servicehunder kan hjelpe til med av- og påkledning, klesvask og sengeskift. De kan bære, åpne dører, flytte personer, hente gjenstander, alarmere ved anfall og gi økt selvstendighet. Jeg tror dette på sikt vil vise seg å være samfunnsøkonomisk lønnsomt. Det gir også økt trivsel, selvstendighet og følelse av trygghet, som er viktig for de menneskene det gjelder.

Kenneth Svendsen (FrP) [12:43:35]: Som jeg sa i replikkordvekslingen i stad, var jeg i en debatt med Yngve Hågensen for en tid tilbake i Skien, der han gjorde det klart at utviklingen innenfor arbeidsmarkedet vil eskalere ganske kraftig hvis det ikke blir satt inn tiltak til neste år. Nå behandler vi altså budsjettet for neste år, og tiltakene er ikke her. Det er faktisk slik at regjeringspartiene slår fast at budsjettet tar høyde for de utfordringene som vi får til neste år, samtidig som de snakker om at det skal komme en såkalt pakke. Det betyr i beste fall at de driver med en slags dobbeltkommunikasjon her. På den ene siden sier de at budsjettet tar høyde for alt, på den andre siden sier de at det er nødvendig med en ny pakke for å løse problemene.

For Fremskrittspartiet er det viktig at vi i budsjettbehandling tar høyde for de problemene som skal komme til neste år, med hensyn til utviklingen i finanskrisen. Derfor har Fremskrittspartiet lagt inn betydelige midler for å øke aktiviteten. En av grunnene til at vi senker skatte- og avgiftsnivået, er jo at vi vil få opp forbruket. For når man bruker mer i samfunnet, må man produsere mer, og den produksjonen skjer stort sett i Norge. Det betyr at handelen øker, og at flere folk får stå i arbeid. Det er gjengs oppfatning her i landet og i utlandet at man gjør det for å motvirke finanskrisen.

Så er det sånn at vedlikeholdet på kommunale bygninger er så dårlig mange steder at det er et enormt behov for å sette i gang med tiltak. Derfor bruker Fremskrittspartiet 3 milliarder kr til økt vedlikehold og nybygg av skoler, svømmehaller etc. for å få folk i bygningsbransjen i arbeid.

Det samme gjør vi når det gjelder samferdsel. Vi bruker betydelige midler for å øke byggingen av nye veier og for å vedlikeholde gamle veier. Dette er etterslep som alle er klar over at det er behov for, men man gjør altså ikke noen ting med det.

Så kan man si: Hva har det med finanskrisen og arbeidsplasser å gjøre? Jo, som jeg har sagt tidligere i dag, Maskinentreprenørenes Forbund sier at innen et par måneder vil de ha 30 pst. ledig kapasitet, om et halvt år vil de ha 50 pst. ledig kapasitet og om ett år vil de ha 80 pst. ledig kapasitet. Det betyr at mange av disse personene går fra å være i fullt arbeid med å bygge veier og med vedlikehold,

til å heve dagpenger eller gå på arbeidsmarkedstiltak. Da er det mer fornuftig at vi bruker pengene på dette.

Så er det lagt fram et forslag i salen om at man skal bruke arbeidsmarkedstiltak når behovet er der. Jeg regnet med at det var noe som var obligatorisk, noe man kunne gjøre uansett, så lenge man holdt seg innenfor bevilgningene, men det er et forslag som Fremskrittspartiet ikke har noe problem med å støtte. Vi vil derfor stemme for det forslaget.

Martin Engeset (H) [12:47:02]: Det er en ganske godt kjent debatteknikk å betjene seg av følgende strategi i en politisk debatt: Først setter man frem en rekke udokumenterte, feilaktige påstander om en politisk motstander, og så gir man seg i kast med å argumentere mot de påstandene for å gi et inntrykk av at det er det den politiske motstanderen mener. Det har vi sett flere eksempler på i denne debatten. Jeg tror at det er et debattknep som flere av dem som har deltatt i denne debatten, har lært enten på LO-skolen eller på AUFs sommerleir. Det hadde tjent den politiske debatten til ære hvis man kunne lagt seg på et litt annet nivå i den politiske debatten og betjent seg av argumenter som var korrekte, og ikke holdt et saklighetsnivå som egner seg best på et opphetet skolevalgsmøte i en valgkampinnspurt.

Det er bl.a. påstått at Høyre nærmest er tilhenger av sosial dumping – det er i hvert fall det inntrykket man forsøker å etterlate. Da vil jeg minne om at Høyre gjentatte ganger, i tre budsjett på rad nå, har foreslått en styrking av Arbeidstilsynet utover det Regjeringen har foreslått, og vi har vært med på en rekke av de tiltakene Regjeringen selv har foreslått, som gjelder tiltak mot sosial dumping – la meg bl.a. nevne id-kort i bygg- og anleggsbransjen. Vi er også tilhengere av id-kort i renholdsbransjen. Vi har en rekke ganger foreslått at oppdragsgiver ved kontraktsinngåelse skal kreve dokumentert hos bemanningsforetak eller underentreprenør dokumentasjon for at underentreprenøren har avgitt løfte om å følge kravene til lønns- og arbeidsvilkårene i allmenngjøringsforskriftene. Videre skal det dokumenteres at underentreprenøren er registrert hos og har sendt opplysninger til skattemyndighetene, og at underentreprenøren er registrert i Brønnøysundregistrene. Det skal fremlegges skatteattest og det skal fremlegges firmaattest fra hjemlandet, for å nevne noe.

Vi er altså tilhengere av en rekke forslag, og har også på flere områder gått lenger enn Regjeringen. Men det at vi ikke er tilhengere av enkeltforslag, benyttes altså på en nokså primitiv måte, som vi har sett eksempler på i denne debatten. Jeg beklager å måtte si det.

Når det gjelder spørsmålet knyttet til kollektive lønnsavtaler innrømmer jeg gjerne på vegne av Høyre – og understreker – at det er mange store fordeler knyttet til at både bedrifter og ansatte er organisert, og at det på den måten er ryddige forhold i arbeidslivet. Det er veldig bra. Men det er faktisk sånn at det fortsatt er organisasjonsfrihet i dette landet, både for arbeidsgivere og arbeidstakere, og da kan det ikke fremstilles slik at alt som ikke er allmenngjort eller omfattet av kollektive tariffavtaler,

er det samme som sosial dumping. Det er det man kan få inntrykk av når man hører en del av argumentene her.

André N. Skjelstad (V) [12:50:24]: Det oser av mistillit mot det private næringsliv. Jeg skal ikke gå inn på det Gullvåg brakte inn i sin store tiltro til en tidligere svensk kommunistleder, men jeg vet ikke om nykollektivismen er svaret for fremtiden.

Jeg er svært takknemlig for at vi har godt lesestoff i småbedriftene, og det kunne jo være et håp om at det stod noe som var positivt der også – det håper jeg jo, men jeg har ikke lest det ennå. Venstre er som sagt glad i disse småbedriftene. Så får vi håpe at den kjærligheten kanskje også kan bre seg til regjeringspartiene etter hvert.

Jeg kan ikke la være å komme inn på statsråd Andersens harang mot Venstres næringskapittel, som jeg ønsker å knytte noen få kommentarer til. Utover Regjeringens forslag styrker faktisk Venstre næringskapitlet med nesten 4,6 milliarder kr, så at det ikke blir uimotsagt at vi selvfølgelig gjør noen prioriteringer, det er en selvfølge i så måte. Venstre støtter næringslivet med 4,6 milliarder kr mer enn det dagens regjering gjør.

Til slutt vil jeg bare kort si at Venstre kommer til å støtte forslag nr. 41. Selvfølgelig gjør vi det, ut fra situasjonen er som den er, og hvis vi også skal revidere i februar. Vi hadde jo tiltro til at vi hadde et budsjett å forholde oss til nå, men det kan virke som om vi er nødt til å revidere det mange ganger.

Lise Christoffersen (A) [12:52:35]: Bare noen små kommentarer på slutten av en lang debatt.

Det var egentlig replikken fra Kari Kjønås Kjos til barne- og likestillingsministeren som fikk meg til å tegne meg i første omgang. Når det blir framsatt påstander her om at det kommer til å ta mange hundre år før universell utforming er gjennomført i Norge, synes jeg ikke det kunne bli stående uimotsagt, selv om det var i form av sitat fra en annen person. For det kommer jo, som statsråden var inne på, en handlingsplan hvor det vil bli prioritert, hvor vi etter hvert vil få frister. Jeg synes at vi i denne diskusjonen heller ikke skal glemme effekten av ny plan- og bygningslov, med plandelen, som er vedtatt, og hvor det er klare pålegg om å hensynta mennesker med nedsatt funksjonsevne, og ikke minst den delen av ny plan- og bygningslov, byggesaksdelen, som skulle vært behandlet her i salen 20. november, men som opposisjonen sørget for å få utsatt i hvert fall til slutten av februar. Så der er jo noen måneder tapt, men i forbindelse med loven og forskriftsarbeidet til den kommer det også til å bli mer konkretisert.

Men igjen ser jeg at opposisjonen på en måte ikke helt greier å samle seg i kritikkene her, for her spriker en også igjen i alle retninger. Fremskrittspartiet viser til eksisterende bygg i 2025, Kristelig Folkeparti i 2019, Venstre i 2020 – og har i tillegg lagt på at eksisterende transportmidler skal være universelt utformet i 2025. Så igjen greier en altså på en måte ikke helt å samle seg.

Så har jeg sett at Robert Eriksson har tegnet seg etterpå. Det er bra, for jeg har en liten utfordring til Fremskrittspartiet fordi budsjettet deres er helt urealistisk. Det blir

ikke gjennomført. Det har Høyre og andre potensielle samarbeidspartnere sagt klart og tydelig: Fremskrittspartiet kommer ikke til å få rent flertall i denne salen.

Vi kan ta utgangspunkt i den artikkelen i Aftenposten i dag hvor SSB varsler mulig 120 000 nye arbeidsledige hvis ingen ting blir gjort, og så tar vi de andre opplysningene som stod i samme artikkel, nemlig om 19 milliarder i skattelette og 2 500 arbeidsplasser – en indirekte vei altså – 7,6 mill. kr for å skape én arbeidsplass via skattelette. Fremskrittspartiets forslag skulle da gi ca. 3 684 arbeidsplasser.

Hvis en bruker pengene til kjøp av varer og tjenester, får en fire ganger så mange arbeidsplasser ut av dem. Hvis en bruker pengene direkte inn i offentlig sysselsetting, får en 16 ganger så mange arbeidsplasser for de pengene. Så en utfordring til Fremskrittspartiet må være: Hva med å bruke de 28 milliardene deres til offentlig sysselsetting, istedenfor til skattelette? Det ville gitt 59 000 arbeidsplasser i henhold til tallene fra SSB.

En liten visitt til Høyre til slutt: Deres 6,4 milliarder kr i skattelette brukt på en annen måte kunne gitt 13 500 nye arbeidsplasser.

Robert Eriksson (FrP) [12:55:50]: Vi takker for alle utfordringer, og vi skal prøve så langt tiden strekker til, å kvittere ut dem også.

Men det første jeg vil rette oppmerksomheten mot, var det som ble sagt innledningsvis tidligere i dag, både av representanten Karin Andersen og representanten Lise Christoffersen. Jeg merket meg at representanten Lise Christoffersen viste til at den forrige regjeringen nærmest ikke hadde gjort noen ting for å bekjempe fattigdom, og at fattigdommen hadde økt sterkt under den tiden.

Da synes jeg det er interessant å lese Adresseavisen av 8. mai i år, der det står:

«Den rødgrønne regjeringen sliter med å avskaffe fattigdom. Ferske tall viser at Norge fikk 10 000 flere fattige det første året med rødgrønn regjering.»

Så leser man videre i samme artikkel:

«(...) Statistisk sentralbyrå la fram tall som viser at 196 000 levde i fattige husholdninger etter ett år med rødgrønn regjering, mot 185 000 i det siste året med Bondevik II-regjeringen.»

Så her synes jeg faktisk at regjeringspartiene bør vise en viss form for ærlighet og redelighet, når man henviser til tall fra denne talerstolen.

Jeg blir – med respekt å melde for alle politiske partiers egen politikk – litt skuffet over mye av den debatten som er skapt så langt. Jeg blir skuffet over at enkelte representanter prøver å komme med karakteristikk – som også representanten Engeset var inne på – av andre partiers politikk som er tatt fullstendig ut av en virkelighetsbeskrivelse, som ikke har rot i virkeligheten i det hele tatt. Jeg synes regjeringspartiene her i dag har framstått mer som Komiske Ali under Amerikas innovasjonskrig i Irak. Man så den gangen også at amerikanerne var på tur inn, og at bomberegnet haglet ned i Irak. Men det ble påstått at ingen amerikanere var i nærheten av landet. På samme måte prøver disse regjeringspartiene å plante feil-

aktig virkelighetsbeskrivelse av politikk inn i de andre partiene.

Så til slutt: Når det gjelder fattigdomsbekjempelse, har Fremskrittspartiet vært med på å gjøre noe med minstesatsene for rehabilitering. Vi har gjort noe med minstesatsene for attføring, og vi har gjort noe med minstesatsene for unge uføre. Ja, Fremskrittspartiet har også til og med i årets statsbudsjett valgt å foreslå økt minstepensjon med opp til 2 G, og det skal ikke gå over flere år, men skal skje på ett år. Det har vi gjort flere år på rad uten å få støtte i denne salen.

Men den store forskjellen, og motsetningen mellom Fremskrittspartiet og de øvrige partiene, er at Fremskrittspartiet bevilger de konkrete midlene som må til for å få plass disse ytelsene, og for å få ytelsene opp på det nivået man ønsker – i motsetning til flertallet i denne salen, som sender regningen til det norske folk: til uførepensjonister, etterlattepensjonister og alderspensjonister, ved å ta fra dem.

Eirin Faldet hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Kari Kjønaas Kjos (FrP) [12:59:12]: Det var noen påstander fra Steinar Gullvåg som fikk meg til å ta ordet – og nå var Lise Christoffersen litt innom det også, dette med at skattelettene skulle gi så veldig liten effekt. Og så ble det vist til at dette kanskje ville gi bare 2 500 arbeidsplasser.

Jeg reagerer faktisk på slike karakteristikk om bare 2 500 arbeidsplasser. Det er altså 2 500 mennesker som ville få et bedre liv. Hvis vi antar at disse er en del av en husholdning på fire, treffer det altså 10 000 mennesker i landet vårt.

Så var det den andre påstanden, at da ville man antakelig bare nedbetale lån. Ja, det er altså fryktelig mange rundt om i landet vårt som ikke greier å betjene lånene sine i dag. Det ville jo være fantastisk hvis de kunne greie å betjene lånene sine istedenfor å måtte selge boligen med tap.

Ting må henge litt sammen, synes jeg, når man diskuterer. Skattelettene er ikke bare foreslått for enkeltmennesket. Det handler om at bedrifter skal overleve. Når jeg hører Lise Christoffersens regnestykke om hvor mange arbeidsplasser det kunne blitt ved å gjøre det annerledes, har jeg bare lyst til å si at hvis vi ser litt lenger fram enn to, tre år, kan ikke landet overleve hvis absolutt alle skal jobbe i offentlig sektor, og alle private bedrifter blir lagt ned. Det er nemlig de som skaper veldig mye av den velferden som vi bruker av.

Og igjen: 2 500 arbeidsplasser er veldig viktig for de 2 500 vi snakker om.

Karin Andersen (SV) [13:01:16]: Det kommer til å være utfordringer når det gjelder fattigdom framover, særlig når vi går vanskelige tider i møte. Men det er et faktum at vi nå øker minstepensjonen, og det legges inn friske penger til det. Det er lovt å justere den opp til 2 G. Vi øker bostøtten vesentlig. 40 000–50 000 flere husstander vil få rett til bostøtte. Vi har økt sosialhjelpa, det er færre arbeidsledige i dag enn det har vært på mange år, det er mange som

er i jobb. Så jeg tror Fremskrittspartiet må oppdatere tallene sine litt. Men jeg skal ikke underslå at det er mange som har det vanskelig, og at det er mange utfordringer framover. Det er vi nødt til å jobbe seriøst med alle sammen.

Så har jeg lyst til å si litt til den debatten som går nå, om det vi skal gjøre framover. Jeg ville oppfordre opposisjonen til å bruke anledningen nå til å være litt konstruktiv og komme med forslag som er godt gjennomtenkte, for dette handler ikke om mye og fort, men om det som skal være rett, som gjør at vi får flest arbeidsplasser igjen for pengene. Det er ikke sikkert det er riktig å ta de dyreste forslagene som skaper færrest arbeidsplasser f.eks. Da kan man komme med de forslagene som har dokumentert effekt når det gjelder å få folk i jobb, som ikke har til hensikt å øke forskjellen mellom fattig og rik, og som også bidrar til løsning av klimatrusselen. Da tror jeg vi kan begynne å diskutere dette på en litt mer konstruktiv måte.

Det er også viktig at de tiltakene vi setter inn nå, ikke bidrar til at renta holder seg høy eller fyker opp igjen, for det vet vi er noe av det aller vanskeligste for folk som nå sliter med høye huslån osv. Flere har vært oppe og snakket om tiltak for vedlikehold, for tilgjengelighet, for energioptimering osv. Det kan også tenkes at det er behov for endringer i noen regelverk. Jeg vil oppfordre partiene til å være konstruktive på dette. Men hvis man kommer med forslag som vil øke forskjellen mellom fattig og rik, eller som kan medføre at renta fyker opp igjen, eller at vi får enda større problemer med klimatrusselen framover, er ikke det forslag som er lett å akseptere. Men jeg antar at alle partier har gode forslag som de nå kan spille inn, slik at vi kan få dem med når vi jobber med de tiltakene vi skal ha framover. For det er ikke slik som opposisjonen sier, at regjeringspartiene og Regjeringen ikke ser at vi er i en alvorlig situasjon. Jo, vi ser det, men jeg tror kanskje opposisjonen også skulle være litt mer forsiktig med å være så skrāsikre på at de vet absolutt alt akkurat i dag om hva som er riktig å sette inn av tiltak nå. Men jeg kan forsikre om at Regjeringen jobber med tiltak, og de fleste av oss er genuint opptatt av å få inn gode forslag til tiltak. Men hvis man kommer nå igjen med forslag om skattelette når SSB klart og tydelig sier at skatteuttet er dårlig medisin mot arbeidsledighet, og at det er andre tiltak som er bedre, er det litt bortkastet tid.

Presidenten: Kenneth Svendsen har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Kenneth Svendsen (FrP) [13:04:53]: Jeg må si jeg reagerer lite grann på det innlegget som Karin Andersen hadde. Jeg synes faktisk det er litt frekt det som ble sagt her, at opposisjonen skal komme med gjennomtenkte forslag. Jeg går ut fra at det betyr at de forslagene som opposisjonen har lagt fram, ikke oppfattes som gjennomtenkte. Det tar jeg på det sterkeste avstand fra. De forslagene som er lagt fram har jo ingenting med forskjellsbehandling av fattig og rik å gjøre, og skaper heller ikke større ulikhet.

Vedlikehold av kommunale bygg vil selvfølgelig føre til at man får flere folk i arbeid, og det er akkurat det samme med bygging av veier.

Så snakket representanten Karin Andersen om at vi måtte være konstruktive. Jeg tror jeg kan snakke for hele den borgerlige side når jeg sier at vi ved gjentatte anledninger har prøvd å være konstruktive. Vi har lagt fram forslag med sikte på å diskutere oss fram til løsninger, men de har blitt blankt avvist av posisjonen. De har ikke tatt hensyn til dem i det hele tatt, og det synes jeg er beklagelig.

Presidenten: Ordet «frekt» er ikke et parlamentarisk uttrykk.

Hans Olav Syversen (KrF) [13:06:01]: Det er jo greit på forhånd å være klar over hva man ikke bør si, for jeg må også si at jeg reagerte på representanten Andersens innlegg, når det faktisk er slik at opposisjonen – jeg kan jo snakke for Kristelig Folkepartis del – i finansinnstillingen foreslår en tiltakspakke på vel 5 milliarder kr som nettopp går på å styrke de sektorene som nå er mest utsatt. Etter behandlingen av finansinnstillingen er det blitt ytterligere klart at de er mest utsatt. Og så sies det nærmest at man ikke er konstruktive, og man foreslår skattelette. I vår pakke var det en skatteletteandel på vel et par hundre millioner kroner som utelukkende gikk på å unngå på de skjerpelsene Regjeringen syntes det var passende å komme med i denne situasjonen.

Så har altså Regjeringen frimodighet til dagen før finansdebatten å fortelle Stortinget at jo, den kommer med en tiltakspakke i januar/februar – etter at man på høringer og etter Sentralbanksjefens varsel om at det blir nullvekst i norsk økonomi neste år, blankt har avvist å gå i noen som helst dialog med opposisjonen. Og så skal man komme her og belære opposisjonen om hva som er anstendig politisk oppførsel. Det synes jeg ikke er passende.

Presidenten: Karin Andersen har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Karin Andersen (SV) [13:07:38]: Det var en veldig overraskende reaksjon på et innlegg der jeg mente å invitere til nettopp å høre på det som opposisjonen legger på bordet, men det må være ut fra den situasjonen vi er i i dag. Når jeg snakker om konstruktivitet, gjelder det mer den debatten vi har, der opposisjonen smører med Blå Swix enten det er ti minusgrader eller ti plussgrader. Vi har sagt at de store skatteletteforslagene som de borgerlige har kommet med, ikke er aktuelle. Men vi skal se på alle forslag som kommer nå. Så skal vi legge fram en pakke for å gjøre det vi kan, i en situasjon der det er den internasjonale finanskrisen og situasjonen på verdensmarkedet som gjør det vanskelig i norsk økonomi. Det betyr at vi dessverre ikke har kontroll overalt. Da er det viktig at vi bruker pengene riktig, og at pengene kommer dem til gode som trenger det mest.

Hans Olav Syversen (KrF) [13:08:52]: Jeg er av og til usikker på om man hører etter på hva som blir sagt. Nå snakket Karin Andersen igjen om at vi smører med Blå Swix – det betyr vel skatteletter det da. Jeg prøver å si at

fra Kristelig Folkepartis side har vi fremmet forslag om en pakke på 5 milliarder kr, hvorav skattelette rettet mot næringslivet utgjør 200 mill. kr. Hvis representanten har lest vår tiltakspakke, vet hun at det er kommunene som i veldig stor grad kommer til å nyte godt av den pakken vi har foreslått. – Men det er greit, vi kan gjerne vende det andre kinnet til og si at vi er positivt innstilt til den dialogen som Regjeringen har invitert til, én dag før vi vedtok budsjettet for neste år. Så får jeg håpe at det også er litt resonans når det gjelder forslagene som opposisjonen kommer med, uten at man går på autopilot, som jeg føler at representanten Andersen gjør, når det gjelder å karakterisere opposisjonens forslag.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1.

(Votering, se nedenfor)

Sak nr. 2 [13:10:02]

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2008 under Arbeids- og inkluderingsdepartementet (Innst. S. nr. 80 (2008–2009), jf. St.prp. nr. 16 (2008–2009) unntatt kap. 651, 670, 681, 691, 3651 og 3670)

Kenneth Svendsen (FrP) [13:10:27] (ordfører for saken): Det er her stor grad av enighet i denne saken.

Det er to punkter som Fremskrittspartiet ønsker å stemme imot, og dessuten har vi et forslag. Det ene gjelder kap. 667 Supplerande stønad til personar med kort butid i Noreg. Dette er en ordning vi har vært imot hele tiden, og som vi kommer til å stemme imot. Det andre gjelder kap. 660, om kutt i krigspensjon. Her fremmer vi forslag om at man heller skal bruke pengene til å innvilge flere søknader fra ofrene for bombingene av Holen skole. Jeg tar opp det forslaget.

I tillegg vil jeg på vegne av komiteen legge fram et forslag til II, som ved en inkurie har det falt ut. Det forslaget tar jeg også opp.

Presidenten: Representanten Kenneth Svendsen har tatt opp de forslagene han refererte til.

Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 2.

(Votering, se side 1098)

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten: Da går Stortinget til votering over sakene på dagens kart.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten er det satt fram 41 forslag. Det er

- forslagene nr. 1 og 38, fra Åse Gunhild Woie Duesund på vegne av Kristelig Folkeparti
 - forslagene nr. 2–12, fra Kenneth Svendsen på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
 - forslagene nr. 13–16, fra Kenneth Svendsen på vegne av Fremskrittspartiet og Høyre
 - forslagene nr. 17–20, fra Kenneth Svendsen på vegne av Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre
 - forslagene nr. 21–23, fra Kenneth Svendsen på vegne av Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti
 - forslagene nr. 24–33, fra Kenneth Svendsen på vegne av Fremskrittspartiet
 - forslag nr. 34, fra Martin Engeset på vegne av Høyre og Venstre
 - forslagene nr. 35 og 36, fra Martin Engeset på vegne av Høyre
 - forslag nr. 37, fra Åse Gunhild Woie Duesund på vegne av Kristelig Folkeparti og Venstre
 - forslagene nr. 39 og 40, fra André N. Skjelstad på vegne av Venstre
 - forslag nr. 41, fra Karin Andersen på vegne av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet
- Forslagene nr. 1–40 er inntatt i innstillingen på sidene 65–75, mens forslag nr. 41 er omdelt på representantenes plasser i salen.

Det voteres over forslagene nr. 39 og 40, fra Venstre. Forslag nr. 39 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at eksisterende bygg, anlegg og uteområder skal være universelt utformet fra 1. januar 2020. Eksisterende transportmidler skal være universelt utformet innen 1. januar 2025.»

Forslag nr. 40 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at prinsippet om aktiviseringsplikt speilvendes og at offentlige og private virksomheter må søke om unntak fra denne hvis kravet skal fravikes.»

Votering:

Forslagene fra Venstre ble med 92 mot 6 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.21.13)

Presidenten: Det voters over forslagene nr. 1 og 38, fra Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 1 lyder:

«I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
600		Arbeids- og inkluderingsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	219 113 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres	3 123 000	
601		Utredningsvirksomhet, forskning m.m.		
	21	Spesielle driftsutgifter	79 422 000	
	50	Norges forskningsråd	105 479 000	
	70	Tilskudd	30 330 000	
	72	Tilskudd til Senter for seniorpolitikk m.m.	10 649 000	
604		NAV-reform og pensjonsreform		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 45</i>	889 257 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	1 067 336 000	
605		Arbeids- og velferdsetaten		
	1	Driftsutgifter	8 193 674 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	32 562 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	219 797 000	
	70	Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte, <i>kan overføres</i>	216 550 000	
606		Trygderetten		
	1	Driftsutgifter	60 228 000	
621		Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering		
	21	Spesielle driftsutgifter	32 936 000	
	62	Kvalifiseringsprogrammet, <i>kan overføres</i>	556 700 000	
	63	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte, <i>kan overføres</i>	170 485 000	
	70	Frivillig arbeid, <i>kan overføres</i>	53 140 000	
	74	Tilskudd til pensjonistenes organisasjoner mv.	9 292 000	
634		Arbeidsmarkedstiltak		
	21	Forsøk, utviklingstiltak mv., <i>kan overføres</i>	66 750 000	
	76	Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i>	6 162 220 000	
635		Ventelønn		
	1	Driftsutgifter, overslagsbevilgning	230 000 000	
640		Arbeidstilsynet		
	1	Driftsutgifter	409 200 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 000 000	
642		Petroleumstilsynet		
	1	Driftsutgifter	168 300 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	20 500 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 600 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
643	50	Statens arbeidsmiljøinstitutt Statstilskudd	91 500 000	
646	1	Pionerdykkere i Nordsjøen Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	200 000	
	70	Tilskudd til pionerdykkere, <i>overslagsbevilgning</i>	10 000 000	
	72	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	2 800 000	
648		Arbeidsretten, Riksmeklingsmannen m.m.		
	1	Driftsutgifter	14 200 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	1 700 000	
	70	Tilskudd til faglig utvikling	3 900 000	
660		Krigspensjon		
	70	Tilskudd, militære, <i>overslagsbevilgning</i>	190 000 000	
	71	Tilskudd, sivile, <i>overslagsbevilgning</i>	485 600 000	
664		Pensjonstrygden for sjømenn		
	70	Tilskudd	638 000 000	
666		Avtalefestet pensjon (AFP)		
	70	Tilskudd	1 230 000 000	
667		Supplerende stønad til personer over 67 år		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	300 000 000	
847		Tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i>	27 249 000	
	50	Forskning	6 920 000	
	70	Tilskudd til funksjonshemmedes organisasjoner	150 753 000	
	71	Tiltak for økt tilgjengelighet og universell utforming, <i>kan nyttes under post 21</i>	18 570 000	
2540		Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	30 000 000	
2541		Dagpenger		
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>	5 103 000 000	
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.		
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., <i>overslagsbevilgning</i>	285 000 000	
2620		Stønad til enslig mor eller far		
	70	Overgangsstonad, <i>overslagsbevilgning</i>	2 310 000 000	
	72	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	460 000 000	
	73	Utdanningsstønad	57 000 000	
	75	Tilskudd til flytting for å komme i arbeid	300 000	
	76	Forskuttering av underholdsbidrag	970 000 000	
2650		Sykepenger		
	70	Sykepenger for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning</i>	28 505 000 000	
	71	Sykepenger for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i>	1 653 400 000	
	72	Omsorgs- og pleiepenger ved barns sykdom m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	457 700 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	73	Tilretteleggingstilskudd, <i>kan overføres</i>	264 928 000	
	75	Feriepenger av sykepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	1 630 000 000	
2652		Medisinsk rehabilitering mv.		
	70	Rehabiliteringspenger, <i>overslagsbevilgning</i>	8 770 000 000	
	71	Legeerklæringer	270 000 000	
2653		Ytelser til yrkesrettet attføring		
	70	Attføringspenger, <i>overslagsbevilgning</i>	10 072 000 000	
	71	Attføringsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	493 000 000	
2655		Uførhet		
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	18 775 000 000	
	71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	29 160 000 000	
	72	Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>	2 042 000 000	
	73	Foreløpig uførepensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	160 000 000	
	74	Tidsbegrenset uførestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	8 960 000 000	
	75	Menerstatning ved yrkesskade, <i>overslagsbevilgning</i> .	100 000 000	
	76	Yrkesskadetrygd gml. lovgivning, overslagsbevilgning	70 000 000	
2661		Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.		
	70	Grunnstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 640 000 000	
	71	Hjelpestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 720 000 000	
	73	Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning	115 660 000	
	74	Tilskudd til biler	930 000 000	
	75	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler	2 978 400 000	
	76	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler som tjenester	120 540 000	
	77	Ortopediske hjelpemidler	830 000 000	
	78	Høreapparater	500 000 000	
2670		Alderdom		
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	40 730 200 000	
	71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	63 424 000 000	
	72	Ventetillegg, <i>overslagsbevilgning</i>	44 000 000	
	73	Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>	5 654 000 000	
2680		Etterlatte		
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	1 271 000 000	
	71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	1 085 000 000	
	72	Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>	100 000 000	
	74	Utdanningsstønad	1 350 000	
	75	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	10 000 000	
2686		Gravferdsstønad		
	70	Gravferdsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	130 000 000	
2690		Diverse utgifter		
	70	Sykestønadsutgifter i utlandet	155 000 000	
	77	Pasienter fra gjensidighetsland mv.	105 000 000	
		Totale utgifter		264 326 513 000

I n n t e k t e r

3605	Arbeids- og velferdsetaten		
1	Administrasjonsvederlag	30 000 000	
6	Gebyrinntekter for fastsettelse av bidrag	22 000 000	
7	Administrasjonsvederlag fra regionale helseforetak ...	100 000 000	
3634	Arbeidsmarkedstiltak		
85	Innfordring av feilutbetalinger, arbeidsmarkedstiltak .	1 000 000	
3635	Ventelønn		
1	Refusjon statlig virksomhet mv.	50 000 000	
85	Innfordring av feilutbetaling av ventelønn	3 200 000	
3640	Arbeidstilsynet		
1	Diverse inntekter	1 000 000	
4	Kjemikaliekontroll, gebyrer	5 200 000	
5	Tvangsmulkt	1 900 000	
7	Byggesaksbehandling, gebyrer	16 900 000	
3642	Petroleumstilsynet		
2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	700 000	
3	Refusjon av tilsynsutgifter	76 700 000	
6	Refusjoner/ymse inntekter	2 600 000	
5701	Diverse inntekter		
2	Diverse inntekter	175 000 000	
3	Hjelpemiddelsentraler m.m.	38 000 000	
71	Refusjon ved yrkesskade	1 035 000 000	
73	Refusjon fra bidragspliktige	495 000 000	
74	Refusjon medisinsk behandling	2 800 000	
80	Renter	10 000 000	
85	Innfordret misbruk av dagpenger	55 000 000	
86	Innfordret misbruk av attføringspenger	11 100 000	
5704	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.		
2	Dividende	100 000 000	
5705	Refusjon av dagpenger		
1	Refusjon dagpenger, statsgaranti ved konkurs	15 000 000	
3	Refusjon av dagpenger fra EØS-land	3 400 000	
	Totale inntekter		2 251 500 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2009 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 600 post 1	kap. 3600 post 2
kap. 601 post 21	kap. 3601 post 2
kap. 605 post 1	kap. 3605 post 1, 4, 5 og 6
kap. 605 post 21	kap. 3605 post 2
kap. 621 post 21	kap. 3621 post 2
kap. 640 post 1	kap. 3640 post 1, 6 og 7
kap. 642 post 1	kap. 3642 post 6 og 7
kap. 642 post 21	kap. 3642 post 2

III

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2009 kan:

1. omdisponere inntil 40 mill. kroner fra kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere, til kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 1 Driftsutgifter.
2. omdisponere mellom bevilgningene under kap. 601 Utredningsvirksomhet, forskning m.m., post 73 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte, kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 70 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte, og kap. 732 Regionale helseforetak, post 79 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte.
3. omdisponere mellom bevilgningene under kap. 604

NAV-reform og pensjonsreform, post 21 Spesielle driftsutgifter, og kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 1 Driftsutgifter.

4. omdisponere mellom bevilgningene under kap. 604 NAV-reform og pensjonsreform, post 45 Større nyan-skaffelser og vedlikehold, og kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

IV

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2009 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
634	76	Arbeidsmarkedstiltak Tiltak for arbeidssøkere	2 606,15 mill. kroner

V

Fullmakt til å ettergi rente- og avdragsfrie lån

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2009 kan ettergi rente- og avdragsfrie lån tidligere gitt til arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede der dette ble vurdert som nødvendig for å sikre den videre driften.

VI

Fullmakt til leie av lokaler

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2009 kan inngå avtale om leie av lokaler til Petroleumstilsynet med leieutgifter inntil 10 mill. kroner utover hva som kan dekkes under kap. 642 Petroleumstilsynet, post 1 Driftsutgifter.

VII

Fullmakt til nettobudsjettering

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2009 kan nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 604 NAV-reform og pensjonsreform, postene 21 og 45, og kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, postene 1, 21 og 45, refusjoner av kommunenes andel av utgifter til opprettelse og drift av NAV-kontorer.

VIII

Folketrygdytelser

Stortinget samtykker i at med virkning fra 1. januar 2009 skal følgende ytelser etter folketrygdloven utgjøre*):

		kroner
1a.	Grunnstønad for ekstrautgifter ved uførhet etter lovens § 6-3 (laveste sats)	7 188
1b.	Ved ekstrautgifter utover laveste sats, kan grunnstønaden forhøyes til	10 980
1c.	eller til	14 424
1d.	eller til	21 240
1e.	eller til	28 800
1f.	eller til	35 988
2a-1.	Hjelpestønad til uføre som må ha hjelp i huset ^{1) 2)}	11 988
2a-2.	Hjelpestønad etter lovens § 6-4 til uføre som må ha tilsyn og pleie ³⁾	12 900
2b.	Forhøyet hjelpestønad etter lovens § 6-5 til uføre under 18 år som må ha særskilt tilsyn og pleie ³⁾	25 800
2c.	eller til	51 600
2d.	eller til	77 400
3.	Behovsprøvet gravferdsstønad opptil	18 744
4.	Stønad til barnetilsyn etter lovens §§ 15-11 og 17-9 ⁴⁾	
	for første barn	38 652
	for to barn	50 436
	for tre og flere barn	57 156

* Satsene under 1, 2 og 4 er årsbeløp for ytelsene.

¹⁾ Stønad til hjelp i huset gjelder tilfeller før 1. januar 1992.

²⁾ Fra 1. januar 1997 skilles det mellom stønad til hjelp i huset og stønad til særskilt tilsyn og pleie.

³⁾ Gjelder også ved uførhet som skyldes yrkesskade, jf. lovens § 12-18.

⁴⁾ Fra 1. januar 2004 dekkes 64 pst. av dokumenterte utgifter til barnetilsyn. Beløpene i tabellen er maksimale refusjonssatser. Stønaden er inntektsprøvet.

IX

Stortinget ber Regjeringen fremsette forslag om forenklinger i lønnsgarantiordningen i tråd med forslag om i St.prp. nr. 1 (2005–2006).

X

Stortinget ber Regjeringen utarbeide og fremme et forslag hvor rett til 100 pst. dekning av lønn fra folketrygden i perioden 12. uke–6. måned gjøres betinget av at dialogmøte etter 12. uke er avholdt, og rapport fra dette innsendt Arbeids- og velferdsetaten. Dersom betingelsen ikke er oppfylt, avkreves arbeidsgiver et medvirkningsansvar på 10 pst. i denne perioden, frem til dialogmøtet er avholdt. I tilfeller hvor dialogmøte er åpenbart unødvendig skal en se bort fra dette kravet.

XI

Stortinget ber Regjeringen utarbeide og fremme et forslag hvor rett til 100 pst. dekning av lønn fra folketrygden i perioden 6.–12. måned gjøres betinget av at arbeidstaker har deltatt på dialogmøte etter 6. måned, eller at arbeidstaker har gjort Arbeids- og velferdsetaten oppmerksom på at innkalling til møtet ikke er mottatt innen en nærmere angitt frist. Dersom betingelsen ikke er oppfylt, avkreves arbeidstaker et medvirkningsansvar på 10 pst. i denne perioden, frem til dialogmøtet er avholdt med arbeidstakers tilstedeværelse. I tilfeller hvor dialogmøte er åpenbart unødvendig skal en se bort fra dette kravet.

XII

Stortinget ber Regjeringen fremme lovforslag om at selvstendig næringsdrivende, uavhengig av om tilleggssikring er tegnet, fra 1. januar 2009 skal ha rett til:

1. 100 pst. dekning av sykepenger under svangerskap (inntil 6 G)
2. 100 pst. dekning av omsorgspenger fra 1. dag (inntil 6 G)
3. 100 pst. dekning av pleiepenger og opplæringspenger (inntil 6 G)

XIII

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om en økning av satsen for støtte til opplæringskurs for synshemmede, slik at denne samsvarer med reelle kostnader.

XIV

Stortinget ber Regjeringen fremme lovforslag som tar bort avkorting av pensjon mot arbeidsinntekt også for 69-70 åringer, med virkning fra 1. juni 2009.»

Forslag nr. 38 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å sikre at det innføres én allmenn tidsfrist for universell utforming av eksisterende bygninger lagt til 1. januar 2019.»

Votering:

Forslagene fra Kristelig Folkeparti ble med 91 mot 7 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 13.21.30)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 37, fra Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at Norge snart ratifiserer FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne, og tilleggsprotokoll nr. 12 til Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK) som omhandler diskriminering.»

Votering:

Forslaget fra Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 85 mot 13 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 13.21.51)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 35 og 36, fra Høyre.

Forslag nr. 35 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge opp til målrettede tiltak i Arbeids- og velferdsetaten baserer seg på en sanntidsanalyse av all tilgjengelig informasjon. I den grad det er behov for å utrede måten å gjøre dette på, bes Regjeringen igangsette utredning av området, blant annet også for å trekke veksler på andre lands erfaringer.»

Forslag nr. 36 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om bekreftelse på at det i forbindelse med hovedoppgjøret i 2018 er utelukket at staten skal bidra til noen ny forhandling om AFP-ordningen.»

Votering:

Forslagene fra Høyre ble med 85 mot 13 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 13.22.11)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 34, fra Høyre og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å opprettholde sine forpliktelser om å gjøre PRO-senteret til et nasjonalt kompetansesenter for prostituerte.»

Votering:

Forslaget fra Høyre og Venstre ble med 79 mot 19 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 13.22.30)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 24–33, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 24 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag om å gjøre den kommunale sosialhjelpen til et statlig ansvar under NAV.»

Forslag nr. 25 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen snarest mulig gjennomgå lover og forskrifter som Arbeidstilsynet handhever med sikte på å fjerne unødvendige lover, samt å forenkle eksisterende lovverk og forskrifter.»

Forslag nr. 26 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme de nødvendige lovforslag slik at fristen for å tilrettelegge eksisterende bygg, anlegg og uteareal m.m. til universell utforming, settes til 2025.»

Forslag nr. 27 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem en handlingsplan for universell utforming der det fremkommer klare tidsfrister kombinert med treffsikre stimulerings-tilskudd.»

Forslag nr. 28 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til opprettelse av et fond for å fremme fortgang i universell utforming av bygg og anlegg, med forslag til innretning og retningslinjer.»

Forslag nr. 29 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen intensivere arbeidet med tanke på å få flere uførepensjonister ut i arbeid og i egnet form rapportere til Stortinget.»

Forslag nr. 30 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme de nødvendige lovforslag som sikrer at arbeidsplasser for personer med nedsatt funksjonsevne tilrettelegges basert på støtteordninger finansiert av NAV.»

Forslag nr. 31 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem en sak i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2009 med forslag til endringer og forbedringer i ordningen med trygdebiler fra 2010.»

Forslag nr. 32 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem en plan for en nedtrapping av avkortingen av grunnpensjonen til gifte/samboende pensjonister i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2009.»

Forslag nr. 33 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2009 legge frem en egen sak om gravferdsstønaden, der effekten av dagens ordning gjennomgås. Det bes videre om at man i saken får belyst de faktiske kostnader for en verdig minimumsbegravelse, samt om det eksisterer store kostnadsforskjeller i forhold til hvor man måtte være bosatt.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 78 mot 20 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 13.22.48)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 21–23, fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 21 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å sikre at glassflater på bygninger blir merket av hensyn til synshemmede innen 1. januar 2011.»

Forslag nr. 22 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å sikre at tidsfristen for universell utforming av informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) settes til 1. januar 2019.»

Forslag nr. 23 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem en sak med sikte på å oppheve taket for lese- og skrivhjelp for blinde og svaksynte.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti ble med 70 mot 28 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 13.23.11)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 17–20, fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Forslag nr. 17 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede en billighetserstatningsordning for huleboerne og de tvangsdeporterte i Finnmark og Nord-Troms, og ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

Forslag nr. 18 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å sikre at fristen for universell utforming av nye bygninger fra 1. juli 2009 blir å anse som en eksakt frist.»

Forslag nr. 19 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at muligheten til å påberope seg uforholdsmessig byrde utgår etter at tidsfrister for de enkelte kategorier av bygg, anlegg, uteområder, transport og IKT er satt og nådd. Tiltak i offentlig regi har i utgangspunktet ikke adgang til å påberope seg uforholdsmessig byrde.»

Forslag nr. 20 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede alternative finansieringsordninger og nivå for finansiell støtte til universell utforming av eksisterende bygg/anlegg og uteområder rettet mot allmennheten. Det forutsettes at støtteordningen ikke skal fullfinansiere tiltak og at det ikke skal iverksettes utbetalinger før de aktuelle virksomhetene bruker egne midler på tiltakene. Det forutsettes at støtteordningene ikke skal dekke kostnader til ordinært vedlikehold eller oppussing.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 63 mot 35 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 13.23.32)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 13, 15 og 16, fra Fremskrittspartiet og Høyre.

Forslag nr. 13 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen ta initiativ til et forskningsprogram som studerer effekten av ulike attførings tiltak, for å gi svar på hvilke tiltak som bidrar til at ulike grupper arbeidssøkere føres tilbake til arbeid, og hvorvidt de samme grupper arbeidssøkere beholder arbeidet i et gitt antall år etter at tiltak er avsluttet.»

Forslag nr. 15 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om en systematisk gjennomgang av sanksjonsbruken i forhold til dagpenger ved arbeidsledighet, med den hensikt at mobilitetskriteriet skal ligge til grunn for sanksjonsbruken i NAV.»

Forslag nr. 16 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen intensivere IA-arbeidet, gjennom økt innsats overfor sykmeldte, bedrifter og NAV, gjennom følgende:

- Aktivt tiltak i samarbeid mellom bedrift og NAV etter tre måneders fravær.
- Arbeidsevneavklaring innen seks måneders fravær, for å finne svar på om den sykmeldte kan komme tilbake til tidligere arbeidsplass.
- Større bruk av attføringsmidler i sykefraværperioden.
- Gradert sykmelding som regel.
- Større ansvarliggjøring av den som sykmelder, og sterkere sanksjoner overfor den som bryter sykmeldingsvilkårene.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet og Høyre ble med 64 mot 34 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.23.56)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 14, fra Fremskrittspartiet og Høyre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2009 fremme forslag slik at ordningen med ventelønn avskaffes for nye tilfeller fra 2010.»

Kristelig Folkeparti og Venstre har varslet at de ønsker å støtte forslaget.

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Høyre ble med 51 mot 47 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.24.25)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 2–12, fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om at ordningen med arbeids- og utdanningsreiser for funksjonshemmede gjøres permanent.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen vurdere om ordningen

med arbeids- og utdanningsreiser kan utvides til også å omfatte personer i arbeidsforhold med uførepensjon som hovedinntekt.»

Forslag nr. 4 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å etablere et system for langtidsoppfølging av utsatte nordsjøarbeidere, som omfatter helsetilbud og bistand til fortsatt yrkesaktivitet på land der det er mulig.»

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å utrede muligheten for å gi nordsjøarbeidere som har blitt skadet som følge av kjemikalieeksponering, en rimelighetsbasert erstatning.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utforme og implementere en standard for universell utforming av jernbanestasjoner som også ivaretar hensynet til andre togoperatører enn NSB AS.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen stille krav om tilgjengelighet for alle gjennom universell utforming ved innkjøp av nye tog og ved oppgradering av eksisterende materiell gjennom statens rammeavtale med NSB og anbud innenfor togtrafikken.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen ta en gjennomgang av alle prosjektene innenfor jernbanen og sørge for at disse oppfyller kravet om tilgjengelighet for alle gjennom universell utforming.»

Forslag nr. 9 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å sikre at informasjon rettet mot allmennheten blir inkludert i betegnelsen fysiske forhold i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9 Plikt til generell tilrettelegging.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å sikre at informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) i arbeidsliv og utdanning blir omfattet av diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9 Plikt til generell tilrettelegging (universell utforming).»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at krav om universell utforming innarbeides i offentlige anbud.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om snarest å sette en tidsfrist for når all film og alle TV-sendinger skal tekstes av hensyn til hørselshemmede.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 51 mot 46 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 13.24.48)

Presidenten: Forslag nr. 41, fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, skal presidenten komme tilbake til.

Komiteen hadde innstilt:

**Rammeområde 7
(Arbeid og sosial)**

I

På statsbudsjettet for 2009 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
600		Arbeids- og inkluderingsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	219 113 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	3 123 000	
601		Utredningsvirksomhet, forskning m.m.		
	21	Spesielle driftsutgifter	79 422 000	
	50	Norges forskningsråd	105 479 000	
	70	Tilskudd	30 330 000	
	72	Tilskudd til Senter for seniorpolitikk m.m.	10 649 000	
604		NAV-reform og pensjonsreform		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 45</i>	889 257 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	1 067 336 000	
605		Arbeids- og velferdsetaten		
	1	Driftsutgifter	8 164 974 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	32 562 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	219 797 000	
	70	Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte, <i>kan overføres</i>	216 550 000	
606		Trygderetten		
	1	Driftsutgifter	60 228 000	
621		Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering		
	21	Spesielle driftsutgifter	32 936 000	
	62	Kvalifiseringsprogrammet, <i>kan overføres</i>	559 700 000	
	63	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte, <i>kan overføres</i>	170 485 000	
	70	Frivillig arbeid, <i>kan overføres</i>	47 140 000	
	74	Tilskudd til pensjonistenes organisasjoner mv.	9 292 000	
634		Arbeidsmarkedstiltak		
	21	Forsøk, utviklingstiltak mv., <i>kan overføres</i>	66 750 000	
	76	Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i>	6 162 220 000	
635		Ventelønn		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	230 000 000	
640		Arbeidstilsynet		
	1	Driftsutgifter	409 200 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 000 000	
642		Petroleumstilsynet		
	1	Driftsutgifter	168 300 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	21	Spesielle driftsutgifter	20 500 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 600 000	
643	50	Statens arbeidsmiljøinstitutt Statstilskudd	91 500 000	
646		Pionerdykkere i Nordsjøen		
	1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	200 000	
	70	Tilskudd til pionerdykkere, <i>overslagsbevilgning</i>	10 000 000	
	72	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	2 800 000	
648		Arbeidsretten, Riksmeklingsmannen m.m.		
	1	Driftsutgifter	14 200 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	1 700 000	
	70	Tilskudd til faglig utvikling	3 900 000	
660		Krigspensjon		
	70	Tilskudd, militære, <i>overslagsbevilgning</i>	190 000 000	
	71	Tilskudd, sivile, <i>overslagsbevilgning</i>	485 600 000	
664		Pensjonstrygden for sjømenn		
	70	Tilskudd	638 000 000	
666		Avtalefestet pensjon (AFP)		
	70	Tilskudd	1 230 000 000	
667		Supplerende stønad til personer over 67 år		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	300 000 000	
847		Tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i>	27 249 000	
	50	Forskning	6 920 000	
	70	Tilskudd til funksjonshemmedes organisasjoner	150 753 000	
	71	Tiltak for økt tilgjengelighet og universell utforming, <i>kan nyttes under post 21</i>	18 570 000	
2540		Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	30 000 000	
2541		Dagpenger		
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>	5 103 000 000	
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.		
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., <i>overslagsbevilgning</i>	320 000 000	
2620		Stønad til enslig mor eller far		
	70	Overgangsstonad, <i>overslagsbevilgning</i>	2 310 000 000	
	72	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	460 000 000	
	73	Utdanningsstonad	57 000 000	
	75	Tilskudd til flytting for å komme i arbeid	300 000	
	76	Forskuttering av underholdsbidrag	970 000 000	
2650		Sykepenger		
	70	Sykepenger for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning</i>	28 630 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	71	Sykepenger for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i> ...	1 640 000 000	
	72	Omsorgs- og pleiepenger ved barns sykdom m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	450 000 000	
	73	Tilretteleggingstilskudd, <i>kan overføres</i>	264 928 000	
	75	Feriepenger av sykepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	1 630 000 000	
2652		Medisinsk rehabilitering mv.		
	70	Rehabiliteringspenger, <i>overslagsbevilgning</i>	8 770 000 000	
	71	Legeerklæringer	270 000 000	
2653		Ytelser til yrkesrettet attføring		
	70	Attføringspenger, <i>overslagsbevilgning</i>	10 072 000 000	
	71	Attføringsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	493 000 000	
2655		Uførhet		
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	18 775 000 000	
	71	Tilleggs pensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	29 160 000 000	
	72	Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>	2 042 000 000	
	73	Foreløpig uførepensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	160 000 000	
	74	Tidsbegrenset uførestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	8 960 000 000	
	75	Menerstatning ved yrkesskade, <i>overslagsbevilgning</i>	100 000 000	
	76	Yrkesskadetrygd gml. lovgivning, <i>overslagsbevilgning</i>	70 000 000	
2661		Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.		
	70	Grunnstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 640 000 000	
	71	Hjelpestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 720 000 000	
	73	Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning	115 660 000	
	74	Tilskudd til biler	930 000 000	
	75	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler	2 967 400 000	
	76	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler som tjenester	123 540 000	
	77	Ortopediske hjelpemidler	830 000 000	
	78	Høreapparater	500 000 000	
2670		Alderdom		
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	40 701 000 000	
	71	Tilleggs pensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	63 354 000 000	
	72	Ventetilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>	44 000 000	
	73	Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>	5 654 000 000	
2680		Etterlatte		
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	1 271 000 000	
	71	Tilleggs pensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	1 085 000 000	
	72	Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>	100 000 000	
	74	Utdanningsstønad	1 350 000	
	75	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsbevilgning</i>	10 000 000	
2686		Gravferdsstønad		
	70	Gravferdsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	130 000 000	
2690		Diverse utgifter		
	70	Sykestønadsutgifter i utlandet	155 000 000	
	77	Pasienter fra gjensidighetsland mv.	105 000 000	
		Totale utgifter		264 326 513 000
Inntekter				
3605		Arbeids- og velferdsetaten		
	1	Administrasjonsvederlag	30 000 000	
	6	Gebyrinntekter for fastsettelse av bidrag	22 000 000	
	7	Administrasjonsvederlag fra regionale helseforetak	100 000 000	
3634		Arbeidsmarkedstiltak		
	85	Innfordring av feilutbetalinger, arbeidsmarkedstiltak	1 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
3635		Ventelønn		
	1	Refusjon statlig virksomhet mv.	50 000 000	
	85	Innfordring av feilutbetaling av ventelønn		
			3 200 000	
3640		Arbeidstilsynet		
	1	Diverse inntekter	1 000 000	
	4	Kjemikaliekontroll, gebyrer	5 200 000	
	5	Tvangsmulkt	1 900 000	
	7	Byggesaksbehandling, gebyrer		
			16 900 000	
3642		Petroleumstilsynet		
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	700 000	
	3	Refusjon av tilsynsutgifter	76 700 000	
	6	Refusjoner/ymse inntekter		
			2 600 000	
5701		Diverse inntekter		
	2	Diverse inntekter	175 000 000	
	3	Hjelpemiddelsentraler m.m.	38 000 000	
	71	Refusjon ved yrkesskade	1 035 000 000	
	73	Refusjon fra bidragspliktige	495 000 000	
	74	Refusjon medisinsk behandling	2 800 000	
	80	Renter	10 000 000	
	85	Innfordret misbruk av dagpenger	55 000 000	
	86	Innfordret misbruk av attføringspenger		
			11 100 000	
5704		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.		
	2	Dividende		
			100 000 000	
5705		Refusjon av dagpenger		
	1	Refusjon dagpenger, statsgaranti ved konkurs	15 000 000	
	3	Refusjon av dagpenger fra EØS-land	3 400 000	
		Totale inntekter		2 251 500 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2009 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 600 post 1	kap. 3600 post 2
kap. 601 post 21	kap. 3601 post 2
kap. 605 post 1	kap. 3605 post 1, 4, 5 og 6
kap. 605 post 21	kap. 3605 post 2
kap. 621 post 21	kap. 3621 post 2
kap. 640 post 1	kap. 3640 post 1, 6 og 7
kap. 642 post 1	kap. 3642 post 6 og 7
kap. 642 post 21	kap. 3642 post 2

III

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2009 kan:

- omdisponere inntil 40 mill. kroner fra kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere, til kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 1 Driftsutgifter.

- omdisponere mellom bevilgningene under kap. 601 Utredningsvirksomhet, forskning m.m., post 73 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte, kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 70 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte, og kap. 732 Regionale helseforetak, post 79 Tilskudd til helse- og rehabiliteringstjenester for sykmeldte.
- omdisponere mellom bevilgningene under kap. 604 NAV-reform og pensjonsreform, post 21 Spesielle driftsutgifter, og kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 1 Driftsutgifter.
- omdisponere mellom bevilgningene under kap. 604 NAV-reform og pensjonsreform, post 45 Større nyan-skaffelser og vedlikehold, og kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

IV

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2009 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
634	76	Arbeidsmarkedstiltak Tiltak for arbeidssøkere	2 606,15 mill. kroner

V

Fullmakt til å ettergi rente- og avdragsfrie lån

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2009 kan ettergi rente- og avdragsfrie lån tidligere gitt til arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede der dette ble vurdert som nødvendig for å sikre den videre driften.

VI

Fullmakt til leie av lokaler

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2009 kan inngå avtale om leie av lokaler til Petroleumstilsynet med leieutgifter inntil 10 mill. kroner utover hva som kan dekkes under kap. 642 Petroleumstilsynet, post 1 Driftsutgifter.

VII

Fullmakt til nettobudsjettering

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2009 kan nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 604 NAV-reform og pensjonsreform, postene 21 og 45, og kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, postene 1, 21 og 45, refusjoner av kommunenes andel av utgifter til opprettelse og drift av NAV-kontorer.

VIII

Folketrygdytelser

Stortinget samtykker i at med virkning fra 1. januar 2009 skal følgende ytelser etter folketrygdloven utgjøre*):

		kroner
1a.	Grunnstønad for ekstrautgifter ved uførhet etter lovens § 6-3 (laveste sats)	7 188
1b.	Ved ekstrautgifter utover laveste sats, kan grunnstønaden forhøyes til	10 980
1c.	eller til	14 424
1d.	eller til	21 240
1e.	eller til	28 800
1f.	eller til	35 988
2a-1.	Hjelpstønad til uføre som må ha hjelp i huset ^{1) 2)}	11 988
2a-2.	Hjelpstønad etter lovens § 6-4 til uføre som må ha tilsyn og pleie ³⁾	12 900
2b.	Forhøyet hjelpstønad etter lovens § 6-5 til uføre under 18 år som må ha særskilt tilsyn og pleie ³⁾	25 800
2c.	eller til	51 600
2d.	eller til	77 400
3.	Behovsprøvet gravferdsstønad opptil	18 744
4.	Stønad til barnetilsyn etter lovens §§ 15-11 og 17-9 ⁴⁾	
	for første barn	38 652
	for to barn	50 436
	for tre og flere barn	57 156

* Satsene under 1, 2 og 4 er årsbeløp for ytelsene.

¹⁾ Stønad til hjelp i huset gjelder tilfeller før 1. januar 1992.

²⁾ Fra 1. januar 1997 skilles det mellom stønad til hjelp i huset og stønad til særskilt tilsyn og pleie.

³⁾ Gjelder også ved uførhet som skyldes yrkesskade, jf. lovens § 12-18.

⁴⁾ Fra 1. januar 2004 dekkes 64 pst. av dokumenterte utgifter til barnetilsyn. Beløpene i tabellen er maksimale refusjonssatser.

Stønaden er inntektsprøvet.

synshemmede utenfor jobb, utdanning eller tillitsverv får synstekniske hjelpemidler. Satsene for bærbart og stasjonært utstyr foreslås i tråd med dette justert ned med ytterligere 650 kroner sammenliknet med forslaget i St.prp. nr. 1 (2008–2009).

Votering:

Komiteens innstilling ble bifalt med 62 mot 35 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 13.25.32)

IX

Stortinget ber Regjeringen omdisponere 6,3 mill. kroner innenfor kap. 2661 post 75 for å dekke kostnaden med at

Presidenten: Det voteres så over forslag nr. 41, fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen disponere tiltaksbevilgningen under kap. 634 post 76 slik at arbeidsmarkeds-tiltak kan settes inn når situasjonen på arbeidsmarkedet tilsier det.»

Votering:

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Under debatten er det satt fram to forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Kenneth Svendsen på vegne av Fremskrittspartiet
- forslag nr. 2, fra Kenneth Svendsen på vegne av arbeids- og sosialkomiteen

Forslag nr. 1 er tatt inn i innstillingen på side 4, mens forslag nr. 2 er omdelt på representantenes plasser i salen.

Det voteres over forslag nr. 1, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at flere av søknadene fra ofrene for bombingene av Holen skole får innvilget sine søknader om krigspensjon med dekning allerede i statsbudsjettet for 2008.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 77 mot 21 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 13.26.25)

Presidenten: Det skal så voteres over innstillingens forslag til vedtak, og i den forbindelse gjør presidenten oppmerksom på at forslag nr. 2, fra arbeids- og sosialkomiteen, inneholder en fullmakt som ved en feil ikke har kommet med i den trykte innstillingen. Dette tas derfor opp til votering sammen med innstillingens forslag til vedtak.

Komiteen hadde innstilt:

I

I statsbudsjettet for 2008 blir det gjort følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
605		Arbeids- og velferdsetaten	
	1	Driftsutgifter, blir auka med	1 250 000
		frå kr 8 226 738 000 til kr 8 227 988 000	
	21	Særskilde driftsutgifter, blir redusert med	3 625 000
		frå kr 66 000 000 til kr 62 375 000	
621		Tilskot til sosiale tenester og sosial inkludering	
	62	Kvalifiseringsprogrammet, <i>kan overføres</i> , blir auka med	20 800 000
		frå kr 230 000 000 til kr 250 800 000	
635		Venteløn	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med	8 000 000
		frå kr 268 000 000 til kr 276 000 000	
642		Petroleumstilsynet	
	21	Særskilde driftsutgifter, blir auka med	6 300 000
		frå kr 15 000 000 til kr 21 300 000	
646		Pionerdykkarar i Nordsjøen	
	70	Tilskot til pionerdykkarar, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med	30 000 000
		frå kr 56 300 000 til kr 26 300 000	
660		Krigspensjon	
	70	Tilskot, militære, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med	3 000 000
		frå kr 218 000 000 til kr 215 000 000	
	71	Tilskot, sivile, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med	4 500 000
		frå kr 525 500 000 til kr 530 000 000	
664		Pensjonstrygda for sjømenn	
	70	Tilskot, blir redusert med	27 000 000
		frå kr 636 000 000 til kr 609 000 000	
666		Avtalefestet pensjon (AFP)	
	70	Tilskot, blir auka med	7 600 000
		frå kr 1 112 400 000 til kr 1 120 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
667	70	Supplerande stønad til personar over 67 år Tilskot, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med frå kr 270 000 000 til kr 280 000 000	10 000 000
2541	70	Dagpengar Dagpengar, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med frå kr 4 100 000 000 til kr 4 250 000 000	150 000 000
2542	70	Statsgaranti for lønskrav ved konkurs mv. Statsgaranti for lønskrav ved konkurs mv., <i>overslagsløyving</i> , blir auka med frå kr 290 000 000 til kr 390 000 000	100 000 000
2620	70	Stønad til einsleg mor eller far Overgangsstonad, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med frå kr 2 278 900 000 til kr 2 240 000 000	38 900 000
	72	Stønad til barnetilsyn, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med frå kr 450 000 000 til kr 435 000 000	15 000 000
	73	Utdanningsstønad, blir redusert med frå kr 60 000 000 til kr 55 000 000	5 000 000
	76	Forskottering av underhaldsbidrag, blir redusert med frå kr 1 015 000 000 til kr 950 000 000	65 000 000
2650	70	Sjukepengar Sjukepengar for arbeidstakarar mv., <i>overslagsløyving</i> , blir auka med frå kr 26 930 000 000 til kr 27 430 000 000	500 000 000
	72	Omsorgs- og pleiepengar ved barns sjukdom m.m., <i>overslagsløyving</i> , blir auka med frå kr 400 000 000 til kr 445 000 000	45 000 000
	75	Feriepengar av sjukepengar, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med frå kr 1 395 000 000 til kr 1 466 000 000	71 000 000
2652	70	Medisinsk rehabilitering mv. Rehabiliteringspengar, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med frå kr 8 587 000 000 til kr 8 620 000 000	33 000 000
	71	Legeerklæringar, blir redusert med frå kr 270 000 000 til kr 260 000 000	10 000 000
2653	70	Ytingar til yrkesretta attføring Attføringspengar, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med frå kr 9 899 600 000 til kr 9 950 000 000	50 400 000
2655	70	Uføre Grunnpensjon, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med frå kr 18 567 000 000 til kr 18 510 000 000	57 000 000
	71	Tilleggs pensjon, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med frå kr 28 642 000 000 til kr 28 470 000 000	172 000 000
	72	Særtilllegg, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med frå kr 1 707 000 000 til kr 1 610 000 000	97 000 000
	73	Førebels uførepensjon, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med frå kr 248 000 000 til kr 170 000 000	78 000 000
	74	Tidsavgrensa uførestønad, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med frå kr 7 706 500 000 til kr 7 520 000 000	186 500 000
	76	Yrkeskadetrygd gml. lovgjeving, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med frå kr 72 000 000 til kr 80 000 000	8 000 000
2661	70	Grunn- og hjelpestønad, hjelpemiddel mv. Grunnstønad, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med frå kr 1 600 000 000 til kr 1 590 000 000	10 000 000
	71	Hjelpestønad, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med frå kr 1 660 000 000 til kr 1 650 000 000	10 000 000
	73	Hjelpemiddel mv. under arbeid og utdanning, blir redusert med frå kr 108 550 000 til kr 105 000 000	3 550 000
	74	Tilskot til bilar, blir auka med frå kr 865 000 000 til kr 890 000 000	25 000 000
	75	Betring av funksjonsevna, hjelpemiddel, blir redusert med	10 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
		frå 2 880 000 000 til 2 870 000 000	
	77	Ortopediske hjelpemiddel, blir redusert med	5 000 000
		frå kr 800 000 000 til kr 795 000 000	
	78	Høyreapparat, blir redusert med	35 000 000
		frå kr 500 000 000 til kr 465 000 000	
2670		Alderdom	
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med	105 000 000
		frå kr 39 745 000 000 til kr 39 850 000 000	
	71	Tilleggs pensjon, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med	157 000 000
		frå kr 59 993 000 000 til kr 60 150 000 000	
	73	Særtilllegg, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med	165 000 000
		frå kr 5 425 000 000 til kr 5 260 000 000	
2680		Etterlatne	
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med	13 000 000
		frå kr 1 298 000 000 til kr 1 285 000 000	
	71	Tilleggs pensjon, <i>overslagsløyving</i> , blir auka med	18 000 000
		frå kr 1 107 000 000 til kr 1 125 000 000	
	72	Særtilllegg, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med	10 000 000
		frå kr 88 000 000 til kr 78 000 000	
2686		Gravferdsstønad	
	70	Gravferdsstønad, <i>overslagsløyving</i> , blir redusert med	3 000 000
		frå kr 130 000 000 til kr 127 000 000	
2690		Diverse utgifter	
	70	Sjukestønadsutgifter i utlandet, blir auka med	15 000 000
		frå kr 145 000 000 til kr 160 000 000	
	77	Pasientar frå gjensidighetsland mv., blir auka med	5 000 000
		frå kr 105 000 000 til kr 110 000 000	
		Inntekter	
3605		Arbeids- og velferdsetaten	
	1	Administrasjonsvederlag, blir auka med	5 900 000
		frå kr 25 000 000 til kr 30 900 000	
	6	Gebyrinntekter for fastsettelse av bidrag, blir auka med	6 700 000
		frå kr 15 000 000 til kr 21 700 000	
3634		Arbeidsmarknadstiltak	
	85	Innfordring av feilutbetaling, arbeidsmarknadstiltak, blir auka med	600 000
		frå kr 1 000 000 til kr 1 600 000	
3635		Venteløn mv.	
	1	Refusjon statleg verksemd mv., blir redusert med	26 000 000
		frå kr 83 000 000 til kr 57 000 000	
3642		Petroleumstilsynet	
	2	Oppdrags- og samarbeidsverksemd, blir auka med	1 300 000
		frå kr 850 000 til kr 2 150 000	
	3	Refusjon av tilsynsutgifter, blir auka med	5 000 000
		frå kr 68 500 000 til kr 73 500 000	
5701		Diverse inntekter	
	2	Diverse inntekter, blir auka med	54 000 000
		frå kr 175 000 000 til kr 229 000 000	
	3	Hjelpemiddelsentralar m.m., blir redusert med	16 000 000
		frå kr 50 000 000 til kr 34 000 000	
	71	Refusjon ved yrkesskade, blir redusert med	80 000 000
		frå kr 990 000 000 til kr 910 000 000	
	73	Refusjon frå bidragspliktige, blir auka med	40 000 000
		frå kr 460 000 000 til kr 500 000 000	
	74	Refusjon medisinsk handsaming, blir auka med	9 000 000
		frå kr 1 700 000 til kr 10 700 000	
	80	Rente, blir redusert med	8 300 000
		frå kr 10 000 000 til kr 1 700 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	85	Innfordra misbruk av dagpengar, blir auka med frå kr 35 700 000 til kr 68 400 000	32 700 000
	86	Innfordra misbruk av attføringsytningar, blir auka med frå kr 11 100 000 til kr 23 000 000	11 900 000
5704	2	Statsgaranti for lønskav ved konkurs Dividende, blir redusert med frå kr 100 000 000 til kr 75 000 000	25 000 000
5705	1	Refusjon av dagpengar Refusjon av dagpengar, statsgaranti ved konkurs, blir redusert med frå kr 25 000 000 til kr 15 000 000	10 000 000
	3	Refusjon for dagpengar frå EØS-land, blir auka med frå kr 2 700 000 til kr 4 100 000	1 400 000

Presidenten: Fremskrittspartiet har varslet at de ønsker å stemme mot kapitlene 660 og 667. Det voteres derfor først over disse kapitlene.

Votering:

Komiteens innstilling til kapitlene 660 og 667 ble bifalt med 77 mot 21 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 13.27.25)

Presidenten: Det voteres så samlet over komiteens innstilling til de resterende kapitler under I og forslag nr. 2, fra arbeids- og sosialkomiteen. Forslag nr. 2 lyder:

«Andre fullmakter

II

Tilføyning av stikkord:

Stortinget samtykkar i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet kan tilføye stikkordet «kan overførast»

på løyvinga under kap. 601 Utredningsverksemd, forskning m.v. post 70 Tilskot, i statsbudsjettet for 2008.»

Votering:

Komiteens innstilling til de resterende kapitler under I og forslaget fra arbeids- og sosialkomiteen til II ble enstemmig bifalt.

Sak nr. 3 [13:27:58]

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat. Dermed er dagens kart ferdigbehandlet. Forlanger noen ordet i henhold til forretningsordenens § 37 a før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 13.28.